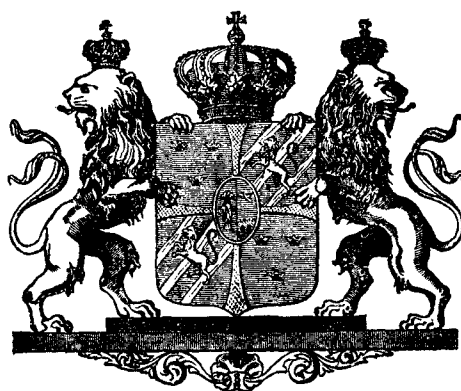

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 4.**

BERÄTTELSE
OM
STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSEÅRET 1878—79

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1886.

**Bidrag till Sveriges officiella statistik. P. Undervisningsväsendet. –
Stockholm : Centraltryckeriet, 1870-1910.**

Täckningsår: 1868-1912.

Innehåll: Folkundervisningen den 31 december 1868 ; Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåren 1876-77 – 1909-1910 ; Berättelse om statens allmänna läroverk läsåret 1910-1911 ; Berättelsen om folkskolorna för åren 1882-1910. Berättelserna är utarbetade av Ecklesiastikdepartementet.

I Berättelsen om folkskolorna för år 1882 ingår:

Kort öfversigt öfver det svenska folkskoleväsendets utveckling till år 1842, s. 2-8.

Primiäruppgifter och berättelser om folkskoleväsendet från och med år 1842, s. 8-10 och

Öfversigt af folkskoleväsendet under åren 1876-1881, s. 10-14.

Föregångare:

Kungl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ...- Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om undervisning.

Efterföljare:

Folkskolorna / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1914-1932. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1920/21, 1929/30.

Lärarytbildningen / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. - Stockholm : Centraltryckeriet, 1919-1940. (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1916/17 – 1921/22, 1927/28 ; läsåren 1928/29 t.o.m. 1938/39

Statens allmänna läroverk / av Kungl. Ecklesiastikdepartementet. – Stockholm : Centraltryckeriet, 1915-1921. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: Läsåret 1911/12 – 1919/20.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1887-204: Undervisning (Tab. 192-211).

Elever i icke-obligatoriska skolor 1864-1970 / [Statistiska centralbyrån ; utarb. av Margit Vinge]. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1977. - (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1977:11).

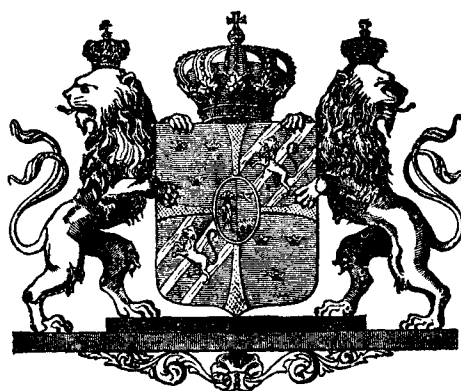
Elever i obligatoriska skolor 1847-1962. - Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1974. – (Promemorior från SCB, ISSN 0347-3201 ; 1974:5).

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

P) **UNDERVISNINGSVÄSENDET. 4.**

BERÄTTELSE
OM
STATENS ALLMÄNNA LÄROVERK FÖR GOSSAR
LÄSEÅRET 1878—79

UTARBETAD I KUNGL. ECKLESIASTIK-DEPARTEMENTET.

STOCKHOLM
TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET
1886.

Innehållsförteckning.

Text (sid. 1—38).

A. Undervisningen i allmänhet.

Kap.	Sid.
1. Läroverk	2
2. Terminernas början och slut samt läsårets längd	2
3. Tider på dagen, till hvilka bönestunder, undervisning och öfningar varit lagda	3
4. Normala antalet afdelningar; parallelafdelningar. (Tab. 1)	3
5. Antal undervisningstimmar i veckan för de särskilda läseämnena ...	4
6. Lärokurser i läseämnena inom särskilda klasser; begagnade läro- och läse-böcker m. m., som ej finnas upptagna i Berättelserna för läse-åren 1876—77 och 1877—78. (Tab. 2)	6
7. Undervisning i välskrifning och öfningar. (Tab. 3)	8

B. Lärare.

8. Lärarnes antal och fördelning; tjänstledigheter. (Tab. 4)	11
9. Lärarens afgang, befordran och uppflyttning i högre lönegrad. (Tab. 5)	12
10. Ordinarie lärarebefattningar	15
11. Lärarekandidater	15

C. Lärjungar.

12. Lärjungarnes antal och fördelning efter läroverk, klasser och linier; antal lärjungar å helklassiska linien, hvilka deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska; jämförelse mellan lärjungarnes antal och rikets befolkning. (Tab. 6 o. 7)	18
13. Lärjungarnes kroppskonstitution och hellsotillstånd. (Tab. 8)	22
14. Lärjungarnes omsättning. (Tab. 9 o. 10)	25
15. Afgångs- och kompletterings-examina. (Tab. 11—14)	28
16. De utan aflagd afgangsexamen afgångne lärjungarnes tillämnade lefnadsbanor närmast efter afgången. (Tab. 15)	33

D. Ekonomiska förhållanden.

17. Läroverkens särskilda kassor	34
18. Stiftens och skoldirektionernas läroverksskassor m. m.	34
19. Omkostnaderna för läroverken	36

Tabell-bilagor (sid. 1*—39*).

Tab.		
1.	Antal afdelningar öfver det normala under höstterminen 1878	1*
2.	Förteckning på de böcker, som varit begagnade vid undervisningen i de allmänna läroverken och pedagogierna under läsåret 1878—79, men icke äro upptagna i motsvarande förteckningar i Berättelserna för läseåren 1876—77 och 1877—78	2*

Table des matières.

Texte (p. 1—38).

A. Enseignement.

Chap.	Page.
1. Etablissements scolaires	2
2. Commencement et clôture des semestres, et durée de l'année scolaire	2
3. Heures de la journée affectées au culte, à l'enseignement théorique et aux exercices pratiques (arts)	3
4. Nombre normal des divisions; divisions parallèles. (Tabl. 1)	3
5. Nombre d'heures affecté par semaine à chaque matière	4
6. Cours théoriques des différentes classes; manuels et livres d'études employés, non mentionnés dans les Rapports pour les années scolaires 1876—1877 et 1877—78. (Tabl. 2)	6
7. Enseignement de la calligraphie et des arts. (Tabl. 3)	8

B. Corps enseignant.

8. Nombre et répartition des professeurs; congés temporaires. (Tabl. 4)	11
9. Congé définitif, avancement, transfert dans une classe supérieure de traitement. (Tabl. 5)	12
10. Emplois ordinaires de professeurs	15
11. Professeurs aspirants	15

C. Elèves.

12. Nombre et répartition des élèves d'après les établissements, les classes et les lignes; nombre des élèves de la ligne classique exclusive (grec et latin), qui ont pris part à l'enseignement facultatif de l'anglais et de l'hébreu; comparaison entre le nombre des élèves et la population du royaume. (Tabl. 6 et 7)	18
13. Constitution physique et état sanitaire des élèves. (Tabl. 8)	22
14. Mouvement des élèves. (Tabl. 9 et 10)	25
15. Examens de maturité et examens complémentaires. (Tabl. 11—14) ...	28
16. Profession projetée des élèves sortis sans avoir subi l'examen de maturité, immédiatement après leur départ de l'école. (Tabl. 15) ...	33

D. Economie.

17. Caisses privées des établissements scolaires	34
18. Caisses scolaires des diocèses et des directions scolaires, etc.	34
19. Frais de l'Etat pour les établissements mentionnés	36

Tableaux annexés (p. 1*—39*).

Tabl.		
1.	Nombre de divisions excédant le nombre normal, semestre d'automne 1878	1*
2.	Liste des manuels et des livres de classe employés à l'enseignement dans les établissements secondaires et les pédagogies pendant l'année scolaire 1878—79, mais non mentionnés dans les Rapports pour les années scolaires 1876—1877 et 1877—78	2*

Tab.	sid.
3. Förteckning på de arbeten, som för undervisningen i välskrifning och öfningar varit begagnade i de allmänna läroverken och pedagogierna under läseåret 1878—79, men icke äro upptagna i motsvarande förteckningar i Berättelserna för läseåren 1876—77 och 1877—78	6*
4. Lärarnes antal höstterminen 1878	7*
5. Fördelning efter ålder af de lärare, som inträdt i högre lönegrad från och med d. 1 Juli 1878 till och med d. 30 Juni 1879	11*
6. Lärjungarnes antal höstterminen 1878	12*
7. Antal lärjungar höstterminen 1878 i 7:e latinklassen, hvilka undervisats i grekiska och tillika deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska	16*
8. Antal lärjungar höstterminen 1878, som på grund af sjukdomsor-saker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna	17*
9. Öfersigt för vårterminen 1878 öfver de antal lärjungar, som vid de särskilda läroverken inskrifvits, flyttats och afgått m. m., med fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier	21*
10. Öfersigt för höstterminen 1878 öfver de antal lärjungar, som vid de särskilda läroverken inskrifvits, flyttats och afgått m. m., med fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier	23*
11. Afgångs- och kompletterings-examina vårterminen 1878	25*
12. Afgångs- och kompletterings-examina höstterminen 1878	30*
13. Ämnen för arbetena vid den skriftliga afgångsexamen vårterminen 1878	32*
14. Ämnen för arbetena vid den skriftliga afgångsexamen höstterminen 1878	35*
15. De under kalenderåret 1878 utan aflagd afgångsexamen afgångne lärjungarne, fördelade efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgången samt efter läroverksgrupper, klasser och linier	38*

Tabl.		Page.
3.	Liste des ouvrages employés, pendant l'année scolaire 1878—1879, pour l'enseignement de la calligraphie et des arts aux établissements secondaires et aux pédagogies, mais non mentionnés dans les Rapports pour les années scolaires 1876—1877 et 1877—78	6*
4.	Nombre des professeurs pendant le semestre d'automne 1878	7*
5.	Répartition, d'après l'âge, des professeurs portés à une classe supérieure de traitement, du 1 ^{er} juillet 1878 au 30 juin 1879	11*
6.	Nombre des élèves pendant le semestre d'automne 1878	12*
7.	Nombre, au semestre d'automne 1878, des élèves de 7 ^{me} latine (classe supérieure) ayant pris part aux leçons de grec et en outre aux leçons facultatives d'anglais et d'hébreu	16*
8.	Nombre, pendant le semestre d'automne 1878, des élèves qui n'ont pas assisté aux exercices de gymnastique par raison de maladie ou pour d'autres causes	17*
9.	Relevé, pour le semestre du printemps 1878, du nombre des élèves inscrits, passés à une classe supérieure, sortis, etc., dans les divers établissements secondaires, avec répartition par groupe d'établissements, par classe et par ligne	21*
10.	Relevé, pour le semestre d'automne 1878, du nombre des élèves inscrits, passés à une classe supérieure, sortis, etc., dans les divers établissements secondaires, avec répartition par groupe d'établissements, par classe et par ligne	23*
11.	Examens de maturité et examens complémentaires du semestre du printemps 1878	25*
12.	Examens de maturité et examens complémentaires du semestre d'automne 1878	30*
13.	Matières et sujets des travaux écrits pour l'examen de maturité du semestre du printemps 1878	32*
14.	Matières et sujets des travaux écrits pour l'examen de maturité du semestre d'automne 1878	35*
15.	Elèves sortis sans avoir subi l'examen de maturité pendant l'année astronomique 1878, répartis d'après la carrière à laquelle ils devaient se vouer immédiatement après leur sortie de l'école, ainsi que par groupe d'établissements, par classe et par ligne	38*

Rättelser.

Texten.

Sid. 16, spalt 2, rad 2 o. 1 nerif., står: vårterminen 1879 läs: höstterminen 1878

Tabellbilagorna.

Sid. 3*, C) N:o 51, tillägges:

Anm. Ingår i »Universal-Bibliothek», af hvilket samlingsverk (Leipzig 1867 o. följ. 16:o. 20 Pf. för häftet) till 1878 års slut utkommit 1,110 häften, hvaribland nästan alla de arbeten af tyska författare, som äro under C) b) upptagna i förteckningarna till Berättelserna för läsåren 1876—77 och 1877—78.

		till berättelserna för läsåren 1876—77 och 1877—78.		
"	7*,	under Strengnäs,	Kol. 3: 2 ord. lektorer med half tjänstgöring hvardera samt deras vikarie äro här tillsammans räknade som 2.	
"	"	Vexjö,	Kol. 4: Enligt stat 12 adj:r, men en adj:sbefattning skulle enligt Nåd. bref af d. 10 Aug. 1877 tills vidare icke med ordinarie innehafvare besättas; denna befattning var under läsåret 1878—79 ej heller uppehållen genom vikarie.	
"	8*,	Uddevalla,	Kol. 3: 1 ord. kollega med half tjänstgöring och hans vikarie äro här tillsammans räknade som 1.	
"	21*,	A och å raden för »Samtliga klasser»,	kol. 3,	står: 118 läs: 121
"	"	"	" 4,	" 1,244 " 1,274
"	22*,	»Sammandrag» och å 3:e klassens rad,	" 13,	" 2,360 " 2,370

TILL KONUNGEN.

Härmed öfverlemnas en inom E. K. M:ts Ecklesiastik-departement utarbetad berättelse om statens allmänna läroverk för gossar läseåret 1878—79.

Stockholm den 29 Juli 1886.

Underdånigst
C. G. HAMMARSKJÖLD.

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Ecklesiastik-departementet.

Den berättelse om statens allmänna läroverk för gossar läsåret 1878—79, som härmed öfverlemnas, är utarbetad efter samma grunder, som den sednast öfverlemnade »Berättelse om statens elementarläroverk för gossar läsåret 1877—78». Den i titeln skedda ändringen af uttrycket

»elementarläroverk» till »allmänna läroverk» är naturligtvis framkallad deraf, att genom den under den 1 November 1878 utfärdade nya läroverksstadgan läroverkens officiella benämning undergick en motsvarande förändring.

A. Undervisningen i allmänhet.

Kap. 1. Läroverk.

Genom den under läseåret, den 1 Nov. 1878, utfärdade nya läroverksstadgan ändrades för de der afsedda läroverken den allt sedan 1820 begagnade benämningen *elementarläroverk* till *allmänna läroverk*. — I afseende på läroverkens antal har deremot under den tid, denna berättelse omfattar, ingen förändring egt rum, och i afseende på läroverkens fördelning i grupper hafva endast följande förändringar inträdt.

Stockholms Realläroverk hade, i sin redan från början afsedda utvidgning till fullständigt på reallinien, under förra läseåret hunnit så långt, att det omfattade 4 klasser. Jemlikt beslut vid 1877 års riksdag och Kungl. bref af den 1 Juni 1877 (jfr förra berättelsen) blef det således från början af läseåret 1878—79 utvidgadt med klassen 5. Men på det att de lärjungar, som vid början af sagde läseår kunde komma att söka inträde vid Stockholms Gymnasium, i stället finge ingå vid Realläroverket, föreskrefs genom Kungl. bref af d. 27 April 1878, att Realläroverket skulle vid höstterminens början utvidgas jemväl med 6:te klassens nedre afdelning. Läroverket är till följd deraf här upptaget bland de högre allmänna läroverken. Den för utvidgningen med nedre 6:e klassen behöfliga tillökningen i lärarekrafter beviljades genom Kungl. bref af d. 9 Aug. 1878.

Haparanda läroverk, som redan förut (jfr berättelsen för 1876—77, sid. 58 och 94) hade en kollega mera än de treklassiga läroverken, erhöll vid 1878 års riksdag anslag till en 4:e kollega uppfördt å ordinarie stat från och med början af 1879, hvarefter genom Kungl. bref af d. 18 Maj 1878 förordnades, att undervisningen skulle inom omfånget för ett femklassigt läroverk utsträckas, så långt lärarekrafterna medgäffe. Läroverket, som på grund häraf är

upptaget bland de femklassiga läroverken, erhöll genom Kungl. bref af d. 9 Aug. 1878 för höstterminen en extra lärare, på det att den åsyftade utsträckningen af undervisningen skulle kunna inträda redan vid läseårets början.

Antalet hithörande läroverk utgjorde således för läseåret 1878—79 enligt stat:

Högre allmänna läroverk	33
Femklassiga »	25
Treklassiga »	20
Tvåklassiga pedagogier	9
Enklassiga »	9

Summa 96.

Under läseåret 1878—79, likasom under det föregående, hade Åmåls och Filipstads läroverk ett större antal lärare och mera utsträckt undervisning, än de treklassiga läroverken i allmänhet. Stadsfullmäktige i Åmål anslogo nemligen äfven för detta läseår erforderliga medel till aflönande af en extra lärare, hvarefter genom Kungl. bref af den 3 Maj 1878 tillstånd gafs till medlens användande för undervisningens utsträckning till det omfång, som vore föreskrivet för 4:e klassen af rikets elementarläroverk. Enahanda tillstånd hade, på sätt föregående års berättelse omnämner, Filipstads läroverk erhållit genom Kungl. bref af den 18 Maj 1877.

Vid de tvåklassiga pedagogierna i Hjo och Södertelje samt vid de enklassiga pedagogierna i Lindesberg, Simrishamn, Falkenberg och Laholm hafva under läseåret extra lärare varit anställda, hvarigenom undervisningen kunnat utsträckas längre, än för sådana läroverk i allmänhet. Samtliga dessa extra lärare hafva aflönats af resp. kommuner och enskilde utom de i Lindesberg och Laholm, hvilka aflönats af statsmedel.

Kap. 2. Terminernas början och slut samt läseårets längd.

Läseåret börjades och afslöts inom de i läroverksstadgan föreskrifna tider, Augusti—Juni, med undantag af att vid 13 högre, 2 femklassiga och 1 treklassigt allmänt läroverk samt vid 4 pedagogier vårterminen, till följd af pingst-helgen, afslöts den 30 Maj.

Endast vid ett läroverk har undervisningen måst afbrytas före den bestämda tiden till följd af sjuklighet, nemligen vid Vadstena, der höstterminen afslöts den 7

December. Läseårets längd blef dock derigenom icke förkortad, emedan vårterminen ej slutade förr än den 12 Juni.

Höstterminens början vexlade mellan den 23 och 31 Augusti; dess slut (Vadstena oräknadt) mellan den 12 och 17 December.

Vårterminen tog sin början mellan den 11 och 29 Januari och afslöts mellan den 30 Maj och 13 Juni.

Kap. 3. Tider på dagen, till hvilka bönestunder, undervisning och öfningar varit lagda.

I likhet med hvad som anmärktes vid föregående års berättelse med afseende på hithörande förhållanden upptagas här endast de förändringar, som egt rum med tiden för början af morgonbönen eller morgonlektionen samt några andra i årsredogörelserna särskildt framhållna förändringar.

Vid Nya elementarskolan bibehölls äfven detta läseår, af samma skäl som i berättelsen för läseåret 1877—78 omnämnes, för de två första veckorna af September månaden då antagna särskilda tidsindelningen, hvarigenom samling skedde kl. 9 f. m. och lektionerna slutade kl. 2 e. m.

Vid Malmö läroverk har den förändringen vidtagits, att 1:a klassens lärjungar samlats till morgonbön kl. 8 i st. f. 7:30.

Vid Östersunds läroverk hölls under detta läseår morgonbönen 7:40—8, i st. f. 7:45—8.

Vid Luleå läroverk framflyttades för höstterminen morgonbönen till 7:40 i st. f. 6:40, hvilken tid förut varit den vanliga samlingstiden för alla klasserna utom för den 1:a, som vårterminen 1878 började sin läsning kl. 8; under vårterminen tillbakaflyttades böneförrättningen med en half timme.

Vid Uddevalla läroverk har under detta läseår bön för-

rättats med första klassen kl. 7:50—8; med öfriga klasser såsom i berättelsen för år 1876—77 är uppgifvet.

Vid Falköpings läroverk har den gemensamma morgonbönen upptagit omkring 15 min., hvarefter såsom föregående läseår undervisningen under den mörkare årstiden fortgått från kl. 8 f. m. och under den öfriga delen af läseåret från kl. 7 f. m.

Vid Askersunds läroverk uppgifves nu bestämd tid för morgonbönens hållande, neml. 6:45—7.

Vid Trelleborgs läroverk framflyttades morgonbönen 5 min. och hölls kl. 6:55—7:5.

Vid Ulricehamns pedagogi har under den mörkare årstiden undervisningen börjat $\frac{1}{2}$ timme senare än i berättelsen för läseåret 1876—77 uppgifves, således börjat kl. 7:30 f. m.

Vid Mariefreds pedagogi uppgifves bön hafva hållits 7:45—8; för öfrigt lika med föregående års berättelse.

Vid Simrishamns pedagogi, hvarest undervisningstiden föregående år började kl. 7 f. m., har den under detta läseår framflyttats till kl. 8 f. m.

Vid Falkenbergs pedagogi har morgonbön hållits kl. 6:50 utom under den mörkare årtiden, då den framflyttats till kl. 7:30.

Kap. 4. Normala antalet afdelningar; parallelafdelningar.

Tab. 1.

Såsom i föregående berättelse anmärkts, uppgår vid ett å båda linierna fullständigt läroverk normala antalet årsafdelningar till 15 och vid ett femklassigt till 7.

Vid Stockholms Gymnasium utgjorde det normala antalet detta år endast 7 (jfr ofvan under Kap. 1) samt vid Nya elementarskolan, som har en i flere afseenden från statens öfriga läroverk afvikande organisation, 10. Vid Vesterviks endast å reallinien fullständiga läroverk, der dock L. 4 och L. 5 finnas, utgjorde normala antalet 11. Vid Stockholms realläroverk äfvensom vid Sundsvalls läroverk, hvilka båda läroverk äro under utveckling, utgjorde sagde antal vid det förra 6 samt vid det sednare, der L. 4 och L. 5 finnas, 9.

På grund af Kungl. brefven af den 1 Juni 1877 om indragning af vissa klasser vid åtskilliga läroverk saknades R. 6:1, R. 6:2, R. 7:1 och R. 7:2 vid Vexjö läroverk, R. 6:1 vid Halmstad, R. 6:1 och R. 6:2 vid Hernösands, R. 7:1 vid Strengnäs och Nyköpings samt R. 7:1 och R. 7:2 vid Hudiksvalls, Vesterås, Kristianstads, Östersunds och Luleå.

Samtliga femklassiga läroverk omfatta båda linierna med undantag blott af Oskarshamns, som är ett realläroverk med 5 afdelningar.

Genom fullständig brist på lärjungar hafva under läseåret 1878—79 följande afdelningar saknats vid de högre allmänna läroverken, neml. R. 4 och R. 5 vid Luleå läroverk, R. 6:2 vid Kristianstads, R. 7:1 och R. 7:2 vid Malmö, R. 7:2 vid Gefle, Falu, Lunds, Kalmar och Umeå.

Af samma anledning har vid två femklassiga läroverk R. 5 saknats, nemligen vid Norrtelje och Haparanda läroverk.

Till följd af för stort lärjungeantal hafva s. k. parallelafdelningar förekommit vid 25 högre elementarläroverk samt vid 8 femklassiga, såsom närmare ses af Tab. 1. Enligt nämnda tabell uppgick *öfverskjutande* antalet parallelafdelningar vid de högre läroverken till 93 (motsvarande således 6·2 sådana läroverk med 15 årsafdelningar) och vid de femklassiga till 20 $\frac{1}{2}$, (motsvarande nära 3 sådana läroverk med 7 afdelningar).

Jemför man dessa siffror med motsvarande för föregående år, så visar sig, att öfverskjutande antalet parallelafdelningar vid de högre läroverken minskats med 3 $\frac{1}{2}$, men vid de femklassiga ökats med 1 $\frac{1}{2}$.

I likhet med föregående läseår fanns största antalet parallelafdelningar inom de 3 lägsta klasserna, der antalet

uppgick till 69, under det att i klasserna 4—7 funnos 44½. På reallinien hafva parallelafdelningar funnits vid 6 högre och 3 femklassiga läroverk inom klasserna 4, 5, 6:1 och 6:2, der öfverskjutande antalet parallelafdelningar utgjort resp. 7½, 1, 1, 1. På latinlinien hafva dylika afdelningar

förekommit vid 12 högre, men icke vid något femklassigt läroverk, och utgjort 7 i L. 4, 8 i L. 5, 6 i L. 6:1, 7 i L. 6:2, 4 i L. 7:1 och 2 i L. 7:2.

Sammanräknar man *hela* antalet afdelningar, så erhålles följande öfversigt.

Antal afdelningar under höstterminen 1878.

	K l a s s e r o c h l i n i e r.														S u m m a				
	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Gemens. linie.	Real- linie.	Latini- linie.	Summa.
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.				
Högre allmänna läroverk	41	53	53	36	37	32	39	29	35	30	37	21	33	19	32	147	167	213	527
Femklassiga " "	28	32	33	27½	24	23	24	—	—	—	—	—	—	—	—	93	50½	48	191½
Treklassiga " "	20	20	20	3	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	60	3	7	70
Summa	89	105	106	66½	66	55	65	29	35	30	37	21	33	19	32	300	220½	268	788½
	300			252½				236											
Procent	38			32				30								38	28	34	100

Anm. Af de enligt stat treklassiga läroverken hafva 5 undervisat på 4 eller 5 klasser, nemligen Engelholms med R. 4, L. 4 och L. 5, Åmåls och Filipstads med R. 4 och L. 4, Vernamo med L. 4 samt Ronneby med L. 4 och L. 5. På grund af bristande uppgifter i årsredogörelserna har det likväl vid utarbetandet af Tab. 6 varit nödvändigt att vid Ronneby räkna alla lärjungarne till kl. 1—3 och att vid Engelholm räkna lärjungarne i L. 5 till L. 4.

Till ofvanstående summa af 788½ afdelningar kan ock antalet afdelningar vid pedagogierna läggas. Vid de tvåklassiga pedagogierna hafva under året funnits två klasser utom vid Hjo och Södertelje, der undervisning meddelats äfven i en tredje klass. Vid Grenna pedagogi hafva lärjungar saknats i 1:a klassen, men undervisning har dock meddelats i 2 klasser. Antalet klasser vid de tvåklassiga pedagogierna utgjorde således 20.

Vid enklassiga pedagogierna i Lindesberg och Falkenberg hafva förekommit 2 afdelningar samt vid pedagogierna i Simrishamn och Laholm 3 afdelningar. Vid hvarterdera af dessa läroverk har 1 extra lärare varit anställd; på det första och sista stället afönad af statsmedel, på de öfriga dels af kommunen, dels af enskilde. Undervisningen har

således bestridits af tvenne lärare vid dessa läroverk och man kan således anse, att 2 klasser, närmast motsvarande elementarläroverkens tvenne lägsta, funnits vid dessa 4 pedagogier, hvadan antalet afdelningar vid de enklassiga pedagogierna enligt denna beräkning uppgår till 13. Hela antalet afdelningar vid båda slagen af pedagogier uppgår sålunda till 33. Tager man åter hänsyn till samtliga afdelningar eller lexlag, som vid pedagogierna förekommit (jfr Tab. 6), så utgör antalet vid de tvåklassiga 28 och vid de enklassiga 20, eller tillsammans 48.

Lägger man dessa tal till de ofvan för de allmänna läroverken anförda, hafva alltså samtliga klasser och afdelningar vid allmänna läroverken och pedagogierna utgjort 821½, eller 836½.

Kap. 5. Antal undervisningstimmar i veckan för de särskilda läseämnena.

Med afseende på de under läseåret för läroverken i allmänhet (Stockholms Nya elementarskola undantagen) gällande undervisningsplanerna är förnämligast den förändring mot det föregående läseåret att anmärka, att den för 6:e klassen genom Kungl. cirkuläret af den 1 Juni 1877 utfärdade nya undervisningsplanen (se förra berättelsen, sid. 7 och Tab. 2), hvilken under det föregående läseåret inträdde endast i nedre 6:e klassen, detta år inträdde äfven i den öfre¹⁾. Visserligen är den under läseårets lopp utfärdade nya läroverksstadgan af den 1 Nov. 1878 åtföljd af

fullständiga undervisningsplaner för hela skolkursen, men de delar, som afse kl. 1—5, äro egentligen endast aftryck från Kungl. cirkulären af den 6 Juni 1873 och den 12 Mars 1875, medan de delar, som afse 6:e klassen, nästan i intet hänseende afvika från nyssnämnda cirkulär af den 1 Juni 1877. Nya äro deremot de delar, som afse 7:e klassen; men dessa delar kunde naturligtvis ej börja tillämpas under det löpande läseåret.

Följande genom särskilda Kungl. bref medgifna afviselser från de allmänna undervisningsplanerna äro för läseåret 1878—79 att anföras.

Sedan rektor vid Stockholms Realläroverk i en till Direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk in-

¹⁾ Med afseende på denna undervisningsplans ett år sednare skeende tillämpning vid Uppsala läroverk se förra berättelsen, sid 7.

gifven skrifvelse med anförande deraf, att den i gällande undervisningsplan gifna föreskrift, att alla de åtta timmar i veckan, under hvilka de lärjungar, som läsa latin, undervisas i detta språk, skola — med undantag i visst fall af en timme, som kan få egnas åt undervisning i teckning — för realliniens lärjungar användas på engelska språket, icke syntes lända till båtad för undervisningen i dess helhet på sistnämnda linie, och att särskildt det för undervisningen i tyska och franska språken samt naturlära anslagna timantal behöfde någon tillökning, hemställt, att Direktionen måtte hos Kungl. Maj:t förordna ett förslag till fördelning af lärotimmarne i veckan inom Realläroverkets 4:e och 5:e klasser, enligt hvilket matematiken skulle i hvardera klassen erhålla 6 timmar, hvaraf 1 timme för geometrisk teckning, naturläran i hvardera klassen 3 timmar, tyska språket i 4:e klassen 5 och i 5:e klassen 4 timmar, engelska språket i 4:e klassen 5 och i 5:e klassen 4 timmar samt franska språket i 5:e klassen 4 timmar, samt Direktionen i anledning deraf förordnat den föreslagna förändrade timfördelningen, dock — med hänsyn till eljest uppstående olägenheter — endast under den förutsättning, att densamma förklarades gällande äfven för samma klasser af reallinien vid öfriga elementarläroverk i hufvudstaden; så medgaf Kungl. Maj:t genom bref af den 3 Maj 1878 den föreslagna undervisningsplanens tillämpning vid Stockholms Realläroverk tills vidare från det kommande läseårets början, hvarjemte Direktionen bemyndigades att i afseende å lärotimmarnes fördelning vid hufvudstadens öfriga elementarläroverk föreskrifva de ändringar, som kunde finnas nödiga och tjenliga för att bringa undervisningen å reallinien vid dessa läroverk i så nära öfverensstämmelse med den för Realläroverket sålunda bestämda läroplanen, som för lärjungars öfvergång från de förra läroverken till det sednare kunde vara behöflig. Ofvan berörda läroplan blef sedan genom beslut af Direktionen från samma läseårs början införd vid 4:e och 5:e realklasserna af samtliga femklassiga elementarläroverken i Stockholm. — Om de nyss angifna timantalen jemföras med de i undervisningsplanen af den 12 Mars 1875 föreskrifna (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 12), så finner man, att naturlära och tyska i båda klasserna samt franska i 5:e klassen fått en tillökning af 1 timme hvardera, att den timme, som förut kunnat i hvardera klassen fakultatift användas för teckning, nu blifvit definitivt anslagen till geometrisk teckning, samt att engelska språkets timantal, om detta enligt förutvarande förhållanden beräknas till 7 timmar i hvardera klassen, minskats med 2 timmar i 4:e klassen och med 3 i 5:e.

Genom Kungl. bref af den 10 Aug. 1877 hade Halmstads läroverk, såsom i förra berättelsen (sid. 7) närmare omförmäles, erhållit vissa medgifvanden för läseåret 1877—78 med afseende på undervisningens anordning i 5:e realklassen. Samma läroverk erhöll genom Kungl. bref af den 24 Augusti 1878 tillåtelse, att den anordning, som på grund af förstnämnda bref varit för sagde läseår medgifven beträffande undervisningen i 5:e realklassen, finge för det

kommande läseåret och tills vidare, i den mån den med tillgängliga lärarekrafter och utan men för undervisningen i öfrigt kunde ega rum, i tillämpliga delar vidtagas beträffande både 4:e och 5:e realklasserna, samt att undervisningstiden för bemälda realklasser finge ökas från 30 till 32 timmar i veckan, hvilken tillökning skulle efter omständigheterna komma företrädesvis undervisningen i matematik, naturlära eller teckning till godo. Den lemnade tillåtelsen blef på sådant sätt begagnad, att undervisningen i matematik och naturlära i båda klasserna blef alldeles skild från latinliniens undervisning och erhöll 6 timmar i det förra ämnet och 3 timmar i det sednare, att i 5:e klassen särskild undervisning meddelades i franska med 4 timmar under höstterminen och 3 timmar under vårterminen samt i tyska med 1 timme utöfver de 3 för båda linierna gemensamma timmarne, att i engelska undervisades i 4:e klassen 6 timmar och i 5:e klassen 3 timmar under höstterminen och 4 timmar under vårterminen, samt att åt teckning egnades 2 timmar i 4:e klassen och 3 timmar i den 5:e. Om dessa timantal jemföras med de i undervisningsplanen af den 12 Mars 1875 i allmänhet för 4:e och 5:e realklasserna föreskrifna (se berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 12), så finner man, att både matematiken och naturläran fått sitt timantal i hvardera klassen ökad med 1, att franskan under höstterminen fått sitt timantal i 5:e klassen ökad med 1, samt att tyskan under båda terminerna fått sitt timantal i 5:e klassen ökad med 1, men att deremot engelskan — om man räknar dess allmänna timantal till 7 — fått sitt minskadt i 4:e klassen med 1 och i 5:e med 4 under höstterminen och med 3 under vårterminen, hvarjemte teckningsundervisningen, hvars allmänna timantal under nyssnämnda beräkning rörande det allmänna timantalet för engelskan är 3 (se berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 12), fått sitt timantal i 4:e klassen minskadt med 1. Den ifrågasatta och medgifna tillökningen af undervisningstiden från 30 timmar till 32 blef ej använd, ty *hela* antalet timmar för både läseämnena och teckning, hvilket enligt undervisningsplanen af den 12 Mars 1875 utgör 29 eller 30 för läseämnena och 3 eller 2 för teckning, uppgick i 4:e klassen till 32 (30 för läseämnena och 2 för teckning) samt i 5:e klassen likaledes till 32 (29 för läseämnena och 3 för teckning). Med afseende på resultaten af den vidtagna anordningen må — likasom i förra berättelsen — hänvisas till läroverkets årsredogörelse (sid. 2) och der förekommande yttringar af tillfredsställelse.

Vid de treklassiga läroverken i Marstrand och Strömstad egnades äfven under detta läseår (jfr förra berättelsen, sid. 7) inom 3:e klassen åt engelska språket 2 af de timmar, som eljest voro anslagna åt det tyska.

Vid Stockholms Nya elementarskola afvek timfördelningen i följande hänseenden från den under förra läseåret gällande. I 1:a klassen lästes historia och geografi $4\frac{1}{2}$, t.,

matematik $4\frac{1}{4}$ och naturlära 2 (i st. för respektive $3\frac{3}{4}$, $5\frac{1}{2}$ och $1\frac{1}{2}$ förra året). I 5:e latinklassen lästes modersmålet $1\frac{7}{8}$ t. och tyska språket $2\frac{5}{8}$ (i st. f. resp. $1\frac{1}{2}$ och 3). I 6:e realklassen erhöill tyska språket 2 t. med tillökning för dem, som skrefvo tyska, af $\frac{1}{2}$ t. och engelska språket $1\frac{1}{2}$ t. med tillökning för dem, som skrefvo engelska, af $\frac{1}{2}$ t. (i st. för ovillkorliga 2 t. åt hvardera språket). I 6:e latinklassen läste grekerna latin $8\frac{1}{4}$ t. och

grekiska $6\frac{1}{4}$ (i st. för resp. $7\frac{1}{2}$ och 7). I 7:e realklassen användes af engelska språkets 3 t. före den skriftliga afgångsexamen endast för dem, som skrefvo engelska, 1 t. (förut ingen sådan inskränkning i användningen af ämnets 3 t.); i samma klass användes för tyska språket före den skriftliga afgångsexamen för dem, som skrefvo tyska, 1 t. (förut ingen tid anslagen åt detta ämne). Frivillig läsning af hebreiska förekom detta år icke vid läroverket.

Kap. 6. Lärokurser i läseämnena inom särskilda klasser; begagnade läro- och läseböcker m. m., som ej finnas upptagna i Berättelserna för läseåren 1876—77 och 1877—78.

Tab. 2

Med afseende på de för läroverken i allmänhet gällande lärokurserna i läseämnena har under läseåret ingen annan förändring inträddt, än att, såsom i föregående kapitel anmärkts, Kungl. cirkuläret af den 1 Juni 1877 angående förändrad undervisningsplan för 6:e klassen detta år tillämpats äfven för öfre afdelningen af samma klass (med det undantag, som i nämnda kapitel anförts). De sålunda för hela 6:e klassen gällande lärokurserna finnas i förra berättelsen, Tab. 2.

Med afseende på Stockholms Nya elementarskola äro följande förändringar i de förut gällande lärokurserna (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, Tab. 14) att anföras. Genom Direktionens beslut af den 16 Aug. 1878 antogos förändrade kurser i naturvetenskap för kl. 1—4¹⁾, samt skulle dessa kurser tillämpas i kl. 1 och 2 från och med höstterminen 1878 och successift i kl. 3 och 4. Genom beslut af den 11 Dec. 1878 beviljades en förändring i kursen i latinska språket i 6:e klassen²⁾. I sammanhang med antagandet af ny lärobok i plan geometri antogos under förstnämnda dag på försök nya kurser i detta ämne, för hvilka det kan vara obehöfligt att här redogöra.

Efter samma plan och på samma grunder, som i föregående berättelse, sid. 8, omnämnas, har äfven för detta läseår en förteckning — Tab. 2 — utarbetats å de böcker,

¹⁾ Dessa kurser äro:

Kl. 1: Inledning till djur- och växt-rikets kännedom, omfattande läran om människan samt undersökning af lefvande växter. Kännedom af 20 växter.

Kl. 2: Öfversigt af djurrikets hufvudafdelningar och viktigare klasser. Undersökning af lefvande växter och deras bestämning efter Linnés system. Kännedom af 30 nya växter.

Kl. 3: Zoologi och botanik, som i föregående klass, fortsatta. Öfversigt af växtrikets viktigare familjer. Kännedom af 50 nya växter. Grunddragen af fysik och kemi.

Kl. 4: Zoologi och botanik, som i föregående klass, fortsatta och avslutade. Kännedom af 60 nya växter. Grunddragen af geologi och astronomi.

²⁾ I st. för 1 bok i *Cæsar* och 1 bok i *Livius* medgafs valfrihet mellan dessa böcker å ena sidan och motsvarande delar af *Sallustius* å andra sidan.

som varit använda vid undervisningen, men icke upptagits i berättelserna för de båda föregående åren.

Enligt den nu å Tab. 2 lemnade bibliografiska öfversigten uppgår antalet af de under nya nummer upptagna läro- och läseböcker m. m. till 55. Följande öfversigt (jfr förra berättelsen, sid. 8) utvisar bland annat, i hvad mån dessa arbeten tillhöra den svenska litteraturen.

Summarisk öfversigt af antalet böcker, som varit begagnade vid undervisningen i allmänna läroverken och pedagogierna läseåret 1878—79, men ej äro inräknade i motsvarande summariska öfversigter i Berättelserna för läseåren 1876—77 och 1877—78.

L ä s e ä m n e n .	1	2	3	4	5	6	7	8
	Utgifna inom Sverige.	Utgifna utom Sverige. På Svenska.	Öfriga.	Summa.	För skolundervisningen särskildt afsedda eller dermed jemförliga.			
					Ur kol. 1.	Ur kol. 2.	Ur kol. 3.	Summa.
A) Kristendom.								
a) Bibelhandböcker m. m.	1	—	—	1	1	—	—	1
b) Biblisk historia	3	—	—	3	3	—	—	3
c) Katekes	1	—	—	1	1	—	—	1
e) Kyrkohistoria	2	—	—	2	1	—	—	1
Summa	7	—	—	7	6	—	—	6
B) Modersmålet.								
c) Svenska vittra författares arbeten m. m.	4	—	—	4	—	—	—	—
e) Fornnordisk litteratur	1	—	—	1	—	—	—	—
f) Dansk och norsk litteratur	—	—	2	2	—	—	—	—
Summa	5	—	2	7	—	—	—	—

Läseämnen.	1	2	3	4	5	6	7	8
	Utgifna inom Sverige.	Utgifna utom Sverige.		Summa.	För skolundervisningen särskildt afsedda eller dermed jemförliga.			
		På Svenska.	Öfriga.		Ur kol. 1.	Ur kol. 2.	Ur kol. 3.	Summa.
C) Tyska språket.								
b) Läseböcker och vittra författares arbeten ...	—	—	3	3	—	—	—	—
c) Ordböcker	—	—	1	1	—	—	1	1
Summa	—	—	4	4	—	—	1	1
D) Franska språket.								
a) Språkläror m. m. ...	1	—	1	2	1	—	1	2
b) Läseböcker och vittra författares arbeten ...	—	—	8	8	—	—	6	6
Summa	1	—	9	10	1	—	7	8
E) Engelska språket.								
a) Språkläror m. m. ...	1	—	—	1	1	—	—	1
b) Läseböcker och vittra författares arbeten ...	—	—	2	2	—	—	1	1
Summa	1	—	2	3	1	—	1	2
F) Latinska språket.								
a) Språkläror m. m. ...	1	—	—	1	1	—	—	1
b) Latinska författares arbeten m. m.	1	—	4	5	1	—	4	5
Summa	2	—	4	6	2	—	4	6
G) Grekiska språket.								
a) Språkläror m. m. ...	3	—	—	3	3	—	—	3
c) Ordböcker	1	—	—	1	1	—	—	1
Summa	4	—	—	4	4	—	—	4
H) Hebreiska språket ...	—	—	1	1	—	—	1	1
I) Matematik.								
a) Aritmetik	1	—	—	1	1	—	—	1
b) Algebra o. eqvations- lära m. m.	—	—	1	1	—	—	1	1
d) Geometri	1	—	—	1	1	—	—	1
Summa	2	—	1	3	2	—	1	3
J) Naturvetenskap.								
a) Allm. naturlära m. m.	1	—	—	1	1	—	—	1
b) Zoologi	2	—	1	3	2	—	1	3
c) Botanik	1	—	—	1	1	—	—	1
e) Fysik	1	—	—	1	1	—	—	1
f) Kemi	1	—	—	1	1	—	—	1
Summa	6	—	1	7	6	—	1	7

Läseämnen.	1	2	3	4	5	6	7	8
	Utgifna inom Sverige.	Utgifna utom Sverige.		Summa.	För skolundervisningen särskildt afsedda eller dermed jemförliga.			
		På Svenska.	Öfriga.		Ur kol. 1.	Ur kol. 2.	Ur kol. 3.	Summa.
H) Historia och geografi.								
b) Allmän historia	1	1	—	2	1	1	—	2
c) Geografi	—	—	1	1	—	—	—	—
Summa	1	1	1	3	1	1	—	2
Sammandrag.								
Kristendom	7	—	—	7	6	—	—	6
Modersmålet	5	—	2	7	—	—	—	—
Tyska språket	—	—	4	4	—	—	1	1
Franska »	1	—	9	10	1	—	7	8
Engelska »	1	—	2	3	1	—	1	2
Latinska »	2	—	4	6	2	—	4	6
Grekiska »	4	—	—	4	4	—	—	4
Hebreiska »	—	—	1	1	—	—	1	1
Matematik	2	—	1	3	2	—	1	3
Naturvetenskap	6	—	1	7	6	—	1	7
Historia och geografi	1	1	1	3	1	1	—	2
Summa	29	1	25	55	23	1	16	40

Af berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 26) framgår, att läroverksstadgan endast i ett undantagsfall lemnar föreskrift om hvilken lärobok bör vid undervisningen begagnas. Detta undantag är »katekesens» begagnande vid undervisningen i kristendom i klasserna 1—5. Det bör i detta hänseende nämnas, att sedan Kungl. Maj:t, »med anledning af underdånig framställning från Kyrkomötet, som fäst uppmärksamhet vid bristerna i den hittills begagnade förklaringen öfver Luthers lilla katekes, uppdragit åt särskilde komiterade att afgifva förslag till en förbättrad lärobok vid kristendomsundervisningen, och Kyrkomötet, efter erhållen del af det uppgjorda förslaget, med några förändringar gillat detsamma», förordnade Kungl. Maj:t, med bifall till Kyrkomötets i detta hänseende gjorda hemställan, genom cirkulär af den 11 Okt. 1878 bland annat, att jemte Luthers lilla katekes den sålunda omarbetade katekesförklaringen skulle såsom lärobok användas vid undervisningen i elementarläroverken från nästkommande läsårs ingång, dock så att de lärjungar, som förut begagnat den äldre förklaringen, finge dermed fortfa. Den »nya katekesen» började likväl, såsom af Tab. 2 närmare framgår, att redan under läseåret 1878—79 användas vid åtskilliga läroverk.

Kap. 7. Undervisningen i välskrifning och öfningar.

Tab. 3.

Med afseende på undervisningen i välskrifning och öfningar gällde under förra delen af läsåret 1878—79 samma stadganden, som under det föregående läsåret. Under den sednare delen var deremot förhållandet förändradt med afseende på undervisningen i teckning. Redan i förra berättelsen (Kap. 7) omnämndes, att Kungl. Maj:t d. 20 Okt. 1877 uppdrog åt en kommitté att uppgöra förslag till plan för undervisning i teckning vid elementarläroverken, folkskolelärare-seminarierna och folkskolorna, samt att kommittén den 23 Okt. 1878 afgaf sitt betänkande. Sedan detta skett, utfärdades ett Kungl. cirkulär af den 1 Nov. 1878, genom hvilket, med upphäfvande af de genom Kungl. cirkuläret af den 19 Juni 1866 gifna föreskrifter, i hvad de afsågo undervisningen i teckning vid rikets allmänna elementarläroverk¹⁾, i stället fastställdes »till hufvudsaklig ledning» efterföljande:

Plan för undervisningen i teckning vid rikets allmänna läroverk.

§ 1.

Undervisningen i teckning omfattar A) Frihandsteckning och B) Teckning med tillhjälp af instrument eller Linearritning.

§ 2.

Frihandsteckning meddelas i *tre* kurser.

§ 3.

Den *första* kursen omfattar teckning af räta linier och rätliniga figurer samt enklare krokliniga figurer, i början på rutadt eller punkteradt papper efter lärarens företeckning på skoltaflan, senare på hvitt papper efter väggtafflor eller plana gipsmodeller.

§ 4.

Den *andra* kursen omfattar teckning af plansidiga och cylindriska klotsar, af föremål begränsade af rotationsytor, samt af fristående föremål i allmänhet, äfvensom de första öfningarna i skuggning.

§ 5.

Den *tredje* kursen omfattar teckning och skuggning af valda ornament, figurer och figurdelar, konstindustriella och naturvetenskapliga föremål, efter gipser eller efter verkligheten.

§ 6.

Frihandsteckningens *första* kurs genomgås i läroverkets första, andra och tredje klasser, den *andra* i fjärde och

femte samt nedre afdelningen af sjette klassen, den *tredje* i öfre afdelningen af sjette samt i sjunde klassen.

§ 7.

Linearritningens första element meddelas under ledning af läraren i geometri. Derefter omfattar linearritningen plana konstruktioner, projektions-, skugg- och perspektiv-lära.

§ 8.

Vid teckningsöfningarna bör läraren städse gifva lämpliga och tydliga förklaringar angående de ämnen, som skola behandlas, så att undervisningen ej medför blott en mekanisk färdighet, utan framför allt öfvar uppfattningen, utbildar skönhetsinnet och bibringar en lefvande insigt i sjelfva grunderna för den föresatta uppgiftens behandling.

Huru snart denna undervisningsplan skulle tillämpas, är ej i cirkuläret angifvet; men det kunde naturligtvis redan ske under det löpande läsåret, när nödiga förutsättningar — d. v. s. förtrogenhet med metoden å lärarnes sida och behöflig materiel — förefunnos. Man finner äfven af årsredogörelserna, att den nya planen vid icke få läroverk började tillämpas vid vårterminens början; vid ett och annat hade detta skett redan under slutet af höstterminen eller till och med vid dess början. Ehuru planen är uttryckligen nämnd endast vid några få läroverk, framgår dock dess tillämpning vid långt flera af uppgifterna, att der användts *Stuhlmann's* metod eller hans lärobok och dit hörande undervisningsmateriel. Visserligen är *Stuhlmann's* metod ej nämnd i det Kungl. cirkuläret, men den deri anbefallda planen ansluter sig tydligen till det i ofvan berörda betänkande¹⁾ framlagda förslag, hvilket åter tillkänner sig vara grundadt på den *Stuhlmann'ska* metoden. Under inseeende af E. A. Jacobsson och G. Upmark samt med deras medverkan verkställdes en svensk öfversättning af *Stuhlmann's* lärobok i frihandsteckning, och denna lärobok samt dit hörande undervisningsmateriel eller hans metod omnämnas såsom använda i årsredogörelserna vid 26 läroverk (18 högre, 5 femklassiga och 2 treklassiga allmänna läroverk samt 1 tvåklassig pedagogi — jfr. Tab. 3). Vid alla dessa läroverk har således utan tvifvel den nya planen tillämpats redan under läsåret 1878—79. Härtill komma 1 högre och 1 femklassigt läroverk, vid hvilka den nya

¹⁾ Dessa föreskrifter äro intagna i berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 32 o. 33.

¹⁾ »Underdånigt betänkande och förslag angående ordnandet af teckningsundervisningen vid rikets elementarläroverk, folkskolelärare-seminarier och folkskolor afgifvet den 23 Oktober 1878 af i nåder förordnade komiterade. Stockholm 1879». 4:o, 4 + 76 + 100 sid. + 6 planscher. — Betänkandet är underteckadt af Ernst Jacobsson, Aug. Pasch, A. H. Lindqvist och (såsom sekreterare) Gustaf Upmark.

planens tillämpning uttryckligen nämnes, hvarförutom den möjligen tillämpats vid andra, ehuru det ej omnämns.

I öfverensstämmelse med förut (jfr. förra berättelsen, sid. 11) af kommittén för den tekniska undervisningen gjord tillstyrkan föreskref Kungl. Maj:t i de under den 1 Nov. 1878 utfärdade stadgarne för Tekniska skolan i Stockholm, att bland denna skolas hufvudafdelningar äfven skulle ingå en »högre konstindustriell skola, med underafdelning för bildande af teckningslärare», hvarjemte Kungl. Maj:t i den nya stadgan af samma dag för rikets allmänna läroverk föreskref med afseende på kompetens för teckningslärare-befattningar¹⁾,

»att sökande till lärarebefattning i teckning bör styrka att han nöjaktigt genomgått den vid den högre konstindustriella skolan i Stockholm anordnade ritkurs för teckningslärare vid de allmänna läroverken och dervid erhållit betyg om godkänd skicklighet i följande ämnen: 1) frihandsteckning jemte muntligt, fritt föredrag; 2) grunderna för beskrifvande geometri, perspektiv- och skugg-lära; 3) klatsritning; 4) teckning efter gipsornament och figur med skuggors antydning; 5) undervisning i ritklass».

De nyssnämnda stadgarne för Tekniska skolan i Stockholm skulle lända till efterrättelse från den 1 Sept. 1879; men i öfverensstämmelse med hvad under sommaren 1878 hade egt rum (jfr förra berättelsen, sid. 11), förordnades genom Kungl. bref af d. 1 Nov. 1878 bland annat, att en undervisningskurs för teckningslärare skulle jemväl under sommaren 1879 ordnas i Stockholm, samt att denna kurs finge begagnas af personer, hvilka ämnade utbilda sig till lärare i teckning vid elementarläroverk, tekniska skolor eller folkskolelärare-seminarier, äfvensom af dem, som redan voro i sådan egenskap vid dylika läroverk anställdes.

Föreståndare för denna kurs var äfven detta år Slottsintendenten Jacobsson. Ur den af honom till Chefen för Ecklesiastik-departementet afgifna berättelsen inhemtas bland annat följande. Kursen började den 4 Juni och afslutades den 19 Juli. Till densamma hade inom föreskrifven tid anmält sig ett så stort antal, att ej alla kunde mottagas. Derför uppställdes som villkor, att tillträde till kursen skulle beviljas endast de vid statens läroverk eller folkskolor anställda lärare och lärarinnor samt personer, som erhållit afgangsbetyg från Akademien för de fria konsterna eller teknisk elementarskola. Förhållandena medgäfvö emellertid, att dessutom några särskildt förordade personer kunde i kursen deltaga. Hela antalet deltagare uppgick till 53, fördelade i två grupper. Den första gruppen utgjordes af lärare och lärarinnor vid allmänna läroverk, seminarier och tekniska skolor; i den andra deltog lärare och lärarinnor

vid folkskolor och elementarläroverk för flickor samt elever af Akademien för de fria konsterna och tekniska läroverk m. fl. I första gruppen deltog 30 personer, hvaraf 22 män och 8 fruntimmer. Efter sina befattningar voro dessa på följande sätt fördelade.

Lärare vid högre allmänna läroverk	12
» » femkl. » »	1
» » trekl. » »	3
» » seminarier (förutom 2 i 1:a raden)	1
» » Tekniska skolan i Stockholm	5
Summa	22.

Lärarinnor vid femkl. allmänna läroverk	6
» » trekl. » »	1
» » seminarier	1
Summa	8.

I andra gruppen deltog 23 personer, hvaraf 10 män och 13 fruntimmer. Bland de förra voro 4 folkskolelärare, 2 elever af Akademien för de fria konsterna, 2 elever af tekniska elementarskolor och 2 studerande i Uppsala. Bland de sednare voro 5 lärarinnor vid elementarläroverk för flickor, 1 folkskolelärarinna, 1 lärarinna vid Hushållnings-sällskapets undervisningskurs i Kalmar, 2 elever af Akademien för de fria konsterna och 4 elever af Tekniska skolan i Stockholm. — Undervisningen, som var ordnad efter ungefär samma plan som föregående år, omfattade linearritning, frihandsteckning, modellering och konsthistoria. Såsom lärare voro anställda 8 personer, hvaraf 3 (af dessa 1 fruntimmer) i linearritning, 2 i frihandsteckning, 2 i modellering och 1 i konsthistoria. — Till understöd åt 14 i kursen deltagande lärare och lärarinnor vid högre allmänna läroverk och seminarier utdelades af statsmedel 2,800 kr. med 200 kr. åt hvardera, hvarjemte åt 5 lärare vid Tekniska skolan i Stockholm utdelades understöd med 150 kr. åt hvardera eller tillsammans 750 kr. af besparingar å de till skolan för år 1878 anvisade medel.

Slutligen är med afseende på teckningsundervisningen endast att tillägga, att Slottsintendenten Jacobsson, hvilken på uppdrag af Chefen för Ecklesiastik-departementet under föregående läsåår inspekterade teckningsundervisningen vid några högre elementarläroverk samt tekniska afton- och söndags-skolor, erhöi af Kungl. Maj:t uppdrag att under läsåret 1878—79 »enligt den plan, som af Chefen för Ecklesiastik-departementet bestämmes, besöka rikets offentliga elementarläroverk, folkskoleseminarier och tekniska elementarskolor, i ändamål att taga kännedom om undervisningen i teckning derstädes samt rörande anskaffande af lämplig materiel och undervisningens ändamålsenliga anordning i berörda läroämne meddela råd och anvisningar». De på grund här af inspekterade allmänna läroverken uppgingo till 28 högre, 11 femklassiga och 1 treklassigt.

Med afseende på undervisningen i musik är endast att nämna, att genom nya läroverksstadgan af den 1 Nov. 1878 stadgades förändrade samt för både högre och lägre

¹⁾ Förut gällande kompetensvillkor voro jemlikt 1859 års läroverksstadga: »att sökande till lärarebefattning i teckning bör förete af Kungl. Akademien för de fria konsterna utfärdadt betyg deröfver, att han 1:o behörigen gått nämnda akademies elementartecknings- samt antik- och modell-skolor; 2:o känner grunderna för landskapsritning och kan teckna landskap efter naturen; 3:o känner grunderna för perspektivet och kan med cirkel och lineal upprita de enklare konstruktionerna deraf; samt

att sökande till läraretjänst i teckning vid högre elementarläroverk bör hafva betyg om åtminstone godkända insigter i föreskrifna ämnen.»

allmänna läroverk gemensamma föreskrifter om kompetensvillkoren för lärarebefattningar i musik¹⁾, nemligen

»att sökande till läraretjänst i musik bör förete intyg af Kungl. Musikaliska akademien, att han för sådan befattnings eger åtminstone godkända kunskaper så väl i harmoni och sång som i behandling af violin».

I oftanämnda nya läroverksstadga äro äfven intagna föreskrifter om kompetens till gymnastiklärarebefattningar, men de uppställda villkoren äro alldeles desamma, som redan förut voro gällande.

Med afseende på inspektionerna af dels militäröfningarna och dels gymnastiköfningarna (jfr förra berättelsen, sid. 10) är intet annat att särskildt anföras, än att inspektionerna af de sednare jemväl detta läseår verkställdes af Gymnastiska Centralinstitutets föreståndare, Öfversten Nyblæus, som under höstterminen besökte elementarläroverken i Umeå, Piteå och Luleå samt under vårterminen allmänna

¹⁾ I 1859 års läroverkstadga var i detta hänseende föreskrifvet,

»att sökande till läraretjänst i musik vid de högre fullständiga elementarläroverken bör förete betyg af Kungl. Musikaliska akademien, att han eger åtminstone godkända kunskaper så väl i harmoni och sång som i behandlingen af violin, violoncelle och pianoforte; [samt]

att till musikläraretjänst vid öfriga skolor den sökande har förete, som förte betyg öfver godkänd vid Musikaliska akademien aflagd examen».

läroverken i Kristinehamn, Karlstad, Örebro och Vesterås och folkskolelärare-seminariet i Karlstad. — Såsom fortsättning af vissa i förra berättelsen (sid. 12) meddelade uppgifter kan slutligen omnämnas, att Läraren vid Gymnastiska Centralinstitutet, Kaptenen Törngren, jemlikt af Kungl. Maj:t erhållet uppdrag och enligt anvisning af Chefen för Ecklesiastik-departementet under läseåret 1878—79 besökte ett större antal allmänna läroverk »i ändamål att sprida kännedom om sådana gymnastiska lekar, som kunde finnas lämpliga att vid läroverken införa».

Å Tab. 3 äro sammanställda årsredogörelsernas uppgifter om de för undervisningen i välskrifning och öfningar begagnade arbeten, så till vida som dessa icke redan upptagits i motsvarande förteckningar i föregående berättelser. De sålunda nu under nya nummer upptagna arbetena utgöra 1 vid välskrifning, 5 vid teckning och 3 vid musik (2 vid musikens teori och sång, 1 vid instrumentalmusik). Bland dessa arbeten förtjenar att särskildt påpekas Stuhlmann's lärobok i frihandsteckning jemte dit hörande undervisningsmateriel.

B. Lärare.

Kap. 8. Lärarnes antal och fördelning; tjänstledigheter.

Tab. 4.

Af Tab. 4 framgå antalen lärare af hvarje särskildt slag, hvilka under höstterminen 1878 tjänstgjort vid de särskilda läroverken. Derur erhålles följande öfversigt, uppställd efter samma grunder, som i föregående års berättelse omnämnas. Således har skillnad ej gjorts mellan ordinarier och vikarier eller tillförordnade, och bland öfningslärarne äro biträdande eller extra sådana endast då inräknade, när för deras aflönande särskilda medel varit anslagna. Der-

jemte har — i likhet med hvad i förra berättelsen under dylika förhållanden egde rum — vid upprättandet af Tab. 4 det verkliga antalet lärare i läseämnena minskats med 2, i det att vid Strengnäs två ordinarie lektorer med half tjänstgöring hvardera och deras vikarie tillsammans räknats som 2 samt vid Uddevalla en ordinarie kollega med half tjänstgöring och hans vikarie tillsammans räknats som 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä r o v e r k .	Rektorer och pedagoger.	Lektorer.	Adjunkter och kolleger.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.
					Teckning.	Musik.	Gymnastik och militäröfningar.		
Högre allmänna läroverk	33	185	326	72	35	33	34	5	723
Femklassiga "	25	—	132	23	25	25	25	4	259
Treklassiga "	20	—	40	2	20	20	20	—	122
Tvåklassiga pedagogier	9	—	9	2	2	9	9	—	40
Enklassiga "	9	—	—	4	—	1	1	—	15
Summa	96	185	507	103	82	88	89	9	1,159

Ofvanstående öfversigt, likasom Tab. 4, afser närmast höstterminen 1878; men olikheterna mellan nämnda termin och påföljande vårtermin äro så obetydliga, att någon närmare redogörelse därför är obehöflig. Hela antalet lärare och lärarinnor uppgår, enligt ofvanstående öfversigt, till 1,159, visande en tillökning mot förra året af 28. I nämnda summa förekomma 41 dubbelräkningar, emedan dels särskilda lärarebefattningar vid samma läroverk, dels lärarebefattningar vid skilda läroverk (detta dock blott i Stockholm och Göteborg) bestridts af samma person. Närmare upplysningar om dessa förhållanden, som alla afse lärarebefattningar i öfningsämnena (eller i välskrifning), lemnas af Tab. 4.

De lärarebefattningar, som under höstterminen 1878 bestridts af qvinnor, äro å Tab. 4 särskildt betecknade.

Med åtskiljande af ordinarier och vikarier erhålles följande öfversigt.

Läroverk.	L ä r a r i n n o r i					Summa.
	Läse- ämnen.	Teckning.		Musik.		
		Extra.	Ordinarie.	Vikarie.	Ordinarie.	
Högre allmänna läroverk...	—	2	—	—	—	2
Femklassiga "	1	6	3	1	—	11
Treklassiga "	—	3	4	1	—	8
Tvåklassiga pedagogier.....	—	—	—	—	1	1
Summa	1	11	7	2	1	22

I slutsumman ingår en dubbelräkning, emedan vid ett läroverk lärarebefattningarna i teckning och musik innehades af samma person (i båda fallen såsom ordinarie).

Öfver de under läsåret 1878—79 åtnjutna tjänstledigheter lemnar nedanstående tabell en summarisk öfversigt.

L ä r o v e r k.	Rektorer och pedagoger.	Lektorer.	Adjunkter och kolleger.	L ä r a r e i			S u m m a.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil- öfningar.	
Högre allmänna läroverk	6	30	74	2	7	14	133
Femklassiga "	4	—	21	1	4	12	42
Treklassiga "	5	—	1	—	—	2	8
Tvåklassiga pedagogier	1	—	—	—	1	2	4
Enklassiga "	4	—	—	—	—	—	4
Summa	20	30	96	3	12	30	191

Vid uppgörandet af ofvanstående tabell hafva samma grundsatser följts, som för motsvarande i berättelsen för år 1877—78. Inräknats hafva således ej de fall, då en lärare haft tjänstledighet från ett läroverk för att tjänstgöra vid ett annat; af sådana fall förekomma detta år 11. — I totalsumman 191 ingå 2 dubbelräkningar, emedan det i detta antal fall inträffat, att samma person varit tjänstledig från två befattningar.

Af hela antalet tjänstledigheter hafva 10 varit partiella — d. v. s. från endast en del af tjänstgöringsskyldigheten — och 181 fullständiga. Partiella tjänstledigheter hafva åtnjutits af 3 rektorer (2 vid högre läroverk och 1 vid tvåklassig pedagogi); 4 lektorer och 3 adjunkter (1 vid högre och 2 vid femklassiga läroverk).

Af fullständiga tjänstledigheter, som omfattat hela läsåret, ingå i tabellen följande antal. Vid de högre läroverken: 12 lektorer, 33 adjunkter, 6 musik- och 5 gymnastiklärare. Vid de femklassiga läroverken: 1 rektor, 9 kolleger och 3 musiklärare. Vid de treklassiga läroverken: 3 rektorer och 1 kollega. Vid de tvåklassiga pedagogierna: 1 gymnastiklärare. Vid de enklassiga pedagogierna: 3 pedagoger.

Af fullständiga tjänstledigheter, som omfattat en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, ingå i tabellen följande antal. Vid de högre läroverken: 5 lektorer, 13 adjunkter och 2 gymnastiklärare. Vid de femklassiga läroverken: 4 kolleger och 1 gymnastiklärare. Vid de treklassiga läroverken: 2 rektorer. Vid de enklassiga pedagogierna: 1 pedagog.

Af fullständiga tjänstledigheter, som omfattat kortare

tider än en hel termin (ända ned till några få dagar) ingå i tabellen följande antal. Vid de högre läroverken: 4 rektorer, 9 lektorer, 27 adjunkter, 2 tecknings-, 1 musik- och 7 gymnastiklärare. Vid de femklassiga läroverken: 3 rektorer, 6 kolleger, 1 tecknings-, 1 musik- och 11 gymnastiklärare. Vid de treklassiga läroverken: 2 gymnastiklärare. Vid de tvåklassiga pedagogierna: 1 musik- och 1 gymnastiklärare.

Såsom orsak till tjänstledigheten är i mer än halfva antalet fall sjukdom eller försvagad hellsa angifven. Om dessa fall fördelas efter läroverksgrupper och lärarekategorier samt man derjemte inom () angifver deras fördelning efter de tre ofvan använda tidsgrupperna (hela läsåret, en hel termin eller hela den ena terminen och en del af den andra, kortare tider än en hel termin), så erhåller man följande resultat. Vid de högre läroverken: rektorer 1 (0, 0, 1), lektorer 14 (7, 2, 5), adjunkter 54 (28, 8, 18), teckningslärare 1 (0, 0, 1), musiklärare 7 (7, 0, 0), gymnastiklärare 4 (2, 0, 2). Vid de femklassiga läroverken: rektorer 3 (1, 0, 2), kolleger 13 (5, 2, 6), teckningslärare 1 (0, 0, 1), musiklärare 4 (3, 0, 1). Vid de treklassiga läroverken: rektorer 3 (2, 1, 0) och kolleger 1 (1, 0, 0). Vid de tvåklassiga pedagogierna: musiklärare 1 (0, 0, 1). Vid de enklassiga pedagogierna: pedagoger 2 (2, 0, 0). Bland öfriga anledningar äro uppgifna: annan tjänstgöring i eller utom statens tjänst, ledamotskap i riksdag eller kommittéer, vetenskapliga arbeten, fortsatta studier, afläggande af prof för sökt befattning, enskilda angelägenheter m. m. I några fall äro anledningarna ej uppgifna. För gymnastiklärarna har för en stor del af fallen angifvits såsom orsak militär tjänstgöring.

Kap. 9. Lärares afgang, befordran och uppflyttning i högre lönegrad.

Tab. 5.

Antalet af de fall, då en ordinarie lärare afgått från sin befattning under tiden från och med den 1 Maj 1878 till och med den 30 April 1879, finnes angifvet i nedan-

stående tabellariska öfversigt, vid hvars utarbetande iakttagits de i föregående berättelser följda grundsatser.

Antal ordinarie lärare, som afgått från sina befattningar från och med den 1 Maj 1878 till och med den 30 April 1879.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Läroverk.	Rektorer.			Lektorer.			Adjunkter.			Lärare i teckning.			Lärare i musik.			Lärare i gymn. o. mil.-öfningar.			Summa.
	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	Till annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Genom döden.	Öfrige.	
Högre allmänna läroverk...	—	—	—	3	3	3	6	3	8	—	—	—	—	—	1	—	—	1	28
Femklassiga " ...	—	—	—	—	—	—	1	1	3	1	—	—	—	1	1	1	—	—	9
Treklassiga " ...	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	7
Tvåklassiga pedagogier	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	1	1	—	3	3	3	9	5	11	1	—	—	—	2	2	1	—	3	45

Af dem, som afgått »Till annan ordinarie befattning vid hithörande läroverk» hafva:

- 1 lektor på grund af erhållet nådigt förordnande tillträdt rektorsbefattningen vid sitt läroverk,
- 2 lektorer blifvit utnämnda till lektorer vid andra läroverk,
- 1 adjunkt¹⁾ till rektor vid ett treklassigt läroverk,
- 2 d:o till lektorer vid sina egna läroverk,
- 1 d:o till lektor vid annat läroverk,
- 5 d:o till adjunkter vid andra läroverk,
- 1 rektor vid en tvåklassig pedagogi till adjunkt vid ett högre läroverk,
- 1 teckningslärare till enahanda befattning vid annat läroverk samt
- 1 gymnastiklärare till enahanda befattning vid annat läroverk.

Summa 15.

Genom döden hafva 11 afgått, nemligen 1 rektor vid ett treklassigt läroverk, 3 lektorer, 5 adjunkter samt 2 musiklärare.

Bland dem, som äro innefattade i kolumnerna med rubrik »Öfrige», hafva

- 5 afgått efter erhållet afsked med pension, neml. 2 lektorer, 2 adjunkter och 1 gymnastiklärare (vid ett högre läroverk),
 - 5, alla adjunkter, utnämnts till kyrkoherdar,
 - 1 lektor utnämnts till kansliråd,
 - 1 adjunkt till kanslisekreterare,
 - 1 adjunkt till adjunkt vid folkskolelärare-seminarium, och
 - 1 adjunkt till föreståndare för finska småskolelärare-seminarium i Haparanda,
 - 1 adjunkt afgått till bankdirektörsbefattning,
 - 4 afgått utan pension och utan närmare uppgift, nemligen 1 musiklärare, 1 musiklärarinna och 2 gymnastiklärare.
- Summa 19.

Antalet befordringar till ordinarie befattningar under tiden från och med den 1 Maj 1878 till och med den 30 April 1879 finnes angifvet i nedanstående tabellariska öfversigt, vid hvars utarbetande följts samma grundsatser som vid utarbetandet af ofvanstående afgångstabell.

Antal befordringar från och med den 1 Maj 1878 till och med den 30 April 1879.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Läroverk.	Till rektors- befattningar.		Till lektors- befattningar.		Till adjunks- befattningar.		Till lärarebefattningar i							Summa.
							Teckning.		Musik.		Gymn. o. mil.-öfnr.			
	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.	Från annan ord. befattning vid hithörande läroverk.	Öfrige.		
Högre allmänna läroverk	1	—	5	5	4	14	1	1	—	—	1	1	33	
Femklassiga ”	—	—	—	—	2	7	—	—	—	2	—	1	12	
Treklassiga ”	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	4	9	
Tvåklassiga pedagogier	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Enklassiga ”	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Summa	2	1	5	5	6	24	1	1	—	4	1	6	56	

¹⁾ I hela detta kapitel äro för vinnande af bekvämlighet och reda kolleger äfven räknade såsom adjunkter.

Af dem, som befordrats »Från annan ordinarie befattning vid hithörande läroverk», hafva:

- 1 rektor vid högre läroverket i Skara, förut lektor derstädes, förordnats för tiden från den 1 Juli 1878 till den 1 Juli 1883,
- 1 d:o vid treklassigt läroverk befordrats från adjunktsbefattning vid annat läroverk,
- 2 lektorer befordrats från lektorsbefattningar vid andra läroverk,
- 2 d:o befordrats från adjunktsbefattningar vid sina egna läroverk,
- 1 d:o befordrats från adjunktsbefattning vid annat läroverk,
- 5 adjunkter befordrats från adjunktsbefattningar vid andra läroverk,
- 1 d:o utnämns från rektorsbefattningen vid en tvåklassig pedagogi,
- 1 teckningslärare från enahanda befattning vid annat läroverk,
- 1 gymnastiklärare från enahanda befattning vid annat läroverk.

Summa 15.

Om man med hänsyn till de 41 lärare, som äro inräknade i kolumnerna med öfverskrift »Öfrige», bearbetar uppgifterna om deras ålder och aflagda kunskapsprof, så erhåller man följande resultat.

Med hänsyn till åldern — beräknad efter födelseår och det år, då utnämningen vann laga kraft, men utan afseende på dag och månad — voro:

bland de 5 lektorerna i kol. 5 en 27 år, två 29, en 33 och en 39 år: i medeltal 31·4 år;

bland de 24 adjunkterna i kol. 7 tre 28 år, en 29, fyra 30, tre 31, tre 32, tre 33, en 34, en 35, en 36, en 37, två 40 och en 42: i medeltal 32·7 år;

pedagogen i kol. 3 32 år;

teckningsläraren i kol. 9 34 år;

bland de fyra musiklärarne i kol. 11 en 23, en 24, en 34 och en 42 år: i medeltal 30·8 år;

bland de 6 gymnastiklärarne i kol. 13 en 29 år, en 33, två 36, en 38 och en 59 år: i medeltal 38·5 år.

Af de 5 lektorerna voro 4 filosofie-doktorer och 1 teologie-kandidat. Af de förre voro 3 (2 vid Uppsala universitet och 1 vid Lunds) doktorer efter 1853 års examensstadga och 1 (vid Uppsala univ.) efter 1870 års. Två af dem voro derjemte docenter (i Lund). — Tre hade fullständigt genomgått profår enligt 1875 års förordning, nemligen 1 i Stockholm (vid Ladugårdslands läroverk och Gymnasium) och 2 i Uppsala; en hade delvis genomgått profår enligt 1865 års förordning i Lund; en hade ej genomgått profår, men hade under flera år varit profårsföreståndare för både den teoretiska och den praktiska kursen.

De 24 adjunkterna äro med afseende på akademiska kunskapsprof sålunda fördelade. Filosofie-doktorer voro 7 (alla i Uppsala), hvaraf 6 efter 1853 års stadga och 1 efter 1870 års. Filosofie-kandidater voro 15, hvaraf 6 (5 i Upp-

sala och 1 i Lund) efter 1853 års stadga, 5 (2 i Uppsala och 3 i Lund) efter 1870 års samt 4 (i Lund), beträffande hvilka det är ovisst, om de aflagt kandidatexamen efter 1853 eller efter 1870 års stadga. De återstående 2 (hvaribland 1 telegrafassistent) hade ej aflagt hithörande examen. — Profår hade 10 fullständigt genomgått, hvaraf 6 (2 i Uppsala, 1 i Linköping, 1 i Örebro, 1 i Vexjö, 1 i Malmö) enligt den äldre förordningen, 1 (vid Ladugårdslands läroverk och Gymnasium i Stockholm) enligt dels den äldre och dels den nyare förordningen samt 3 (2 vid Stockholms Gymnasium och Ladugårdslands läroverk, 1 i Lund) enligt den nyare förordningen. Af de öfriga hade 1 endast till en del genomgått profår (i Hernösand) samt 13 alldeles icke.

Den utnämnde pedagogen hade ej aflagt filosofiekandidatexamen och ej genomgått profår.

Om teckningsläraren är meddeladt, att han varit elev vid Stockholms slöjdskola och (åtminstone någon tid) vid Kungl. Akademien för de fria konsterna.

Bland de 4 musiklärarne hade de två, som anställdes vid femklassiga läroverk, aflagt musikdirektors-examen vid Kungl. Musikaliska akademiens Konservatorium; af de två öfriga hade den ene dersammastädes aflagt organist-examen och den andre aflagt organist- och kantors-examen i Skara.

Om de 6 gymnastiklärarne är följande att meddela. Militärer voro 3 (löjtnanter); bland de 3 icke-militärerna voro två kolleger vid sina respektive läroverk (ett femklassigt och ett treklassigt) och en (vid treklassigt) stadsfiskal. Bland de 3 militärerna hade enligt de lemnade uppgifterna en (vid högre läroverk anställd) genomgått 2-årig kurs vid Gymnastiska Centralinstitutet och derstädes varit under flera år anställd som biträdande och extra lärare samt en (vid treklassigt läroverk) aflagt examina i pedagogisk, militärisk och sjuk-gymnastik vid sagde institut; om den tredje (vid treklassigt läroverk) är ingen hithörande uppgift lemnad.

Förnyadt rektorsförordnande har under perioden från och med den 1 Juli 1878 till och med den 30 Juni 1879 vidtagit endast för rektor vid nedanstående högre läroverk.

Linköping: från d. 1 Juli 1878 till d. 1 Juli 1883.

I afseende på lärarnes uppflyttning i högre lönegrader har ingen annan förändring detta år inträdt, än att för lärarne i teckning vid högre elementarläroverk, med bibehållande af 3 lönegrader, lönebeloppen blifvit ökade från kronor 750, 1,000 och 1,250 till respektive kronor 1,000, 1,250 och 1,500. (Kungl. cirkuläret af den 18 Maj 1878).

Af Tab. 5 synes, huru många lärare, fördelade efter ålder, inträdt i högre lönegrad från och med den 1 Juli 1878 till och med den 30 Juni 1879. För rektorer vid högre och femklassiga läroverk har inträdet i högre lönegrad infallit på olika tidpunkter; för de öfriga lärarne deremot städse den 1 Januari 1879. Åldern är utan vidare hänsyn till månad och dag beräknad såsom skillnad mellan födelseåret och det år, på hvilket inträdesdagen fallit. Bland de

i högre lönegrad uppflyttade lektorerna är äfven inräknad 1 rektor vid ett högre läroverk, hvilken under perioden blifvit i sin egenskap af lektor uppflyttad i 4:e lönegraden.

Uppflyttade lärare.	Antal.	Medelålder (eller ålder).
Rektorer vid högre allmänna läroverk: i 2:a lönegraden.....	1	År. (53)
Rektorer vid femkl. allmänna läroverk: i 2:a lönegraden.....	1	(47)
Rektorer vid tvåklass. pedagogier: i 3:e lönegraden.....	2	50½
Lektorer: i 2:a lönegraden	5	38½
» 3:e »	8	42½
» 4:e »	4	48½
» 5:e »	7	56½

Af nedanstående tabell finner man de uppflyttades antal och deras medelålder (resp. ålder) vid inträdet i den högre lönegraden.

Uppflyttade lärare.	Antal.	Medelålder (eller ålder).
Adjunkter: i 2:a lönegraden	15	År. 34½
» 3:e »	28	43½
» 4:e »	11	47½
» 5:e »	20	53½
Teckningslärare vid högre allmänna läroverk: i 2:a lönegraden	1	(41)
» 3:e »	2	41
Musiklärare vid högre allmänna läroverk: i 2:a lönegraden	2	35
» 3:e »	1	(64)

Kap. 10. Ordinarie lärarebefattningar.

I hela antalet ordinarie lärarebefattningar vår-t:n 1879 har endast den förändring inträdd, att vid 1878 års riksdag anslag å ordinarie stat beviljades till en 4:e kollegatjänst vid Haparanda läroverk, hvadan det utgjorde 1,040 mot

1,039 föregående vår-t:n. Beträffande fördelningen mellan läroverksgrupperna är det tillräckligt att erinra derom, att Stockholms Realläroverk i denna berättelse räknas till de högre och Haparanda läroverk till de femklassiga läroverken.

Kap. 11. Lärarekandidater.

Likasom under de närmast föregående åren voro äfven under läsåret 1878—79 profärskurser anordnade vid Stockholms gymnasium i förening med Maria och Ladugårdslands femklassiga läroverk samt vid läroverken i Uppsala, Lund och Kalmar.

Till föreståndare för så väl den praktiska som den teoretiska kursen voro vid samtliga ofvannämnda läroverk under detta läseår samma personer förordnade som föregående läseår, med undantag blott deraf att i Stockholm under vårterminen föreståndaren för den teoretiska kursen äfven förestod den praktiska vid Gymnasium, då dess rektor i egenskap af riksdagsman dertill var förhindrad, samt att i Kalmar läroverkets t. f. rektor förestod den praktiska kursen till den 16 Oktober, medan ordinarie rektor såsom statsrevisor var från läroverket frånvarande.

Af nedanstående tabell synes huru många lärarekandidater tjänstgjort vid de särskilda läroverken under läsåret 1878—79.

Läroverk.	Höst-t:n 1878.		Vår-t:n 1879.	
	Fortsätt- ning	Påbör- jande	Fortsätt- ning	Påbör- jande
	af profåret.		af profåret.	
Stockholm:				
Gymnasium, Riddarholmsafdeln.....	2	—	2	—
» Södra »	1	—	2	—
Maria	—	2	—	1
Ladugårdslandet.....	—	2	—	1
Uppsala	4	6	6	4
Lund	3	7	7	3
Kalmar	1	4	4	—
Summa	11	21	21	9

Vid denna tabell må följande anmärkas. Af de 2, som höstterminen 1878 fortsatte vid Gymnasii Riddarholmsafdelning hade den ene föregående termin börjat vid Uppsala och den andre vid Ladugårdslands läroverk; den, som höstterminen 1878 fortsatte vid södra afdelningen, hade föregående termin börjat vid Maria läroverk. Af de 2, som vårterminen 1879 fortsatte vid Gymnasii Riddarholmsafdelning, hade den ene föregående termin börjat vid Maria läroverk och den andre vid Ladugårdslands; detsamma var förhållandet med de 2, som vårterminen 1879 fortsatte vid Södra afdelningen. Alla de, som under någondera terminen fortsatte vid Uppsala och Lund, hade föregående termin börjat vid samma läroverk. Detsamma var förhållandet med de 4, som vårterminen 1879 fortsatte i Kalmar, hvar emot den, som fortsatte i Kalmar höstterminen 1878, hade derstädes börjat höstterminen 1877 och fortsatt redan vårterminen 1878, ehuru han — till följd af sin under terminen svaga hellsa — ej kunde då afsluta sin profärskurs.

Af de 21, som började höstterminen 1878, voro 1 filosofiedoktor, 5 filosofie-licentiater, 14 filosofie-kandidater och 1 teologie-kandidat. Af de 9, som började vårterminen 1879, voro 3 filosofie-doktorer (deribland 2 docenter), 1 filosofie-licentiat och 5 filosofie-kandidater.

Af de 11 lärarekandidater, som börjat profåret vårterminen 1878 och således egde att fortsätta höstterminen samma år, uteblef efter anmaldt förfall 1, som erhållit anställning i Statistiska Centralbyrån; men i stället tillkom 1, som börjat redan höstterminen 1877 (se ofvan under Kalmar). — Af dem, som erhållit tillstånd att börja profåret höstterminen 1878, uteblefvo efter anmaldt förfall 2, som hänvisats till Stockholm, och utan anmälan 6, deraf 2

blifvit hänvisade till Stockholm och 4 till Kalmar. — Af de 21, som började höstterminen 1878 och således egde att fortsätta höstterminen 1879, uteblef ingen. — Af dem, som erhållit tillstånd att börja vårterminen 1879, uteblefvo 1 efter anmältdt förfall och 1 utan anmälan, hvilka hänvisats till Stockholm.

Profåret afslutades höstterminen 1878 af 11 lärarekandidater och vårterminen 1879 af 21.

I hvilka ämnen de lärarekandidater, som under de båda terminerna afslutat profåret, genomgått den praktiska kursen, utvisas af följande speciela förteckning.

Höstterminen 1878.

Stockholm:

- 1: latin, grekiska, modersmålet, tyska;
- 1: allmän naturlära, botanik och zoologi, historia och geografi, tyska;
- 1: modersmålet, historia och geografi, latin.

Uppsala:

- 1: allmän naturlära, botanik och zoologi, kemi, matematik;
- 1: modersmålet, tyska, latin;
- 1: modersmålet, matematik, allmän naturlära, botanik och zoologi;
- 1: kristendom, latin, grekiska, hebreiska, (tyska).

Lund:

- 1: kristendom, hebreiska, franska, tyska, engelska;
- 1: matematik, fysik, tyska, engelska;
- 1: historia och geografi, filosofisk propedeutik, modersmålet, latin.

Kalmar:

- 1: modersmålet, tyska, matematik.

Vårterminen 1879.

Stockholm:

- 1: historia och geografi, kristendom, modersmålet;
- 1: modersmålet, engelska, tyska;
- 1: kristendom, modersmålet, matematik;
- 1: latin, historia och geografi, modersmålet, filosofisk propedeutik.

Uppsala:

- 1: kristendom, hebreiska, historia och geografi;
- 1: modersmålet, latin, grekiska, (tyska);
- 1: tyska, engelska, franska, (modersmålet);
- 1: modersmålet, historia och geografi, latin, (tyska);
- 1: modersmålet, tyska, historia och geografi;
- 1: matematik, fysik, tyska, (modersmålet).

Lund:

- 1: matematik, fysik, kemi, modersmålet, tyska;
- 1: allmän naturlära, botanik och zoologi, kemi, historia och geografi, modersmålet, (fysik);
- 1: allmän naturlära, botanik och zoologi, modersmålet, historia och geografi;
- 1: latin, grekiska, modersmålet, matematik;
- 1: historia och geografi, modersmålet, tyska;

Lund (forts.):

- 1: latin, grekiska, kristendom, tyska;
- 1: modersmålet, tyska, historia och geografi, kristendom.

Kalmar:

- 3: modersmålet, tyska, historia och geografi;
- 1: allmän naturlära, matematik, fysik.

Samma grundsatser, som följts i de förra berättelserna vid upprättandet af motsvarande förteckningar, hafva äfven nu iakttagits. Inom () hafva derför de ämnen blifvit satta, i hvilka endast auskultering, således hvarken öfnings- eller prof-undervisning egt rum. Beräknar man enligt föregående speciela förteckning, huru många gånger hvart och ett af skolans läroämnen vid de särskilda läroverken förekommit bland de ämnen, i hvilka den praktiska kursen genomgåts, så erhåller man — då de inom () satta ämnena ej medräknas — för de 32 lärarekandidater, som under läsåret 1878—79 afslutat sin profärstjenstgöring, följande öfversigt.

Antal gånger, som de särskilda läroämnena förekommit bland de ämnen, hvari profåret genomgåts.

Läroämnen.	Stockholm.	Uppsala.	Lund.	Kalmar.	Summa.
Kristendom	2	2	3	—	7
Modersmålet	6	5	7	4	22
Tyska	3	4	6	4	17
Engelska	1	1	2	—	4
Franska	—	1	1	—	2
Latin	3	4	3	—	10
Grekiska	1	2	2	—	5
Hebreiska	—	2	1	—	3
Matematik	1	3	3	2	9
Allmän naturlära	1	2	2	1	6
Botanik och zoologi	1	2	2	—	5
Fysik	—	1	2	1	4
Kemi	—	1	2	—	3
Mineralogi och geologi	—	—	—	—	—
Historia och geografi	4	3	5	3	15
Filosofisk propedeutik	1	—	1	—	2
Summa	24	33	42	15	114
Antal lärarekandidater	7	10	10	5	32
• ämnen på hvarje i medeltal	3·4	3·3	4·2	3	3·6

Beträffande de lärarekandidater, som höstterminen 1878 och vårterminen 1879 afslutade profåret, äro uppgifterna om de antal timmar, hvartill deras auskultering samt öfnings- och prof-undervisning uppgått, bearbetade och sammanställda i följande tabellariska öfversigter. Härvid har dock Kalmar måst uteslutas, emedan de lemnade uppgifterna ej lämpa sig för statistisk behandling i denna uppställning. Anmärkas bör ock, att 1 kandidat, som afslöt vårterminen 1879 i Stockholm, hade börjat i Uppsala och derför utesluts.

Antal timmar, hvartill den praktiska profårskursen i medeltal uppgått för de lärarekandidater, som afslutade med höstterminen 1878.

Läroverk.	Vårterminen 1878.				Höstterminen 1878.				S:a för båda terminerna.			
	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm (medeltal för 2)	84	29	17	130	85	15	15	115	169	44	32	245
Uppsala (" " 4)	160	28	13	201	128	18	9	155	288	46	22	356
Lund (" " 3)	87	43	7	137	85	43	7	135	172	86	14	272

Antal timmar, hvartill den praktiska profårskursen i medeltal uppgått för de lärarekandidater, som afslutade med vårterminen 1879.

Läroverk.	Höstterminen 1878.				Vårterminen 1879.				S:a för båda terminerna.			
	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.	Auskul- tering.	Öfnings- undervisning.	Prof- undervisning.	Summa.
Stockholm (medeltal för 4)	71	30	18	119	95	12	8	115	166	42	26	234
Uppsala (" " 6)	131	37	11	179	147	35	10	192	278	72	21	371
Lund (" " 7)	83	47	7	137	77	46	7	130	160	93	14	267

För en närmare kännedom om anordningen af såväl den praktiska som den teoretiska kursen hänvisas till de af profärsföreståndarne till Ecklesiastik-departementet in-

sända berättelserna, anmälda för Kungl. Maj:t den 17 Januari och den 4 Juli 1879.

C. Lärjungar.

Kap. 12. Lärjungarnes antal och fördelning efter läroverk, klasser och linier; antal lärjungar å helklassiska linien, hvilka deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska; jämförelse mellan lärjungarnes antal och rikets befolkning.

Tab. 6 och 7.

Lärjungarnes antal vid de särskilda läroverken under höstterminen 1878 finnas angifna i Tab. 6. Den motsvarande tabellen för vårterminen 1879 företer så obetydliga afvikelser, att det synes vara obehöfligt offentliggöra densamma i dess helhet. Sammanställer man ur de båda tabellerna summorna för de särskilda slagen af läroverk, så erhålles följande öfversigt, som närmast afser förhållandena den 15 September och den 1 Februari. Dock är det — på de i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 68) angifna grunder — sannolikt att de särskilda talen utan synnerlig afvikelse sammanfallit med antalen lärjungar, som under större delen af terminen verkligen deltagit i undervisningen.

Läroverkens		Antal lärjungar.			
		Höst-term:n 1878.		Vår-term:n 1879.	
Art.	Antal.	När-varande.	Från-varande.	När-varande.	Från-varande.
Högre allmänna läroverk...	33	9,981	244	9,937	148
Femklassiga " ...	25	3,116	35	3,101	27
Treklassiga " ...	20	812	10	826	11
Summa	78	13,909	289	13,864	186
Tvåklassiga pedagogier	9	258	7	263	2
Enklassiga "	9	211	0	218	1
Summa	18	469	7	481	3
Summornas summa,	96	14,378	296	14,345	189

Å förenämnda terminstabeller hafva lärjungarne i vissa allmänna läroverk och pedagogier blifvit fördelade på flere klasser än som motsvaras af läroverkens benämningar (jfr sid. 4). Man får på detta sätt — om man låter lärjungarne i Stockholms Nya elementarskola tills vidare behålla den å nämnda tabeller gifna fördelningen — följande öfversigt.

K l a s s.	Antal närvarande lärjungar.	
	H. 1878.	V. 1879.
1.....	2,293	2,427
2.....	2,726	2,705
3.....	2,380	2,344
R. 4	1,003	956
L. "	1,158	1,146
R. 5	626	608
L. "	956	962
R. 6:1	339	324
L. "	800	788
R. 6:2	239	231
L. "	683	674
R. 7:1	107	100
L. "	567	560
R. 7:2	104	108
L. "	397	412
Gemensamma linien.....	7,399	7,476
Reallinien	2,418	2,327
Latinlinien	4,561	4,542
Summa	14,378	14,345

Om man enligt Tab. 6 och motsvarande tabell för vårterminen jämför de närvarande lärjungarnes antal under de båda terminerna samt betecknar tillökningen vårterminen med +, minskning med — och oförändradt antal med 0, så erhållas följande öfversigter.

1:o. Efter läroverk.

A. Högre allmänna läroverk.

Stockholm:		Verjö	- 5
Gymnasium	- 1	Jönköping	+ 5
Realläroverket	+ 6	Lund	- 5
Nya elementarskolan	- 6	Malmö	- 4
Uppsala	+ 4	Karlskrona	- 12
Gefle	- 2	Kristianstad	- 2
Hudiksvall	- 2	Helsingborg	+ 9
Linköping	+ 5	Göteborg	- 12
Norrköping	- 12	Halmstad	0
Vestervik	- 2	Kalmar	+ 4
Skara	- 9	Karlstad	+ 5
Venersborg	- 7	Hernösand	0
Strengnäs	+ 4	Östersund	+ 6
Örebro	- 3	Umeå	+ 2
Nyköping	+ 6	Luleå	- 3
Vesterås	0	Sundsvall	- 2
Falun	- 5	Visby	- 6

B. Femklassiga allmänna läroverk.

Stockholm:		Lidköping	- 2
Klara	- 4	Sköfde	- 3
Maria	+ 3	Eskilstuna	- 6
Jakob	+ 1	Arboga	+ 3
Katarina	+ 9	Ystad	- 1
Ladugårdslandet	+ 1	Karlshamn	- 5
Norrteje	- 2	Landskrona	+ 2
Enköping	- 1	Uddevalla	- 4
Söderhamn	- 3	Göteborg	- 8
Eksjö	+ 4	Oskarshamn	0
Vadstena	0	Kristinehamn	+ 1
Mariestad	+ 1	Piteå	- 1
Borås	0	Haparanda	0

C. Treklassiga allmänna läroverk.

Söderköping	- 3	Engelholm	+ 2
Vimmerby	+ 3	Göteborg	0
Alingsås	+ 7	Varberg	+ 2
Falköping	- 4	Marstrand	- 1
Askersund	- 4	Strömstad	+ 1
Sala	+ 3	Åmål	+ 3
Vernamo	0	Filipstad	+ 1
Sölvesborg	- 5	Arvika	+ 5
Ronneby	- 6	Skellefteå	+ 3
Trelleborg	- 1	Örnsköldsvik	+ 8

D. Tvåklassiga pedagogier.

Hjo	- 2	Grenna	- 3
Södertelje	+ 5	Kungälf	0
Köping	- 1	Kungsbacka	+ 4
Nora	- 2	Borgholm	+ 4
Hedemora	0		

E. Enklassiga pedagogier.

Öregrund	- 1	Simrishamn	+ 3
Ulricehamn	+ 1	Falkenberg	+ 2
Mariefred	0	Laholm	0
Lindesberg	+ 1	Mönsterås	- 3
Säter	+ 4		

2:o. Efter klasser och linier.

Läroverk.	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Summa.			
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	Gem. linie.	Real- linie.	Latin- linie.	S:a.
Högre allmänna läroverk...	+ 39	- 8	+ 4	- 33	- 7	- 11	+ 11	- 15	- 12	- 8	- 9	- 7	- 7	+ 4	+ 15	+ 35	- 70	- 9	- 44
Femklassiga „	+ 22	+ 4	- 10	- 15	- 4	- 7	- 5	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 16	- 22	- 9	- 15
Treklassiga „	+ 47	- 5	- 28	+ 1	- 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 14	+ 1	- 1	+ 14
Tvåklassiga pedagogier	+ 16	- 9	- 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 5	-	-	+ 5
Enklassiga „	+ 10	- 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+ 7	-	-	+ 7
Summa	+ 134	- 21	- 36	- 47	- 12	- 18	+ 6	- 15	- 12	- 8	- 9	- 7	- 7	+ 4	+ 15	+ 77	- 91	- 19	- 33

Vill man med hvarandra jämföra årsklasserna höstterminen 1878 för att finna bland annat, huru många procent af hela antalet närvarande lärjungar tillhöra hvar och en af dem, kan man efter samma grundsatser, som i

berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 71 o. följ.) öfvervinna de svårigheter, som möta med hänsyn till Stockholms Nya elementarskola, hvars klassfördelning icke motsvarar de andra läroverkens. Man erhåller sålunda följande öfversigt.

Årsklass.	Antal lärjungar.	Procent i förhållande till		
		hela summan.	antalet i föreg. klass.	antalet i 1:a klassen.
1	2,293	15.9	—	100
2	2,726	19	118.9	118.9
3	2,380	16.6	87.3	103.8
4	2,133	14.8	89.6	93
5	1,575	11	73.9	68.7
6:1	1,174	8.2	74.6	51.2
6:2	902	6.3	76.3	39.3
7:1	689	4.8	76.4	30
7:2	506	3.5	73.4	22.1
Summa	14,378	100	—	627

Om man för att äfven med hvarandra jemföra dels de båda linier, hvari årsklasserna äro fördelade från och med den 4:e, dels latinliniens båda beståndsdelar (icke-greker och greker) inom klasserna 6 och 7, och efter samma grundsatser, som i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 72 och följ.), undanrödjer de svårigheter, som möta med hänsyn till Stockholms Nya elementarskola, så erhåller man följande tabeller öfver antalet närvarande lärjungar höstterminen 1878 inom samtliga allmänna läroverken.

Årsklass.	Antal lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
				hela årsklassen.		föreg. afdelning å samma linie.	
	R.	L.	S:a.	R.	L.	R.	L.
4	943	1,190	2,133	44.2	55.8	—	—
5	623	952	1,575	39.6	60.4	66.2	80
6:1	356	818	1,174	30.3	69.7	57.1	85.9
6:2	233	669	902	25.8	74.2	65.4	81.8
7:1	114	575	689	16.3	83.6	48.9	85.9
7:2	104	402	506	20.6	79.4	91.2	73.4
Summa	2,373	4,606	6,979	—	—	—	—
Procent	34	66	100	—	—	—	—

Latinafdelning.	Antal lärjungar.			Procent i förhållande till antalet i			
				hela latinafdelningen.		föreg. motsvarande afdng.	
	I-G.	G.	S:a.	I-G.	G.	I-G.	G.
L. 6:1	429	389	818	52.4	47.6	—	—
L. 6:2	332	337	669	49.6	50.4	77.4	86.6
L. 7:1	263	312	575	45.7	54.3	79.2	92.6
L. 7:2	164	238	402	40.8	59.2	62.4	76.3
Summa	1,188	1,276	2,464	—	—	—	—
Procent	48.2	51.8	100	—	—	—	—

Af föregående tre tabeller kunna åtskilliga slutsatser dragas af samma beskaffenhet som i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 72 och 73), hvarför dit hänvisas. Här

må blott anmärkas, att latinernes öfvervigt öfver realisterna i klasserna 4—7 är i det närmaste lika stor som förra året, under det att grekernas öfvervigt öfver icke-greker i kl. 6—7 visar ett fortfarande sjunkande. Latinarne utgjorde höstterminen 1876 67.2 % af hela antalet i klasserna 4—7, 1877 65.5 % och 1878 66 %. Grekerna utgjorde under samma tre terminer respektive 59.1, 54.4 och 51.8 % af hela antalet i latinklasserna 6 och 7.

Såsom en fortsättning till den öfversigt öfver den verkliga förändringen i skolgenerationernas storlek, som lemnats i berättelsen för läseåret 1877—78 (sid. 24), meddelas nedanstående 3 tabeller, hvilka alla afse höstterminerna.

Årsklass.	Lärjungarnes antal.		
	H. 1876.	H. 1877.	H. 1878.
1	2,236	2,317	2,293
2	2,535	2,542	2,726
3	2,227	2,377	2,380
4	1,878	1,930	2,133
5	1,580	1,552	1,575
6:1	964	1,100	1,174
6:2	717	805	902
7:1	549	601	689
7:2	470	471	506
Summa	13,156	13,695	14,378

Årsklass.	Realister.			Latinare.		
	H. 1876.	H. 1877.	H. 1878.	H. 1876.	H. 1877.	H. 1878.
4	895	927	943	983	1,003	1,190
5	648	616	623	932	936	952
6:1	207	347	356	757	753	818
6:2	135	154	233	582	651	669
7:1	84	108	114	465	493	575
7:2	50	74	104	420	397	402
Summa	2,019	2,226	2,373	4,139	4,233	4,606

Latinklass.	Icke-greker.			Grekter.		
	H. 1876.	H. 1877.	H. 1878.	H. 1876.	H. 1877.	H. 1878.
L. 6:1	388	386	429	369	367	389
L. 6:2	244	314	332	338	337	337
L. 7:1	172	203	263	293	290	312
L. 7:2	105	144	164	315	253	238
Summa	909	1,047	1,188	1,315	1,247	1,276

Tab. 7 utvisar hurudant förhållandet varit under höstterminen 1878 med hänseende till de s. k. grekernas undervisning i de enligt läroverksstadgans § 14 valfria ämnena engelska och hebreiska¹⁾.

¹⁾ För ett och annat läroverk hafva årsredogörelsernas otydliga eller ofullständiga uppgifter kompletterats genom terminskatalogerna.

Ur nämnda tabell erhålles — med iakttagande af samma grundsatser som i föregående berättelser — följande öfversigt.

Grekisk afdelning.	Lärjungar, som undervisats i				Hela antalet greker.
	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	både språken eller ettdera.	
G. 7:1	92	148	39	279	312
G. 7:2	50	93	35	178	238
Summa	142	241	74	457	550
Procent af hela antalet	25.8	43.8	13.5	83.1	100

Man finner af denna tabell, att antalet af de greker, som hvarken undervisats i engelska eller hebreiska, utgjorde inom 7:1 31 af 310 (10.6 %) samt inom 7:2 62 af 240 (25.2 %). Motsvarande procenttal under höstterminen 1876 och 1877 voro i nedre 7:e klassen 9.9 och 6.9 samt i öfre 7:e 22.9 och 21.7. Jemför man 7:1 höstterminen 1877 med 7:2 höstterminen 1878, så finner man att då inom denna lärjungegrupp antalet af dem, som hvarken undervisats i engelska eller hebreiska under förstnämnda termin utgjorde 6.9 %, så utgjorde det under den sednare terminen 25.2 % — ett förhållande, som väl sannolikast beror derpå, att lärjungarne i öfversta klassen hafva mindre tid att deltaga i den frivilliga undervisningen. — Beräknar man med ledning af föregående tabell i absoluta tal och derjemte i procent af hela antalet greker, huru många af dem undervisats i engelska och huru många i hebreiska, så erhålles följande öfversigt.

Grekisk afdelning.	Hela antalet greker.	Lärjungar, som undervisats i			
		engelska.		hebreiska.	
		Antal.	Procent.	Antal.	Procent.
G. 7:1	312	240	76.9	131	42.3
G. 7:2	238	143	60	85	35.7
Båda afdelningarna	550	383	69.6	216	39.3

Jemförelse mellan lärjungarnes antal och rikets befolkning.

Å r.	Rikets befolkning vid årets slut.			Lärjungarnes antal höstterminen.			
	Hela befolkningen.	Manliga.		Hela antalet.	På 10,000 af befolkningen.		
		Hela.	I ålder af 10—18 år.		Hela.	Manliga.	
						Hela.	I ålder af 10—18 år.
1876.....	4,429,713	2,151,326	421,460	13,156	30	61	312
1877.....	4,484,542	2,180,060	420,752	13,695	31	63	325
1878.....	4,531,863	2,205,292	412,656	14,378	32	65	348

Till närmare belysning af hvad som nyss yttrades rörande olikheten i antalen deltagare i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska inom den lärjungegrupp, som höstterminen 1877 befann sig i 7:1 och höstterminen 1878 i 7:2, meddelas följande öfversigt.

Grekisk afdelning.	Lärjungar, som undervisats i				Hela antalet greker.
	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	båda språken eller ettdera.	
a) Antal.					
G. 7:1, höstterminen 1877.....	91	137	42	270	290
G. 7:2 " 1878.....	50	93	35	178	238
b) Procent.					
G. 7:1 " 1877.....	31.4	47.2	14.5	93.1	100
G. 7:2 " 1878.....	21	39.1	14.7	74.8	100

Man finner här af, att minskningen, efter procent räknad, faller på dem, som läst båda språken, samt på dem, som läst endast engelska, under det att procenten för dem, som läst endast hebreiska, äro i det närmaste lika. — Vid jemförelse mellan lärjungarne i 7:1 höstterminen 1876 och 7:2 höstterminen 1877 föll minskningen uteslutande på dem, som läste både engelska och hebreiska.

Om för hvart och ett af åren 1876—1878 lärjungarnes antal i allmänna läroverken och pedagogierna jemföres med rikets befolkning, så erhållas de resultat, som äro intagna i nedanstående tabellariska öfversigt, vid hvars utarbetande iakttagits samma grundsatser som vid motsvarande tabell i förra berättelsen (sid. 26). Redan i förra berättelsen anmärktes, att minskningen från 1876 till 1877 i rikets manliga befolkning i ålder af 10—18 år berodde derpå, att den åldersklass, som 1877 blef 10-årig, ursprungligen tillhörde ett år med svag nativitet. Den ännu vida större minskningen i samma befolkningsgrupp från 1877 till 1878 beror på ett dylikt förhållande. Den åldersklass, som 1878 blef 10-årig, tillhörde nemligen ursprungligen ett år med så ytterligt svag nativitet, att man måste gå tillbaka till 1856 för att finna ett år med nästan lika svag.

Kap. 13. Lärjungarnes kroppskonstitution och hellsotillstånd.

Tab. 8.

De i läroverkens årsredogörelser för läsåret 1878—79 meddelade allmänna uppgifter om lärjungarnes kroppskonstitution och hellsotillstånd (»god» och »godt», »tillfredsställande» o. s. v.) hafva ej heller detta år gjorts till föremål för bearbetning. Men antagligt är att resultaten af en sådan skulle i hufvudsak öfverensstämma med dem, som meddelades i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 111 och 113).

Tabellariska uppgifter med fördelning af lärjungarne klassvis efter kroppskonstitutionens beskaffenhet hafva lemnats vid Stockholms Realläroverk samt vid Klara, Landskrona och Strömstads läroverk. Likartade uppgifter, ehuru endast summariskt för hela lärjungeantalet, hafva lemnats vid Jönköpings, Maria, Katarina, Ladugårdslands, Piteå och Skellefteå läroverk. Dessutom har Klara läroverk lemnat en klasstabell med fördelning af lärjungarne efter hellsotillståndets beskaffenhet samt Strömstads en dylik med fördelning af lärjungarne efter mer eller mindre friskt utseende. Men med afseende på alla dessa uppgifter torde det vara tillräckligt att hänvisa till årsredogörelserna, isynnerhet som det redan af de utförligare framställningarna i de två förra berättelserna framgått, att sådana fördelningar äro förenade med stora svårigheter, som vålla att de resultat, som erhållas för olika läroverk (eller t. o. m. för samma läroverk under olika tidpunkter) ej väl lämpa sig för jemförelser sinsemellan (jfr berättelsen för läsåret 1877—78, sid. 27).

Den absoluta och relativa sjukligheten, så till vida som den bestämmes genom af sjukdom vållad frånvaro från skolan, har varit föremål för uppgifter vid endast några få läroverk. Uppgifter efter det system, för hvilket utförligen redogjorts å sid. 115 och följ. i berättelsen för läsåret 1876—77, hafva detta år lemnats egentligen endast vid Vexjö läroverk. Dess tabell, som »är uppgjord efter samma grunder som följts de 2 föregående läsårena», har med någon rättelse och omredigering följande utseende.

Höstterminen 1878.

(Antalet skoldagar = 92.)

Klass.	Antal			Procent sjuke.	Medeltal		
	lärjungar.	sjuke.	sjukdagar.		sjukdagar för hvarje sjuk.	sjuke för dag på 100 lärjungar.	
1	32	11	99	34.4	9	3.4	
2	54	24	83	44.4	3.5	1.7	
3	46	20	102	43.5	5.1	2.4	
4	57	33	134	57.9	4.1	2.6	
5	48	28	153	58.3	5.5	3.5	
6	60	40	244	66.7	6.1	4.4	
7	43	32	231	74.4	7.2	5.9	
Samtliga klasser	340	188	1,046	55.2	5.6	3.3	

Vårterminen 1879 t. o. m. den 30 (?) April.

(Antalet skoldagar = 73.)

Klass.	Antal			Procent sjuke.	Medeltal		
	lärjungar.	sjuke.	sjukdagar.		sjukdagar för hvarje sjuk.	sjuke för dag på 100 lärjungar.	
1	30	12	108	40	9	4.9	
2	55	26	290	47.3	11.2	7.2	
3	43	23	182	53.5	7.9	5.8	
4	59	32	181	54.2	5.7	4.2	
5	49	40	269	81.6	6.7	7.5	
6	57	42	208	73.7	5	5	
7	42	31	176	73.8	5.7	5.7	
Samtliga klasser	335	206	1,414	61.5	6.9	5.8	

Likasom under de två föregående läsåren visar tabellen, att sjukligheten var betydligt större under vårterminen än under höstterminen. Om man särskildt fäster sig vid *sjuklighetsprocenten*, hvilket uttryck för korthetens skull kan användas i stället för medeltal sjuke för dag på 100 lärjungar, så var denna under höst- och vårterminen läsåret 1876—77 respektive 3.1 och 6.3 samt under höst- och vårterminen läsåret 1877—78 respektive 2.6 och 3.9. Det aritmetiska mediet mellan de båda terminernas sjuklighetsprocent var 4.7 för läsåret 1876—77, 3.25 för läsåret 1877—78 och 4.55 för läsåret 1878—79. I årsredogörelsen är anmärkt, att sistnämnda medeltal är större än något motsvarande för de föregående nio åren med undantag af läsåret 1876—77.

Hudiksvalls läroverk har lemnat en tabell, hvori för hvardera terminen (för vårterminen till och med d. 24 Maj) samt efter klasser och linier lärjungarne fördelats i grupper efter längden af den tid, som hvar och en af dem varit för sjukdom allt som alls frånvarande. Om man inom () sätter de respektive lärjungeantalen för höstterminen och vårterminen, erhåller man följande öfversigt: ingen timme (71 o. 41), 1 till 5 timmar eller högst 1 hel dag (17 o. 13), 6 till 30 t:r eller öfver 1 dag intill 1 vecka (31 o. 41), 31 till 60 t:r eller intill 2 veckor (21 o. 28), mera än 60 t:r eller öfver 2 hela veckor (5 o. 20). Likasom föregående år (jfr förra berättelsen sid. 28) har således sjukligheten varit större under vårterminen än under höstterminen, hvilket förtjenar sammanhållas med hvad som nyss meddelats om Vexjö. I årsredogörelsen anmärkes: »De lärjungar, för hvilka sjukdomsfall aldrig behöft inom skolan anmälas, hafva utgjort ungefär samma, ingalunda obetydliga, part af de närvarande som under närmast föregående år, nemligen för hela läsåret 34 ynglingar eller i det närmaste fjerdedelen, under höstterminen ensamt 71 eller 49 % och under vårterminen, räknadt till och med den 24 Maj, 41 eller 29 %.» — Emedan den omnämnda tabellen äfven

har en kolumn för »Antal sjuktimmar, divideradt med hela lärjungeantalet», kan man på grund af de lemnade primäruppgifterna utarbete en sådan tabell som för Vexjö. Om man härvid beräknar antalet skoldagar till 92 under höstterminen och 98 under vårterminen samt ej åtskiljer högre och lägre afdelningar i klasserna 6 och 7 eller realister och latinare, så erhåller tabellen följande utseende.

Höstterminen 1878.
(Antalet skoldagar = 92.)

Klass.	Antal			Procent sjuke.	Medeltal	
	lärjungar.	sjuka.	sjukdagar.		sjukdagar för hvarje sjuk.	sjuka för dag på 100 lärjungar.
1	28	11	50	39.3	4.5	1.9
2	24	7	28	29.2	4	1.3
3	20	8	36	40	4.5	2
4	17	10	94	58.8	9.4	6
5	17	10	44	58.8	4.4	2.8
6	24	17	76	70.8	4.5	3.4
7	15	11	55	73.3	5	4
Samtliga klasser	145	74	383	51	5.2	2.9

Vårterminen 1879 t. o. m. den 24 Maj.
(Antalet skoldagar = 98.)

1	28	17	84	60.7	4.9	3.1
2	24	13	57	54.2	4.4	2.4
3	19	11	87	57.9	7.9	5
4	17	14	108	82.4	7.7	6.5
5	16	15	104	93.8	6.7	6.6
6	24	18	240	75	13.3	10.2
7	15	14	101	93.3	7.2	6.9
Samtliga klasser	143	102	781	71.3	7.7	5.6

Strengnäs läroverk har, i öfverensstämmelse med hvad som egt rum fr. o. m. läsåret 1872—73, lemnat en tabell öfver det antal lärjungar i hvarje klass, som icke varit från undervisningen frånvarande någon enda gång på grund af sjukdom. Med någon omredigering har tabellen följande utseende.

Klass.	Antal lärjungar.		För sjukdom ingen gång frånvarande under		
	Höstterminen.	Vårterminen.	Höstterminen.	Vårterminen. (Till d. 1 Maj.)	Hela läsåret.
1	6	9	3	5	2
2	16	16	12	9	6
3	22	22	16	17	11
4	13	13	8	9	7
5	16	15	9	11	7
6:1	10	11	7	8	6
6:2	15	14	8	12	7
7:1	13	13	7	10	6
7:2	17	19	8	12	6
Summa	128	132	78	93	58

Om man uttrycker de sista trenne summorna i procent af antalen lärjungar, som varit närvarande höstterminen, vårterminen och hela läsåret, erhåller man 60.9, 70.5 och 43.9. Dessa procenttal äro, som man finner, vida fördelaktigare än de motsvarande vid närmast föregående läroverk; dylikt var förhållandet äfven under de två föregående läsåren. Vidare finner man, att äfven under detta läsårf — likasom under de två föregående (jfr de båda förra berättelserna) — förhållandet varit fördelaktigare under vårterminen än under höstterminen, medan motsatsen alla tre åren egt rum vid Vexjö och Hudiksvall.

Vid Södertelje pedagogi meddelas: »Under höstterminen voro af 29 lärjungar 18, som ej för sjukdomsökommas skull behöft uteblifva från någon läsetimme.»

I detalj gående uppgifter, om hvilka olika slag af sjukdomar och kroppsskador bland lärjungarne förekommit, hafva lemnats vid några få läroverk. — Venersborgs läroverk har för kalenderåret 1878 lemnat en tabell öfver »Antalet vårdade sjuka och sjukdomar», upptagande för hvardera terminen, huru många fall af hvarje särskild sjukdom behandlats dels inom särskilda klasser, dels under särskilda månader. — Vexjö läroverk har för läsåret 1878—79 (vårterminen t. o. m. April) lemnat en dylik tabell. — Hudiksvalls läroverk har lemnat summarisk uppgift för hvardera terminen beträffande antalet och arten af egentliga sjukdomsfall. — Halmstads läroverk har lemnat summarisk uppgift för läsåret öfver viktigare sjukdomsfall.

Vid Vadstena läroverk meddelas, att under sednare hälften af höstterminen en i staden härjande elakartad hals-sjukdom (difteri) på ett oroväckande sätt hotade att utbreda sig äfven bland lärjungarne, samt att på grund af de ögynnsamma hellsoförhållandena ungdomen i förtid hemförlofvades (jfr ofvan Kap. 2). Äfven vid några andra läroverk omnämnas, att smittosamma sjukdomar (såsom difteri, mässling och skarlakansfeber) varit temligen mycket gängse, ehuru läsnigen ej behöft afbrytas.

Uppsala läroverk har äfven för vårterminen 1879 meddelat en tabell öfver bleksotens utbredning. Tabellen är för öfrigt utarbetad efter samma grunder, som de i de båda förra berättelserna omförmälda, men skiljer icke på bemedlade och obemedlade lärjungar. Jemförd med föregående vårtermin visar tabellen en betydlig försämring, men äfven nu är förhållandet ofördelaktigare i de lägre klasserna; så t. ex. förekommer bland 7:e klassens 55 lärjungar ingen klorotisk. Såsom fortsättning af den i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 121) införda tabellen må för öfrigt nämnas, att vårterminen 1879, då lärjungeantalet var 514, uppgick de klorotiskes antal till 42 (8.2 %).

Undersökningar af lärjungarnas ögon med hänsyn till refraktion och synskärpa hade redan vårterminen 1878 anstalts vid läroverk i Stockholm, ehuru resultaten kunde meddelas först i redogörelserna för läsåret 1878—79. Anledningen till dessa undersökningar kan förtjena att här i korthet omnämnas. Under den 17 Oktober 1877 aflät Stockholms Läraresällskap till Svenska Läkarsällskapet en skrifvelse, hvari — under förutsättning att hvarken i af-

seende på lärjungens fysiska krafter, intellektuella anlag, yttre lefnadsförhållanden eller dylikt särskilda missförhållanden egde rum — begärdes läkaresällskapets uttalande öfver frågan: »Huru lång tid kan och bör dagligen af lärjungar på skolans olika stadier användas till intellektuellt arbete?» I anledning af denna skrifvelse¹⁾ tillsatte läkaresällskapet vid ett följande sammanträde en kommitté »för att utreda frågan om den möjligen för handen varande öfveransträngningen i våra skolor». Sedan denna kommitté vårterminen 1878 hade låtit undersöka lärjungarnes ögon med hänsyn till ofvan omnämnda egenskaper, blefvo resultaten af undersökningarna vid Stockholms Gymnasium, Nya elementarskolan samt Katarina och Ladugårdslands läroverk intagna i dessa läroverks redogörelser för läsåret 1878—79. För närmare kännedom om dessa resultat måste likväl hänvisas till sjelfva årsredogörelserna, emedan det skulle blifva alldeles för vidlyftigt att här aftrycka eller sammanfatta den mängd tabeller, som i årsredogörelserna meddelats. Dessutom skulle de många använda tekniska uttrycken ej blifva för icke-fackmän begripliga utan vidlyftiga definitioner och förklaringar.

Af årsredogörelsernas tabellariska uppgifter om antalet lärjungar, som under hvardera terminen af kalenderåret 1878 på grund af sjukdomsorsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna, hafva här (likasom i förra berättelsen) endast de, som afse höstterminen, gjorts till föremål för bearbetning. Resultatet är meddeladt å Tab. 8, hvilken utarbetats efter samma grundsatser, som motsvarande tabell i förra berättelsen (jfr sid. 29 o. följ.). Af sagde tabell erhålles nedanstående öfversigt.

Åldersgrupp.	Närvarande lärjungar.	Befriade för sjukdomsorsaker.	
		Antal.	Procent.
Under 15 år	9,170	538	5.9
15 år eller deröfver	4,997	519	10.4
Båda åldersgrupperna	14,167	1,057	7.5

De erhållna procenttalen öfverensstämman mycket nära med motsvarande tal för höstterminen 1877 (se förra berättelsen, sid. 30).

I hvilken proportion de olika sjukdomsorsakerna medverkat, utvisas af följande tabell, i hvilken för lättare jämförelse de särskilda raderna erhållit samma nummer, som motsvarande kolumner i Tab. 8.

¹⁾ Skrifvelsen är i sin helhet intagen i »Hygiea» under sällskapets förhandlingar för den 23 Oktober; se för öfrigt i samma tidskrift förhandlingarna för den 30 Okt., 6 och 13 Nov. 1877. Något resultat af den tillsatta kommitténs arbeten blef ej af kommittén eller sällskapet offentliggjordt, men i förhandlingarna för den 5 Sept. 1882 omnämnas, att för sällskapet framlades ett sammandrag af de i skolorna anställda undersökningarna angående refraktionsförhållandena; se för öfrigt förhandlingarna för d. 4 Sept. 1883.

Sjukdomsorsaker.	Under 15 år.		15 år eller deröfver.		Båda grupperna.	
	Antal.	Procent.	Antal.	Procent.	Antal.	Procent.
Sjukdomar i:						
2. syn- o. hörsel-organerna	5	0.9	5	1	10	1
3. nervsystemet	10	1.9	11	2.1	21	2
4. cirkulationsorganerna ...	96	17.8	109	21	205	19.4
5. andedräftsorganerna ...	55	10.2	94	18.1	149	14.1
6. matsmältningsorganerna	9	1.7	8	1.5	17	1.6
7. urin- o. köns-organerna	9	1.7	6	1.2	15	1.4
8. rörelseorganerna o. ben-systemet	94	17.5	120	23.1	214	20.3
9. Missbildning	33	6.1	36	6.9	69	6.5
10. Tarmbräck	148	27.6	85	16.4	233	22
11. Allmän svaghet	60	11.2	33	6.4	93	8.8
12. Andra sjukdomar	19	3.5	12	2.3	31	2.9
13. Summa	538	100	519	100	1,057	100

Med afseende på de anmärkningar och slutsatser, hvartill ofvanstående tabell kan gifva anledning, är det tillräckligt att hänvisa till föregående berättelse (sid. 30).

Om man vid Tab. 8 tager i betraktande tabellens första hufvudafdelning, d. v. s. »Efter läroverk», finner man der högst betydande skiljaktigheter. Så t. ex. äro såsom för sjukdomsorsaker befriade, i kol. 13 uppförde vid Visby högre läroverk endast 3 af 302 (1 %), men vid Norrköpings 55 af 335 (16.4 %); vid Haparanda femklassiga läroverk ingen af 53, men vid Landskrona 14 af 110 (12.7 %). Sannolikt bero dessa och andra skiljaktigheter till en dryg del derpå, att olika grundsatser (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 126) blifvit följda dels vid meddelandet af befrielse, dels vid utarbetandet af hithörande primärtabeller, hvarvid olika läroverk kunna hafva helt olika förfarit med dem, som blifvit endast partiellt (d. v. s. från vissa arter af rörelser eller öfningar) befriade. — Såsom fortsättning af den i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 127) införda tabellen för Vexjö läroverk under åren 1870—1876 må slutligen nämnas, att för sjukdomsorsaker blefvo derstädes höstterminen 1878 bland 340 lärjungar 13 (12?) fullständigt befriade och 8 endast från apppareljgymnastiken, således tillsammans 21 (6.2 %).

Å Tab. 8 äro, såsom af »andra orsaker» befriade, i kol. 14 upptagna 455 lärjungar. Af dessa falla 445 på de högre läroverkens öfre 7:e klass, i hvilken klass lärjungarne icke äro skyldige att deltaga i de egentliga gymnastiköfningarna. Dock bör med afseende på det sistnämnda antalet anmärkas, att för nästan alla högre läroverk hafva hithörande specialtal måst finnas genom en approximativ beräkning, rörande hvilken det för öfrigt är tillräckligt att hänvisa till förra berättelsen (sid. 30 o. 31).

Kap. 14. Lärjungarnes omsättning.

Tab. 9 och 10.

Redogörelsen för detta ämne afser här, likasom i föregående berättelser, kalenderår. Tab. 9 visar, med fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier, förändringarna under vårterminen 1878 och den följande mellanterminen. Tab. 10 behandlar på samma sätt höstterminen och den följande mellanterminen. Beträffande dessa tabeller är — under hänvisande för öfrigt till motsvarande ställen i förra berättelsen (Kap. 14, sid. 31—35) — hufvudsakligen följande att anföras¹⁾.

Om man å ena sidan bildar en enda summa af kol. 2—8 i båda tabellerna samt å andra sidan bildar en summa af kol. 10 och 11 i båda samt dervid frånräknar Stockholms Nya elementarskola (hvilken för öfrigt ej ingår i kol. 2—7), så ger den förra summan 9,432 flyttade lärjungar och den sednare 9,358. Skillnadens litenhet (74) visar tydligen, att i kol. 2—8 inräknats endast en ringa del af de lärjungar, som efter att vid öfvergången till det nya läsåret hafva erhållit flyttning afgingo före den 15 Sept., eller m. a. o. att i kol. 2—8 ej inräknats på långt när alla de lärjungar, som der kunnat och bort inräknas.

Af lätt insedda skäl bör — så vida icke ett eller annat sällsynt undantagsförhållande inträffat — ett strängt samband ega rum mellan de å summationsraden befintliga talen i kol. 13, 15 och 16 i tabellen för en termin och de å summationsraden befintliga talen i kol. 9, 10, 11 och 14 i tabellen för den följande terminen. Om de ifrågavarande talen i den föregående terminens kolumner betecknas med A_{13} , o. s. v. och i den efterföljande terminens kolumner med B_9 ,

o. s. v., så kan detta samband kortligen uttryckas sålunda:

$$A_{13} - (A_{15} + A_{16}) = B_9 + B_{10} + B_{11} + B_{14}.$$

Tillämpas denna kontrollekvation på Tab. 11 i förra berättelsen (höstterminen 1877) och Tab. 9 i denna (vårterminen 1878), så får venstra membrum värdet 13,540 och högra membrum värdet 13,558. Den lilla skillnaden kan till någon del bero derpå, att möjligen en eller annan lärjunge blifvit under höstterminen inskrifven efter den 15 September, men har för öfrigt sin förklaring deri, att vid åtskilliga läroverk uppgifterna varit stridiga, utan att felen kunnat vid bearbetningen fullständigt afhjelpas. — Tillämpas åter kontrollekvationen på Tab. 9 och 10, så får venstra membrum värdet 11,580 och högra membrum värdet 11,576.

Emedan Tab. 9 och 10 tillkommit genom hopläggning af uppgifterna från de särskilda läroverken, är det tydligt, att med hänsyn till läroverket såsom ett enda helt äro talen i kol. 2—8, 10 och 11 sannolikt mycket för låga, talen i kol. 9 sannolikt något för låga samt talen i kol. 12 och 14—16 sannolikt till en stor del ej obetydligt för höga.

Vill man närmare undersöka, huru lång tid lärjungarne använt för flyttning till en högre klass, är det bäst att af kol. 2—7 i »Sammandragen» å Tab. 9 och 10 bilda en enda tabell, som då i sjelfva verket med hänsyn till flertalet lärjungar anger flyttningsresultatet af läsåret 1877—78, emedan den omfattar dels hela den stora flyttningen vid öfvergången från läsåret 1877—78 till läsåret 1878—79, dels de smärre flyttningar, som förut försiggått under läsåret 1877—78. Sålunda erhåller man följande öfversigt.

Klass.	Lärjungar flyttade till klassen efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						Summa flyttade lärjungar.	Terminer öfver eller under normaltiden.	
	0.	1.	2. (Normala tiden.)	3.	4.	5 eller flere.		Summa.	Medeltal.
2.....	—	200	1,300	35	226	20	1,781	347	0.19
3.....	54	101	1,528	6	227	—	1,916	251	0.13
R. 4.....	6	14	593	4	91	1	709	163	0.23
L. ".....	37	40	868	—	39	—	984	— 36	— 0.04
R. 5.....	3	9	450	2	64	—	528	115	0.22
L. ".....	9	16	731	—	48	—	804	62	0.08
R. 6:1.....	1	6	197	2	12	—	218	18	0.08
L. ".....	8	4	501	3	37	1	554	60	0.11
R. 6:2.....	—	4	198	2	15	1	220	31	0.14
L. ".....	2	7	534	5	35	2	585	70	0.12
R. 7:1.....	—	3	87	—	8	—	98	13	0.13
L. ".....	1	5	465	3	38	—	512	72	0.14
R. 7:2.....	4	3	79	—	1	—	87	— 9	— 0.10
L. ".....	1	2	345	—	22	—	370	40	0.11
Klasserna 2—4.....	97	355	4,289	45	583	21	5,390	725	0.13
Realklasserna 5—7.....	8	25	1,011	6	100	1	1,151	168	0.15
Latin " ".....	21	34	2,576	11	180	3	2,825	304	0.11
Samtliga klasser.....	126	414	7,876	62	863	25	9,366	1,197	0.13

Anm. Antal terminer under normaltiden betecknas i de två sista kolumnerna med —.

¹⁾ Med afseende på Tab. 10 må äfven nämnas, att man, då denna tabell jemföres med Tab. 6, finner några smärre stridigheter, beroende på primäruppgifternas beskaffenhet. Särskildt gäller detta om lärjungarnes fördelning på klasser vid några af de lägre läroverken (treklassiga och pedagogier).

Om man för hvardera linien med inräknande af de gemensamma klasserna sammanlägger de 8 årsklassernas medeltal, blir summan för reallinien 1·02 termin och för latinlinien 0·84 termin. De motsvarande talen i tabellen i förra berättelsen voro 1·04 och 0·82. För öfrigt råder mellan de båda tabellernas medeltal i allmänhet stor öfverensstämmelse. Om man förvandlar de i sista summeringsraden förekommande antalen flyttade lärjungar till procenttal, så finner man, att de, som tillhört närmast lägre klass

0 termin, d. v. s. »öfverhoppat» densamma, utgjorde 1·3 %
 1 » » 4·4 »
 2 terminer, d. v. s. den normala tiden... » 84·1 »

3 terminer utgjorde 0·7 %
 4 » » 9·2 »
 5 » eller flere » 0·3 »
 Summa 100 %.

De erhållna procenttalen sammanfalla nästan fullkomligt med motsvarande i förra berättelsen.

Såsom förut blifvit nämndt, ingå inga tal från Stockholms Nya elementarskola i kol. 2—7 af Tab. 9 och 10 samt således icke heller i föregående tabell. Om hithörande uppgifter i läroverkets årsredogörelse — likasom i föregående berättelser — bearbetas i nära öfverensstämmelse med uppgifterna från de andra läroverken, erhåller man följande tabell.

Normaltid i föregående klass.	Klass.	Lärjungar flyttade till klassen efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie											Summa flyttade lärjungar.	Terminer öfver normaltiden.	
		3	2	1½	1	½	normaltiden.	½	1	1½	2	2½		Summa.	Medeltal.
		terminer under normaltiden.						terminer öfver normaltiden.							
Terminer.															
2	2	—	—	—	8	—	9	—	2	—	7	—	26	8	0·31
2	3	—	—	—	1	—	31	—	—	—	4	—	36	7	0·19
2	4	—	—	—	2	—	33	1	3	—	3	—	42	7½	0·18
3	R. 5.....	—	—	—	1	—	7	1	6	3	2	—	20	14	0·70
3	L. ".....	—	—	—	1	1	16	3	2	—	—	—	23	2	0·09
3	R. 6.....	—	1	—	—	—	—	1	2	1	2	—	7	6	0·86
3	L. ".....	—	—	1	—	—	5	3	1	—	2	—	12	5	0·42
4	R. 7.....	—	—	—	—	—	—	1	2	1	1	—	5	6	1·20
4	L. ".....	1	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	5	3½	0·70
Samtliga klasser		1	1	1	13	1	101	11	18	6	22	1	176	59	0·34

Om man med begagnande af medeltalen i föregående två tabeller anställer en jämförelse mellan läroverken i allmänhet (A) och Nya elementarskolan (B), så gå resultaten så till vida i samma riktning, som i föregående berättelser, att de äro till förmån för A. För genomgåendet af de 2 första klasserna äro — i motsats mot de två förra åren — medeltalen fördelaktigare vid A, än vid B, ehuru medeltalet för genomgåendet af 1:a klassen blifvit vid B oproportionerligt sänkt derigenom, att af dem, som der tillbragt 1 termin under normaltiden, hade enligt läroverkets kataloger 7 (således hvar 4:e af samtliga 26 flyttade) inskrifvits vid vårterminens början. För genomgåendet af 3:e klassen uppgår öfverskottet öfver den normala tiden i medeltal till 0·08 vid A (efter sammanräknandet af till 4:e klassen flyttade realister och latinare) och till 0·18 vid B, som således nu likväl har ett fördelaktigare medeltal än under de två förra åren. Om man vidare vid A adderar tiderna för genomgåendet af klasserna 4, 5 och 6:1 samt vid B tiderna för genomgåendet af klasserna 4 och 5, hvarigenom man på båda hållen får en normaltids af 6 terminer, så uppgår öfverskottet öfver normaltiden i medeltal

på reallinien till 0·44 vid A och till 1·56 vid B samt på latinlinien till 0·31 vid A och till 0·61 vid B. Om man slutligen vid A adderar tiderna för genomgåendet af klasserna 6:2 och 7:1, hvarigenom man får samma normaltids af 4 terminer som för genomgåendet af 6:e klassen vid B, så uppgår öfverskottet öfver normaltiden i medeltal på reallinien till 0·03 vid A och till 1·20 vid B samt på latinlinien till 0·25 vid A och till 0·70 vid B. — Slutligen är angående Nya elementarskolan ej annat att här tillägga, än att man af sista raden i föregående tabell finner, att antalet af dem, som tillhört närmast lägre klass

mindre än den normala tiden, utgjorde 9·7 %
 den normala tiden, » 57·4 »
 mera än den normala tiden, » 32·9 »
 Summa 100 %.

Af kol. 8 i Tab. 9 och 10 finner man, att antalet af dem, som under året öfvergått från den ena linien till den andra, utgjorde endast 68, d. v. s. 0·7 % af hela antalet flyttade, då detta beräknas till 9,610 (= 9,366 + 176 + 68). Af dessa 68 öfvergingo 45 från latinlinien till reallinien och 23 tvärtom. Inom 4:de klassen öfvergingo 19, hvaraf

14 till real- och 5 till latin-linien; inom 5:e 25, hvaraf 13 till real- och 12 till latin-linien; inom nedre 6:e 16, hvaraf 11 till real- och 5 till latin-linien; inom öfre 6:e 6, hvaraf 5 till real- och 1 till latin-linien; inom nedre 7:e 1 till reallinien samt inom öfre 7:e likaledes 1 till reallinien. Möjligen skulle dessa tal vinna någon tillökning, om äfven de lärjungar inräknades, hvilkas öfvergång till annan linie skett i sammanhang med öfvergång från ett läroverk till ett annat.

Kol. 9—11 i Tab. 10 kunna läggas till grund för en approximativ beräkning rörande antalet af dem, som vid öfvergången till det nya läsåret ej hade nöjaktigt genomgått sina klasser. Om man dervid frånräknar Stockholms Nya elementarskola och pedagogierna, så uppgår antalet af dem, som vid öfvergången till det nya läsåret flyttades till klasserna 2—7:2 och den 15 September voro kvar vid sina respektive läroverk, till 9,118 samt antalet af dem, som ej erhållit flyttning och den 15 September sutto kvar i klasserna 1—7:1, till 1,705. Det sednare talet utgör således 15,8 % af de båda talens summa. Härvid bör likväl — under hänvisning för öfrigt till den utförligare behandlingen af detta ämne i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 132 o. 133) — erinras derom, att afseende ej fästats vid dem, som vid öfvergången till det nya läsåret *afgått* med eller utan erhållen flyttning.

Af kol. 10 och 11 i Tab. 9 och 10 finner man, att af de lärjungar, som den 1 Februari och den 15 September tillhörde läroverken, hade

35	flyttats enligt beslut vid slutet af höst-t:n 1877
151	» » » » början » vår-t:n 1878
6,917	» » » » slutet » » »
2,422	» » » » början » höst-t:n »

Af hela summan, 9,525, hade således 73 % flyttats enligt beslut vid vårterminens slut och 25 % enligt beslut vid höstterminens början. De 35 lärjungar, som flyttats enligt beslut vid slutet af höstterminen 1877, tillhörde alla Nya elementarskolan utom en, som tillhörde Hernösands läroverk. Af de 151 lärjungar, som flyttats enligt beslut vid början af vårterminen, tillhörde 15 Nya elementarskolan. Om dessa frånräknas, så finner man, att vid de andra läroverken hade endast 136 lärjungar ($1\frac{1}{2}$ % af de derstädes flyttade) lyckats begagna sig af den i läroverksstadgan medgifna rättigheten till flyttning vid början af en vårtermin. I de ofvannämnda antalen äro ej de lärjungar inräknade, hvilkas öfvergång till annan klass skett i sammanhang med öfvergång till annat läroverk, samt naturligtvis ej heller de, hvilka eljest afgått med betyg på nöjaktigt genomgående af den lemnade klassen.

Antalet inskrifne uppgick enligt kol. 12 i Tab. 9 och 10 till 3,640 under hela kalenderåret 1878, hvaraf 433 (12

%) inskrefvos under vårterminen och 3,207 (88 %) under höstterminen. Om de under kalenderåret inskrifne fördelas efter klasser, så finner man, att i 1:a klassen inskrefvos 2,115, i 2:a 638, i 3:e 241, i 4:e 225, i 5:e 103, i nedre 6:e 258, i öfre 6:e 24, i nedre 7:e 16 och i öfre 7:e 20. I dessa antal innefattas naturligtvis dels lärjungar, som före inskrifningen icke tillhört något af här ifrågavarande läroverk, dels lärjungar, som endast öfvergått från ett läroverk till ett annat.

Beträffande slutligen de afgångne lärjungarne, så får man af kol. 14—16 i Tab. 9 och 10 följande fördelning:

från början af vår-t:n 1878 t. o. m. d. 31 Jan.	35
fr. o. m. d. 1 Febr. till vår-t:ns slut.....	776
under näst följande mellantermin	1,600
från början af höst-t:n t. o. m. d. 14 Sept.	113
fr. o. m. d. 15 Sept. till höst-t:ns slut.....	166
under näst följande mellantermin	280
Summa	2,970.

Sannolikt är (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 132), att bland de fr. o. m. den 1 Februari till vårterminens slut afgångne de aldra fleste afgått *vid* terminens slut. Om man antager, att dit höra $\frac{1}{4}$ af 776, således 582, och sammanlägger detta tal med antalet af dem, som afgingo under den följande mellanterminen samt från början af höstterminen t. o. m. den 14 September, så får man till summa 2,295. Man kan således säga, att 77 % afgingo vid öfvergången till det nya läsåret. Om de afgångne fördelas efter klasser, så finner man, att ur 1:a klassen afgingo 282, ur 2:a 355, ur 3:e 469, ur 4:e 411 (294 realister och 117 latinare), ur 5:e 614 (342 r. o. 272 l.), ur nedre 6:e 177 (96 r. o. 81 l.), ur öfre 6:e 125 (45 r. o. 80 l.), ur nedre 7:e 83 (16 r. o. 67 l.) och ur öfre 7:e 454 (77 r. o. 377 l.). Naturligtvis voro bland dessa många, som endast öfvergingo till ett annat läroverk. Särskildt bero de höga talen för kl. 3 och 5 delvis derpå, medan de delvis bero derpå, att lärokurserna (jfr Tab. 13 i berättelsen för läsåret 1876—77) äro så afpassade, att en lämplig afslutning uppstår för de lärjungar, som lemna läroverket efter genomgåendet af 3:e eller 5:e klassen. Af den första tabellen å 2:a spalten af sid. 20 framgår, att vid jemförelse mellan lärjungeantalen i kl. 3 och 5 höstterminen 1877 samt i kl. 4 och 6:1 höst-t:n 1878 den verkliga minskningen för »hela läroverket» utgjorde 244 vid öfvergången från 3:e kl:n till 4:e och 378 vid öfvergången från 5:e till 6:e.

Här ofvan visades, att antalet inskrifne under kalenderåret 1878 uppgick till 3,640 samt antalet afgångne från början af vårterminen 1878 till samma tid 1879 till 2,970. Det förra antalet öfverskjuter således det sednare med 670.

Kap. 15. Afgångs- och kompletterings-examina.

Tab. 11—14.

Med afseende på dessa examina gällde under året samma föreskrifter och allmänna anordningar, som under det föregående (se förra berättelsen, Kap. 15). De vid primäruppgifternas bearbetande följda grundsatzerna äro äfven oförändrade, till följd hvaraf det är tillräckligt att här erinra derom att termen »underkände» blifvit för korthetens skull både i tabeller och text använd i st. för uttrycken »icke berättigade till muntlig examen» och »förklarade icke mogne». Härigenom hafva visserligen bland de underkände inräknats några lärjungar, på hvilka den använda termen ej egentligen passar, men om alla dessa fall lemnas detaljerade uppgifter i anmärkningarna till Tab. 11 och 12. — De ämnen, som under båda terminerna kalenderåret 1878 voro bestämda för den skriftliga examen, äro intagna å Tab. 13 och 14.

Vårterminen 1878 anställdes afgångsexamen vid samtliga 31 offentliga högre elementarläroverk samt vid alla de 6 enskilda läroverk, som egde dimissionsrätt. Den skriftliga examen förrättades den 24, 25, 27 och 29 April. Den muntliga examen, som förrättades på dagarne fr. o. m. den 20 Maj t. o. m. den 13 Juni, upptog 1 dag vid 12 offentliga och 6 enskilda läroverk, 2 dagar vid 13 offentliga samt 3 dagar vid 6 offentliga. Tillsammans åtgingo således 62 examensdagar. Med frånräknande af de alldeles uteblifne examinerades under dessa 62 dagar 526 i afgångs- och 13 i kompletterings-examen. Antalet censorer utgjorde tillsammans 14. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till 2 vid 15 offentliga och 1 enskildt läroverk, till 3 vid 10 offentliga och 4 enskilda, till 4 vid 5 offentliga och 1 enskildt samt till 5 vid 1 offentligt. Man finner således, att hvarje läroverk besöktes i medeltal af 2.8 censorer och att hvarje censor i medeltal besökte 7.4 läroverk.

Af de å Tab. 11 meddelade absoluta tal erhåller man följande procenttabell.

I afgångsexamen vårterminen 1878 underkände och godkände i procent af hela antalet anmälde.

Linier.	Underkände i		Godkände i muntliga examen.
	skriftliga examen.	muntliga examen.	
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.			
Realister	22	5	73
Latinare	4	1	95
Båda linjerna	7	1	92

Linier.	Underkände i		Godkände i muntliga examen.
	skriftliga examen.	muntliga examen.	
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.			
Realister	15	—	85
Latinare	10	3	87
Båda linierna	12	2	86
C. Privatister.			
Realister	58	3	39
Latinare	39	28	33
Båda linierna	45	20	35

Bland de till Tab. 11 fogade anmärkningarna kunna följande förtjena att särskildt framhållas. I den skriftliga examen blefvo 4 beträdde med underslef. De läroverk, vid hvilka dessa underslef upptäcktes, voro Falun, Halmstad och Karlstad. De, som gjorde sig skyldiga till denna handling, voro alla lärjungar vid offentligt läroverk. — Den censorerna gifna rättigheten att i strid med examinerarnas uttalade mening förklara en examinerad vara icke mogen tillämpades i 4 fall, nemligen med afseende på 2 lärjungar vid offentligt läroverk och 2 privatister. Dessutom förekom i 4 fall, nemligen med afseende på 2 lärjungar vid offentliga läroverk och 2 privatister, att en examinerad, som af examinerarna förklarats mogen, underkändes af en bland censorerna, men godkändes af den eller de andre och således vitsordades såsom mogen. — Bland de i muntliga examen godkände voro 4 flickor (1 realiste och 3 latinare). — Såvidt utrönas kunnat, tillhörde alla de i muntliga examen godkände statskyrkan utom 5 (3 vid offentliga läroverk och 2 vid enskildt), hvilka tillhörde den mosaiska trosbekännelsen.

Enligt Tab. 9 funnos den 1 Februari 1878 vid de offentliga läroverken 76 realister och 388 latinare i öfre 7:e klassen, således tillsammans 464. Till afgångsexamen anmälde sig 463 lärjungar från dessa läroverk, hvaraf 76 realister och 387 latinare. Bland dessa blefvo 424 förklarade mogne, hvaraf 55 realister och 369 latinare; bland dessa sistnämnde tillhörde 125 latinlinien utan grekiska och 244 latinlinien med grekiska. Efter procent räknadt tillhörde således bland de offentliga läroverkens såsom mogne förklarade lärjungar 13 % reallinien, 29 latinlinien utan och 58 latinlinien med grekiska.

De i mogenhetsexamen vårterminen 1878 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

Linier.	16 år.	17 år.	18 år.	19 år.	20 år.	21 år.	22 år.	23 år.	24 år.	25 år.	26 år.	27 år.	28 år.	29 år.	30 år.	31 år.	32 år.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.																		
Realister	1	1	4	18	16	10	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55
Latinare	1	12	69	99	71	49	37	15	4	5	4	1	1	—	—	1	—	369
Summa	2	13	73	117	87	59	40	17	4	5	4	1	1	—	—	1	—	424
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.																		
Realister	—	1	1	8	5	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Latinare	—	4	4	6	7	2	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	27
Summa	—	5	5	14	12	3	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	44
C. Privatister.																		
Realister	—	—	2	3	4	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Latinare	—	1	6	1	4	6	2	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	23
Summa	—	1	8	4	8	7	4	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	36

Emedan 18 år utgör normalåldern i öfre 7:e klassen vid läseårets början (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 79), utgör 19 år normalåldern i samma klass vid läseårets slut eller med andra ord vid afläggandet af afgangsexamen. Bland de godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro således 88 under, 117 i och 219 öfver normalåldern. Motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 10, 14 och 20 samt för privatisterna 9, 4, och 23.

Af föregående tabell erhåller man följande öfversigt öfver de godkände lärjungarnes medelålder.

Lärjungar.	Realister.	Latinare.	Samtliga.
Vid offentliga läroverk	19 ⁸⁰	19 ⁹⁵	19 ⁹³
» enskilda »	19 ⁴¹	20 ⁰⁷	19 ⁸²
Privatister	20 ¹⁵	20 ³⁵	20 ²⁸

För de särskilda offentliga läroverken utvisas de godkände lärjungarnes medelålder af följande öfversigt.

Stockholm:		Vexjö	19 ³⁸
Gymnasium	19 ¹³	Jönköping	20 ²³
Nya elementarskolan	19	Lund	19 ⁸⁰
Uppsala	19 ⁴³	Malmö	19 ⁷¹
Gefle	19 ⁵⁸	Karlskrona	20 ²⁰
Hudiksvall	19 ²²	Kristianstad	19 ⁹¹
Linköping	20 ³⁵	Helsingborg	18 ⁶²
Norrköping	20	Göteborg	20 ⁸⁹
Vestervik	20	Halmstad	20 ²⁵
Skara	20 ⁵³	Kalmar	20 ⁷²
Venersborg	22	Karlstad	19 ⁸⁸
Strengnäs	21 ⁰⁷	Hernösand	20 ⁸⁰
Örebro	19 ⁵⁸	Östersund	21
Nyköping	19 ⁴⁵	Umeå	19 ³³
Vesterås	21 ²³	Luleå	21
Falun	19 ¹⁴	Visby	20

I följande fyra tabeller äro de erhållna betygen be-tecknade på sedvanligt sätt, d. v. s. *A* = *Berömlig*, *AB* = *Beröm godkänd*, *B* = *Godkänd* och *C* = *Icke godkänd*.

De mogenhetsbetyg, som utdelades åt de vid vårter-minens examen godkände, voro följande.

Linier.	A.	AB.	B.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.				
Realister	2	17	36	55
Latinare	18	124	227	369
Summa	20	141	263	424
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.				
Realister	—	7	10	17
Latinare	2	10	15	27
Summa	2	17	25	44
C. Privatister.				
Realister	—	1	12	13
Latinare	—	1	22	23
Summa	—	2	34	36

För uppsatsen på modersmålet utdelades följande betyg.

Linier.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Realister	1	10	57	5	73
Latinare	10	80	291	3	384
Summa	11	90	348	8	457
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Realister	—	4	15	1	20
Latinare	—	10	18	3	31
Summa	—	14	33	4	51
C. Privatister.					
Realister	—	2	24	5	31
Latinare	—	4	52	7	63
Summa	—	6	76	12	94

Vid jämförelse med Tab. 11, afdelningen c, finner man, att hela antalet afgifna betyg är något lägre än hela antalet anmälde. Skiljaktigheten beror — likasom i följande betygstabeller — derpå, att åtskilliga af de anmälde af en eller annan anledning ej erhöilo betyg. Slutligen må anmärkas, att antalet af dem, som erhöilo högre betyg än »Godkänd», utgjorde bland de offentliga läroverkens realister 15 % och bland samma läroverks latinare 23 %.

För de skriftliga arbeten, hvilka latinarna hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Latinsk	1	57	317	9	384
Tysk	1	3	5	1	10
Fransk	6	198	223	10	377
Matematisk	22	97	212	53	384
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Latinsk	1	3	24	3	31
Tysk	—	1	1	—	2
Fransk	5	5	19	—	29
Matematisk	1	5	21	4	31
C. Privatister.					
Latinsk	—	—	48	15	63
Tysk	—	—	4	5	9
Fransk	—	3	38	13	54
Matematisk	1	4	28	30	63

Öfversättningar till både tyska och franska verkställdes af 3 lärjungar vid offentliga läroverk.

För de skriftliga arbeten, hvilka realisterna hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Tysk	1	—	2	1	4
Fransk	—	14	34	25	73
Engelsk	—	20	43	6	69
Matematisk	1	23	38	11	73
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Tysk	—	1	—	1	2
Fransk	—	3	13	2	18
Engelsk	2	11	6	1	20
Matematisk	3	3	11	2	19
C. Privatister.					
Tysk	—	—	2	3	5
Fransk	—	—	7	20	27
Engelsk	—	1	17	12	30
Matematisk	1	2	12	16	31

Med afseende på den muntliga examen är här endast att nämna följande. I hebreiska språket examinerades 75 lärjungar vid offentliga läroverk (deribland 1 icke-grek, tillhörande den mosaiska trosbekännelsen), 3 vid enskilda och 1 privatist. I engelska språket examinerades 118 bland de offentliga läroverkens greker; bland samma läroverks icke-greker blefvo naturligtvis alla, som i den muntliga examen deltog, häri examinerade, då för dessa lärjungar läsningen af engelska språket varit obligatorisk.

Höstterminen 1878 anställdes både skriftlig och muntlig afgangsexamen vid 8 offentliga och 2 enskilda läroverk samt endast skriftlig vid 1 offentligt, hvarest likväl muntlig kompletteringsexamen äfven förekom (jfr Tab. 12). Den skriftliga examen förrättades den 15, 16, 18 och 19 November. Den muntliga examen, som förrättades på dagarna fr. o. m. den 5 t. o. m. den 14 December, upptog 1 dag vid 8 offentliga och 2 enskilda läroverk samt 2 dagar vid 1 offentligt. Tillsammans åtgingo således för den muntliga examen 12 examensdagar. Med frånräknande af de uteblifne examinerades under dessa 12 dagar 61 i afgangsoch 18 i kompletterings-examen. Antalet censorer utgjorde tillsammans 9. Med hänsyn till särskilda läroverk uppgick deras antal till 2 vid 6 offentliga och 1 enskildt läroverk och till 3 vid 3 offentliga och 1 enskildt. Om man frånräknar Umeå och Luleå läroverk, vid hvilka på hvarterda stället två i orten bosatte personer förordnades till censorer, så finner man, att hvarje läroverk besöktes i medeltal af 2.4 censorer och att hvarje censor i medeltal besökte 4.4 läroverk.

Af de å Tab. 12 meddelade absoluta tal erhåller man följande procenttabell.

I afgangsexamen höstterminen 1878 underkände och godkände i procent af hela antalet anmälde.

Linier.	Underkände i		Godkände i muntliga examen.
	skriftliga examen.	muntliga examen.	
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.			
Realister	25	—	75
Latinare	25	—	75
Båda linierna	25	—	75
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.			
Realister	—	—	100
Latinare	40	—	60
Båda linierna	33	—	67
C. Privatister.			
Realister	48	22	30
Latinare	35	18	47
Båda linierna	40	19	41

Vid denna tabell må dock anmärkas, att de absoluta talen för A och B äro så små, att procenttalen blifva af mindre vikt; för C deremot är totala antalet temligen stort (78 anmälde under höstterminen mot 103 under vårterminen). — Om man frånräknar Stockholms Nya elementarskola, hade de offentliga läroverkens 10 under höstterminen 1877 anmälde lärjungar alla anmält sig redan till vårterminens examen; dessutom är bland privatisterna en, som vårterminen hade plats bland ett offentligt läroverks anmälde lärjungar. Nya elementarskolan hade under höstterminen 6 anmälde lärjungar, bland hvilka 1 anmält sig redan till vårterminens examen.

Bland de till Tab. 12 fogade anmärkningarna kunna följande förtjena att särskildt framhållas. I den skriftliga

examen blefvo 2 (en lärjunge vid offentligt läroverk och en privatist) beträdde med underslef. De läroverk, vid hvilka dessa underslef upptäcktes, voro Helsingborg och Luleå. I den muntliga examen underkändes en (privatist) af censorerna; dessutom blef en (privatist) underkänd af den ene censorn, men godkänd af den andre och således förklarad mogen. — Såvidt utrönas kunnat, tillhörde alla de i muntliga examen godkände statskyrkan utom 1 (privatist), som tillhörde den mosaiska trosbekännelsen.

Bland de offentliga läroverkens såsom mogne förklarade lärjungar tillhörde 9 (75 %) reallinien, 2 (17 %) latinlinien utan grekiska och 1 (8 %) latinlinien med grekiska.

De i mogenhetsexamen höstterminen 1878 godkändes ålder utvisas af följande tabell.

Linier.	16 år.	17 år.	18 år.	19 år.	20 år.	21 år.	22 år.	23 år.	24 år.	25 år.	26 år.	27 år.	28 år.	29 år.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.															
Realister	—	—	—	2	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	9
Latinare.....	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
Summa	—	—	—	3	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	12
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.															
Realister	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Latinare.....	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Summa	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
C. Privatister.															
Realister	—	—	2	3	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	8
Latinare.....	1	1	2	3	3	5	3	2	1	2	1	—	—	—	24
Summa	1	1	4	6	3	5	4	3	1	3	1	—	—	—	32

Bland de godkände lärjungarne vid de offentliga läroverken voro således 0 under, 3 i och 9 öfver normalåldern. Motsvarande tal för lärjungarne vid de enskilda läroverken äro 0, 2 och 2 samt för privatisterna 6, 6 och 20.

Af föregående tabell erhåller man följande öfversigt öfver de godkände lärjungarnes medelålder.

Lärjungar.	Realister.	Latinare.	Samtliga.
Vid offentliga läroverk	20·22	20·33	20·25
" enskilda "	20	22·33	21·75
Privatister	20·38	20·96	20·81

För de särskilda offentliga läroverken utvisas de godkände lärjungarnes medelålder af följande öfversigt.

Stockholms Nya el-skola ..	19·83	Karlstad	21
Uppsala	20	Luleå	22
Örebro	20		

De mogenhetsbetyg, som utdelades åt de vid höstterminens examen godkände, utvisas af följande öfversigt.

Linier.	A.	AB.	B.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.				
Realister	—	4	5	9
Latinare	—	1	2	3
Summa	—	5	7	12
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.				
Realister	—	—	1	1
Latinare	—	—	3	3
Summa	—	—	4	4
C. Privatister.				
Realister	—	3	5	8
Latinare	—	1	23	24
Summa	—	4	28	32

För uppsatsen på modersmålet utdelades följande betyg.

Linier.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Realister	—	—	12	—	12
Latinare	—	—	4	—	4
Summa	—	—	16	—	16
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Realister	—	—	1	—	1
Latinare	—	1	2	2	5
Summa	—	1	3	2	6
C. Privatister.					
Realister	—	—	19	6	25
Latinare	—	—	38	6	44
Summa	—	—	57	12	69

För de skriftliga arbeten, hvilka latinarna hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Latinsk	—	—	3	1	4
Tysk	—	—	1	—	1
Fransk	—	—	2	1	3
Matematisk	—	1	1	2	4
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Latinsk	—	—	4	1	5
Tysk	—	—	—	—	—
Fransk	—	1	4	—	5
Matematisk	—	—	2	3	5
C. Privatister.					
Latinsk	—	1	34	9	44
Tysk	—	—	2	1	3
Fransk	1	3	22	15	41
Matematisk	—	6	15	23	44

För de skriftliga arbeten, hvilka realisterna hade att utöfver uppsatsen på modersmålet verkställa, utdelades de betyg, som utvisas af följande tabell.

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
A. Lärjungar vid offentliga läroverk.					
Tysk	—	—	2	—	2
Fransk	—	—	8	4	12
Engelsk	—	2	8	—	10
Matematisk	—	4	6	1	11

Skrifning.	A.	AB.	B.	C.	Summa.
B. Lärjungar vid enskilda läroverk.					
Tysk	—	—	—	—	—
Fransk	—	—	—	1	1
Engelsk	—	1	—	—	1
Matematisk	—	—	1	—	1
C. Privatister.					
Tysk	—	1	—	1	2
Fransk	—	1	10	12	23
Engelsk	—	3	15	7	25
Matematisk	—	3	12	10	25

Med afseende på den muntliga examen är här endast att nämna följande. I hebreiska språket examinerades 1 lärjunge vid enskildt läroverk och 1 privatist. Från de offentliga läroverken deltog i examen endast en grek; denne examinerades icke i engelska.

Uppgifter om de under år 1878 efter aflagd godkänd mogenhetsexamen afgangne lärjungarnes lefnadsbanor närmast efter afgangen äro lemnade endast från följande 3 läroverk. Hudiksvalls läroverk meddelar, att af dess 9 lärjungar — 7 greker och 2 icke-greker — 4 greker öfvergått till universitetet, 2 d:o till militäryrket och 1 d:o till tekniska högskolan, 1 icke-grek blifvit kontorist samt 1 d:o icke ännu bestämt sitt vitæ genus. Vesterviks läroverk meddelar, att af dess 2 lärjungar — realister — 1 öfvergått till tekniska högskolan och 1 till telegrafverket. Vesterås läroverk meddelar, att af dess 6 lärjungar — 3 greker, 2 icke-greker och 1 realist — de 3 grekerna ämnade öfvergå till universitet samt de 2 icke-grekerna och realisten till handelsinstitut. — Alla dessa 17 lärjungar aflade examen vårterminen.

För de kompletteringsexamina, som anställdes i sammanhang med afgangsexamina vår- och höst-terminen 1878, finnes redogjort å Tab. 11 och 12. Ur der meddelade uppgifter erhålles följande sammandrag för hela kalenderåret.

Ä m n e n.	Anmälde.	Godkände.
Latin	9	—
Grekiska	8	2
Hebreiska	44	33
Matematik och fysik å klassiska linien	10	8
Matematik å reallinien	2	2
Fysik och kemi å reallinien	2	2
Historia och geografi	2	1
Filosofisk propædætik	2	2
Summa	79	50

Med afseende på de i denna tabell förekommande dubbelräkningar kan hänvisas till Tab. 11 och 12. Skillnaden mellan antalet anmälde och antalet godkände utgöres till omkring hälften af uteblifne, nemligen 12 från den munt-

liga examen (dels i 1, dels i 2 ämnen). Om det stora antalet kompletteranter i hebreiska språket gäller utan tvifvel detsamma, som anmärktes i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 143).

Kap. 16. De utan aflagd afgangsexamen afgangne lärjungarnes tillämnade lefnadsbanor närmast efter afgangen.

Tab. 15.

Tabellbilagan till detta kapitel är utarbetad efter samma grundsatser, som den motsvarande i förra berättelsen. Emedan tidsgränserna för Tab. 15 äro alldeles desamma, som för afgangskolumnerna i Tab. 9 och 10, då dessa två tabeller betraktas såsom ett sammanhängande helt, borde man egentligen klass för klass erhålla en fullständig öfverensstämmelse mellan antalen afgangne enligt Tab. 9 och 10 å den ena sidan samt Tab. 15 å den andra, då man nemligen för öfre sjunde klassen äfven medräknar dem, som enligt Tab. 11 och 12 afgått efter aflagd godkänd mogenhetsexamen. Men på grund af de många stridigheterna i primäruppgifterna har detta likväl ej låtit sig göra. Hela antalet afgangne uppgår enligt Tab. 9 och 10 till 2,970 (= 2,411 + 559) samt enligt Tab. 11, 12 och 15 till 2,942 (= 424 + 12 + 2,506).

Hela antalet af de utan aflagd afgangsexamen afgangne lärjungarne uppgår enligt Tab. 15 till 2,506. Bland desse afgingo 60 genom döden. Af de återstående 2,446 hafva 817 (33 %) på grund af primäruppgifternas ofullständighet eller obestämdhet ej kunnat fördelas.

Beträffande de särskilda kolumnerna är följande att här nämna. Bland de 634 lärjungar, som äro uppförda i kol. 2, hafva 618 öfvergått från ett till ett annat af de till denna berättelse hörande läroverk samt således icke afgått från *läroverket*. Endast i 17 af de till denna kolumn hörande fallen har öfvergång skett till läroverk af andra slag

(10 till folkskolelärare-seminarium, 1 till folkhögskola, 1 till högre folkskola och 5 till folkskola). Hela antalet af de jemlikt kol. 3—13 afgangne utgör 201 i 1:a klassen, 264 i 2:a, 330 i 3:e, 338 i 4:e, 366 i 5:e, 142 i nedre 6:e, 96 i öfre 6:e, 57 i nedre 7:e och 18 i öfre 7:e, eller tillsammans 1,812. Dock bör erinras derom, att bland de 817 lärjungarne i kol. 13 äfven kunna finnas ganska många, som i verkligheten äro likställda med dem i kol. 2 eller m. a. o. icke afgingo från *läroverket*.

Ehuru det ej egentligen hör till här ifrågavarande ämne, kan dock med afseende på dem, som afgått från de femklassiga läroverkens 5:e klass samt från de treklassiga läroverkens 3:e och 4:e klasser, nämnas, att vid 12 femklassiga och 6 treklassiga läroverk tydligt af uppgifterna framgår, att ett visst antal af dessa lärjungar afgått med betyg att hafva nöjaktigt genomgått sina respektive klasser. Detta är förhållandet med 164 lärjungar från de förra läroverkens 5:e klass samt med 37 lärjungar från de sednare läroverkens 3:e och 4:e klasser. — Om 1 lärjunge finnes angifvet, att han enligt kollegii dom blifvit förvisad; om 1, att han »på rektors inrådan» lemnat läroverket; om 21, att på dem tillämpats läroverksstadgans 38 § (skilsmessa från läroverket på grund af för lång tid i klassen).

Beträffande de upplysningar, som utöfver det här ofvan meddelade kunna erhållas af Tab. 15, torde det vara tillräckligt att hänvisa till sjelfva tabellen.

D. Ekonomiska förhållanden.

Kap. 17. Läroverkens särskilda kassor.

Af de ämnen, som höra under ofvanstående öfverskrift (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, Kap. 35), hafva denna gång — likasom i berättelsen för läseåret 1877—78 — bearbetats endast uppgifterna om nya donationer, som tillfallit läroverken. Dessa uppgifter äro sammanställda i följande tabell, vid hvars upprättande följts de i föregående berättelser iakttagna grundsatser samt för öfrigt de till Kammarrätten insända räkenskaperna i en del fall rådfrågats.

Läroverk.	Kapital.	Anmärkningar.
Stockholm:	Kronor.	
Nya elementarskolan	2,700	Stipendiefond.
Ladugårdslandet	1,050	»
»	2,000	Till premie- och fattig-kassan.
Vadstena	1,000	Stipendiefond.
Skara	150	Till förökande af en stipendiefond.
Sköfde	100	» » » »
»	363	Premiefond.
Askersund	600	»
Nyköping	3,000	2 stipendiefonder.
Vexjö	2,020	Till förökande af en premiefond.
Jönköping	3,000	Stipendiefond.
Transport	15,983	

Läroverk.	Kapital.	Anmärkningar.
	Kronor.	
Transport	15,983	
Lund.....	2,000	Understödfond.
Karlshamn	1,000	Premiefond.
Göteborg:		
Högre läroverket.....	3,000	Stipendiefond.
Trekl. »	75	Till förökande af en stipendiefond.
Karlstad	7,000	2 stipendiefonder.
Filipstad	1,500	Stipendiefond.
Umeå	1,000	»
Luleå	4,307	Till förökande af en stipendiefond.
Sundsvall	270	Premiefond.
Summa	36,135	

Om man sammanställer slutsummorna i denna tabell och de motsvarande i de två föregående berättelserna, erhåller man följande öfversigt öfver de donationer, som under de tre perioderna kommit läroverken till godo.

1876—77	Kr. 48,764
1877—78	» 75,007
1878—79	» 36,135
Summa	Kr. 159,906.

Kap. 18. Stiftens och skoldirektionernas läroverkskassor m. m.

I berättelsen för läseåret 1876—77 (Kap. 36) är utförligt redogjort för de 4 slag af kassor (eller konton), som enligt 1859 års läroverksstadga borde inom hvarje stift för elementarläroverkens behof förefinnas, nemligen byggnadskassan, premie- och fattig-kassan, emeritikassan samt biblioteksafgiftskassan. Beträffande de två första af dessa kassor är det här tillräckligt att erinra derom, att föreskrifterna om dem återfinnas nästan oförändrade i den nya läroverksstadgan af den 1 Nov. 1878. Den enda nämnvärda olikheten är den, att bland föreskrifterna om byggnadskassans inkomster (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 174) littera *d* erhållit följande lydelse: »frivilliga gåfvor och bidrag af städerna eller enskilda samt andra tillfälliga

inkomster och odisponerade medel [förut: — — — »samt hvarje annan tillfällig inkomst eller odisponerad fond], som konsistorium [förut: »eforus»] kan finna lämpligt att låta till denna kassa ingå.»

Den nya läroverksstadgan innehåller icke vidare någon föreskrift om emeritikassan. Redan i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 175) omnämndes, att genom Kungl. reglementet af den 6 Nov. 1874 för Presterskapets enke- och pupill-kassa blefvo tre fjerdedelar af emeritikassornas behållning vid då löpande räkenskapsårs slut anslagna till bemålde enke- och pupill-kassa, med skyldighet för denna att ansvara för motsvarande andel af de förbindelser, hvari kassorna då häftade. Vid 1877 års riksdag föreslog Kungl.

Maj:t (jfr Nåd. Prop. N:o 1, sid. 64, samt Bil. N:o 7, mom. 58): »att Riksdagen — under förutsättning att den rätt till nådår, som enligt presterskapets privilegier tillkommer enkor och barn efter lärare vid elementarläroverk och pedagogier, varder i vederbörlig ordning upphäfd — dels såsom bidrag till pensionering af lärares vid nämnda läroverk och vid seminarierna enkor och barn, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med komiterades förslag, måtte bevilja ett årligt anslag af 60,000 kronor, äfvensom 5,000 kronor till förvaltningskostnadernas bestridande; dels ock medgifva, att för samma ändamål måtte få användas den andel af stiftens emeritikassor, som icke redan tagits i anspråk för bildande af presterskapets enke- och pupill-kassa, dock med skyldighet för elementarlärarnes enke- och pupill-kassa att ansvara för de förbindelser, hvori nämnda andel af emeritikassorna må häfta.» Sedan Riksdagen härtill gifvit sitt bifall samt 1878 års Kyrkomöte, på derom af Kungl. Maj:t gjord framställning, lemnat sitt samtycke till upphäfvande af nämnda nådårsrätt, dock att sådant icke skulle leda till rubbning i den rätt, som tillkomme enkor och barn efter de då varande lärare, hvilka icke funnos villige att ingå på den föreslagna anordningen, blef genom Kungl. reglementet af den 11 Okt. 1878 för Lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupill-kassa¹⁾ den ifrågavarande andelen af stiftens emeritikassor anslagen till bemålde enke- och pupill-kassa, hvarjemte genom Kungl. bref af samma dag till Direktionen för Folkskolelärarnes pensionsinrättning, hvilken det enligt reglementet tillkomme att, såsom Direktion för nämnda kassa, densamma förvalta, föreskrefs bland annat, att bemålde kassa skulle ansvara för fullgörandet af de förbindelser, hvori den till kassan anslagna andelen af emeritikassorna häftade.

Såsom grundfond för enke- och pupill-kassan kan man således anse emeritikassornas behållningar vid 1878 års slut efter fråndragning af de i räkenskaperna såsom skuld vid årets slut upptagna poster, nemligen en tillfällig skuld af 4 kr. 89 öre i Hernösands stifts emeritikassa och en skuld till Presterskapets enke- och pupill-kassa af 7,900 kr. i Visby stifts. Efter fråndragning af dessa två poster uppgå behållningarna vid 1878 års slut till följande belopp:

	Kronor.
Linköpings stift.....	51,304.99
Skara »	13,096.62
Strengnäs »	39,586.97
Vesterås »	76,017.94
Vexjö »	21,292.44
Göteborgs »	18,368.20
Kalmar »	12,312.05
Hernösands »	35,012.19
Visby »	20,078.87
Summa	287,070.27.

¹⁾ Skyldighet (respektive: rättighet) att vara delegare i kassan tillkommer enligt reglementet rektorer och ordinarie ämneslärare eller öfningslärare (lärarinnor) vid allmänna elementarläroverken, folkskolelärare eller folkskolelärarinne-seminarierna, högre lärarinne-seminariet i Stockholm och (de egentliga) pedagogierna.

Såsom redan af det förut anförda framgår, egde Presterskapets enke- och pupill-kassa ingen andel i ofvanstående behållningar. Men Linköpings stifts emeritikassa hade utom den ofvan uppförda behållningen en osäker fordran, på hvilken äfven sagde enke- och pupill-kassa hade anspråk. Denna osäkra fordran var vid 1878 års början uppförd med 4,456 kr. 61 öre samt vid årets slut — efter tillägg af derå uppdebiterade, ej influtna räntor — med 4,640 kr. 87 öre. Om man af detta belopp räknar tre fjerdedelar till Presterskapets enke- och pupill-kassa samt en fjerdedel till Lärarnes, ökas sistnämnda kassas grundfond med 1,160 kr. 22 öre, hvadan den enligt sådan beräkning utgör 288,230 kr. 49 öre¹⁾. Men det är att märka, dels att i sjelfva verket föga kunnat utbekommas af ofvannämnda osäkra fordran i Linköpings stifts emeritikassa, dels att af den för Strengnäs stift upptagna behållningen (39,586 kr. 97 öre) endast omkring två tredjedelar kunnat utbekommas²⁾. Således kommer man de verkliga förhållandena mycket nära genom att i rundt tal uppskatta grundfonden till 275,000 kronor. Dock är det ytterligare att märka, att rätteligen borde frånräknas ett belopp, motsvarande kapitalvärdet af de förbindelser, hvori den till enke- och pupill-kassan anslagna andelen af emeritikassorna häftade. Dessa förbindelser utgjordes af skyldigheten att utbetala vissa personela pensions- och lönefyllnads-medel, hvilka under år 1878 uppgingo till följande belopp: af Linköpings stifts emeritikassa 18 kr. 96 öre, af Vesterås stifts 875 kr. och af Vexjö stifts 791 kr. 30 öre, således tillsammans 1,685 kr. 26 öre.

Beträffande den fjerde bland stiftens i början af detta kapitel omnämnda läroverkskassor, nemligen *biblioteksafgiftskassan*, är följande att här nämna. Såsom i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 174) yttrades, hade detta konto blifvit behöfligt i stiftens räkenskaper på grund af då gällande läroverksstadgas föreskrift, att till förmån för de högre läroverkens bibliotekskassor vissa afgifter skulle inbetalas till konsistorium för att af detsamma sedan fördelas. Men dessa afgifter föreskrifvas ej i 1878 års läroverksstadga och erläggas således ej vidare, till följd hvaraf äfven det ifrågavarande kontot ej längre behöfves.

¹⁾ I den år 1881 afgifna revisionsberättelsen (tryckt samma år) är sagde »grundfond» beräknad till 288,097 kr. 18 öre. En derstädes (sid. 14) intagen tabell öfver den kassan tillkommande andel af stiftens emeritikassors behållningar vid 1878 års slut skiljer sig nemligen i två punkter från den här ofvan lemnade tabellariiska öfversigten af samma behållningar. För Linköpings stift är der upptaget 52,327 kr. 1 öre, hvadan således enke- och pupill-kassans andel af emeritikassans osäkra fordran synes vara beräknad till 1,022 kr. 2 öre. Vidare är för Hernösands stift der upptaget 35,017 kr. 8 öre, hvaraf framgår att den här ofvan omnämnda skulden af 4 kr. 89 öre ej frånräknats.

²⁾ En närmare redogörelse för dessa förhållanden skulle blifva för vidlyftig; men i sammanhang härmed må följande tilläggas till det, som i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 175) och i berättelsen för läseåret 1877—78 (sid. 42) meddelats om de till Presterskapets enke- och pupill-kassa gångna andelarna af emeritikassorna. Enligt beslut af Direktionen för sagde enke- och pupill-kassa fördes år 1878 »inom linien» — såsom osäker — utom den i sista berättelsen omnämnda fordran (3,306 kr. 91 öre) af Linköpings stifts emeritikassa äfven en återstående fordran af Strengnäs stifts d:o, uppgående till 36,441 kr. 76 öre. Kassan har likväl sedermera under år 1883 å dessa fordringar mottagit 455 kr. 5 öre från Linköpings stift och 554 kr. 76 öre från Strengnäs stift.

Bland de under stiftstyrelsernas och skoldirektionernas förvaltning stående kassor omnämndes i berättelsen för läsåret 1876—77 (sid. 177) äfven den i Stockholm befintliga »F. d. allmänna barnskolans fond». Beträffande denna kassa föreskrefs genom Kungl. bref af d. 15 Mars 1878 till Direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk, att den skulle öfverlemnas till skolrådet i S:t Nikolai församling för att under vissa villkor användas för folkskolans behof.

Ställningen under år 1878 i den »Kungl. och Hvitfeldtska stipendie-inrättningen» (jfr förra berättelsen, sid. 43) utvisas af följande räkenskapssammandrag, i hvilket såsom behållning räknats utlånade medel, fordringar och kontanter, men icke värdet på inrättningens säterier, hemman m. m. Behållning vid årets början: 158,264 kr. 35 öre, inkomster: 36,933 kr. 45 öre; utgifter: 30,830 kr. 7 öre; behållning vid årets slut: 164,367 kr. 73 öre.

Inkomstsumman innefattar följande poster:

	Kronor.
Räntor å utlånade medel	8,579 ³¹
Arrenden m. m.	28,791 ⁷⁰
Afgår: Afkortning för fattigdom m. m.	437 ⁵⁶
Summa	36,933 ⁴⁵

Om utgiftssumman — likasom i förra berättelsen — fördelas under 3 hufvudtittlar, nemligen för det första utgifter till diverse med stiftelsen afsedda ändamål (»Stipendier m. m.»), för det andra utgifter, som äfven vanliga egare få vidkännas vid brukandet af jordegendom (»Diverse afbränningar»), och för det tredje utgifter, som inrättningen har att bestrida i sin egenskap af förvaltande embetsverk, såsom löner, arvoden och pensioner m. m. (»Diverse förvaltningskostnader»), så erhåller man följande poster:

	Kronor.
Stipendier m. m. ¹⁾	19,594 ²⁷
Diverse afbränningar	1,041 ⁸⁴
Diverse förvaltningskostnader	10,193 ⁹⁶
Summa	30,830 ⁰⁷

Kap. 19. Omkostnaderna för läroverken.

Med afseende på de anslag, som äro upptagna i den vid 1877 års riksdag upprättade riksstaten för 1878, är följande att nämna.

Såsom *Reservationsanslag* till elementarläroverken var förut å ordinarie stat under titeln »Peningar» uppfördt ett belopp af 2,413,974 kr. 29 öre. Härtill lades i riksstaten för 1878 följande belopp:

1) För lärares uppflyttning i högre lönegrad	Kr. 30,000
2) Ersättning för afkomsten af Vings pastorat, som upphört att vara prebende till en lektorsbeställning vid Skara elementarläroverk	» 607 ⁷²
3) Dito för ett från staden Vimmerby hitills utgående, numera indraget afföningsbidrag till rektor derstädes	» 60
4) För det reala elementarläroverkets i Stockholm utveckling med ytterligare 2 klasser	» 5,600
5) För läroverkets i Sundsvall utvidning till fullständigt elementarläroverk på den reala linien	» 5,750
6) För läroverkets i Oskarshamn utvidning på den reala linien från tre- till femklassigt	» 5,600
7) För pedagogiens i Falköping förändring till treklassigt elementarläroverk	» 5,400
8) För ökande af rektors vid Nya elementarskolan i Stockholm hyresanslag från 500 till 1,000 kronor	» 500

Transport Kr. 53,517⁷².

Transport Kr. 53,517⁷²

9) För inrättande af en ny lektorsbefattning vid högre elementarläroverket i Vestervik	» 2,500
10) Omföring från anslaget till »Pedagogier och folkskolor» af det för nyssnämnda pedagogi afsedda anslag	» 1,500
11) Förhöjning af anslaget till arvoden åt extra lärare från 90,000 till 100,000 kronor	» 10,000

Summa Kr. 67,517⁷².

Det under titeln »Indelt ränta och ersättning för indragna räntor» uppförda beloppet af 4,868 kr. 27 öre bibehölls oförändradt. Hela detta reservationsanslag utgjorde således enligt riksstaten för år 1878:

	Kronor.	öre.
Peningar	2,481,492	01
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor	4,868	27
Summa	2,486,360	28

Samtliga nyssnämnda tilläggsbelopp med undantag af det 10:e, som blott är en öfverföring från ett ordinarie anslag till ett annat, utgöra tillökning i de för hithörande läroverk å ordinarie stat anslagna medel. Denna tillökning uppgår således till 66,017 kr. 72 öre. Intet af beloppen

¹⁾ Här ingår ett belopp af 1,917 kr. 77 öre, utgörande afskrifning af Hvitfeldtska Grafkassans skuld till Stipendie-inrättningen.

återfinnes bland de extra ordinarie anslagen å riksstaten för 1877. De 10 första beloppen — således tillsammans 57,517 kr. 72 öre — äro att anse som förökning af tillgångarne för bestridande af de utgifter, som i berättelsen för läsåret 1876—77 kallats »Allmänna lönestaten». För öfrigt är med afseende på de särskilda beloppen följande att nämna. — Genom det 2:a och 3:e bereddtes ersättning för två poster, som förut voro i Statskontorets s. k. Statsliggare upptagna såsom afräknade från de till lärares aflöning eljest utgående statsmedlen. Det 3:e beloppet anslogs på den grund, att stadsfullmäktige i Vimmerby beslutit att från och med den 1 Januari 1876 till staden indraga åtskilliga jordegör å stadens mark, hvilka sedan längre tid tillbaka varit anslagna å rektor vid dervarande läroverk — dock utan att staden, så vidt handlingarna utvisade, för alltid afhändt sig dispositionsrätten till dem — och af hvilka afkomsten varit i rektors aflöning beräknad till 60 kr., som afdragits den från statsverket utgående kontanta lönen. Genom dessa två anslag, tillsammans 667 kr. 72 öre, minskas således totalsumman af »de afräknade medlen» (jfr berättelsen för läsåret 1876—77, sid. 179 o. 180) från 46,442 kr. 21 öre till 45,774 kr. 49 öre. — Beträffande 4:e—7:e beloppen är det tillräckligt att hänvisa till berättelsen för läsåret 1877—78 (sid. 2). — Samtliga anslagen beviljades i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts derom gjorda framställning, blott med de afvikelserna att med afseende på utvidgningen af Oskarshamns läroverk tillades bestämningen »på den reala linien» samt att Kungl. Maj:t hade föreslagit, att för inrättande af en ny lektorsbefattning vid hvarterdera af de högre elementarläroverken i Göteborg, Jönköping, Karlstad, Lund och Vestervik skulle beviljas tillsammans 12,500 kronor.

Såsom i berättelsen för läsåret 1877—78 (sid. 44) är omnämndt, förededde elementarläroverkens ordinarie anslag en reservation af 18,692 kr. 78 öre vid 1877 års slut. Denna reservation hade vid 1878 års slut gifvit plats för en brist af 755 kr. 79 öre.

Riksstaten för 1878 upptager såsom extra ordinarie anslag till elementarläroverken:

1) Till resestipendier åt lärare i lefvande främmande språk	Kr. 6,000
2) » praktisk utbildning af blifvande elementarlärare	» 15,000

Summa Kr. 21,000.

Dessa båda anslag finner man äfven å riksstaten för 1877, å hvilken dessutom var uppfördt ett tredje extra ordinarie anslag, nemligen 87,000 kr. till betäckande af brist i elementarläroverkens ordinarie anslag. Såsom ofvan visades, uppgick tillökningen på ordinarie stat (efter frånräkning af det 10:e beloppet) till 66,017 kr. 72 öre. Sammanräknar man både ordinarie och extra ordinarie anslag under åttonde hufvudtitteln, är således totalsumman för 1877 20,982 kr. 28 öre större än totalsumman för 1878.

Det första anslaget, nemligen till resestipendier åt lärare i lefvande främmande språk, blef genom Kungl. bref af d. 14 Dec. 1877 fördeladt i 8 stipendier å 750 kr. hvarterdera.

Det andra anslaget, nemligen till praktisk utbildning af blifvande elementarlärare, utgjorde tillsammans med det verkliga öfverskottet från 1877 (se förra berättelsen, sid. 44) en summa af 16,775 kronor. Genom Kungl. bref af d. 27 Juni 1878 anordnades å detta anslag 8,400 kr. till arvoden åt profärsföreståndarne och biträdande lärare samt 275 kr. till inköp af pedagogisk litteratur. Genom Kungl. bref af d. 17 Jan. 1879 anordnades respektive 8,325 och 375 kr., eller tillsammans 8,700 kr., för samma två ändamål. Utgifterna för år 1878 utgjorde således tillsammans 17,375 kr., till följd hvaraf en brist af 600 kr. uppstod å anslaget, ehuruval Rikshufvudboken för 1878 företer en reservation till 1879 af 8,100 kr., beroende derpå att de med hänsyn till höstterminen 1878 anordnade medlen utbetalades under 1879. I öfverensstämmelse med dessa förhållanden blefvo af nyssnämnda 8,700 kr. 8,100 anordnade på här ifrågavarande extra ordinarie anslag, medan 600 kr. anordnades på det ordinarie anslag, som å riksstaten för 1879 hade trädt i stället för det förutvarande extra ordinarie. — I sammanhang med detta ämne kan erinras derom, att till uppmuntran för lärarekandidater, som med den tilländagångna terminen fullständigt genomgått sin profärskurs och derunder jemte god fallenhet för lärarekallet ådagalagt synnerlig flit och håg för vinnande af praktisk lärarebildning, anordnades genom nyssnämnda två Kungl. bref respektive 3,800 och 1,800 kr., hvilka belopp skulle utgå af besparingarna å anslagen till elementarläroverken.

Under nionde hufvudtitteln och pensionsstaten blef i riksstaten för 1878 uppfördt ett nytt ordinarie anslag, som hufvudsakligen afser elementarläroverken, nemligen:

Bidrag till pensionering af lärares vid elementarläroverk, pedagogier och seminarierna enkor och barn... Kr. 65,000.

Beträffande detta anslag är det för öfrigt tillräckligt att hänvisa till det, som här ofvan (sid. 35) yttrats om inrättandet af »Lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupill-kassa». Dock må tilläggas att af hela summan voro 60,000 kr. afsedda till sjelfva kassan och 5,000 kr. till förvaltningskostnadernas bestridande¹⁾.

Ställningen i den utom statsregleringen och Rikshufvudboken stående räkning, som i Statskontoret föres öfver influtna examensafgifter och öfver dermed bestridda utgifter, utvisas för 1878 af följande sammandrag.

	Kronor.	öre.
Debet.		
Influtna examensafgifter	14,920	—
Skuld vid årets slut	973	69
Summa	15,893	69
Kredit.		
Skuld vid årets början	976	69
Utgifter	14,917	10
Summa	15,893	69

¹⁾ För förvaltningsåret 1878 användes af sistnämnda belopp endast 1,250 kr.

Härvid är dock att märka, att räkningen upprättats med hänsyn till inkomster och utgifter, som *under* sjelfva räkenskapsåret till Statskontoret influtit eller derifrån utbetalts, men utan hänsyn till hvilket examensår medlen egentligen tillhöra. I sjelfva verket ingå bland ofvanstående utgifter 210 kr. 20 öre, som egentligen tillhöra examensåret 1877. Under år 1879 inflöto deremot 320 kr. och utbetaltes 11 kr. 80 öre, som egentligen tillhöra föregående examensår. Om förstnämnda belopp (210 kr. 20 öre) skiljes från 1878 års räkenskaper och de båda sednare deremot ditföras, uppgå för examensåret 1878 inkomsterna till 15,240 kr. och utgifterna till 14,718 kr. 70 öre. Den verkliga bristen från föregående examensår, hvilken enligt förra berättelsen (sid. 44) utgjorde 1,186 kr. 79 öre, minskades således under examensåret med 521 kr. 30 öre, hvadan bristen vid examensårets slut utgjorde 665 kr. 49 öre. Af sistnämnda utgiftssumma åtgingo 14,502 kr. 70 öre till arvoden samt rese- och traktaments-ersättningar åt censorerna samt 216 kr. till arvoden åt lärare för kompletteringsexamen.

Det å ordinarie stat stående anslaget till »Pedagogier och folkskolor», af hvilket — såsom i berättelsen för läseåret 1876—77 (sid. 191 och följ.) närmare visats — en mindre del utgår till andra läroverk, än de egentliga pedagogierna, undergick vid 1877 års riksdag följande förändringar. Det under titeln »Penningar» förut uppförda beloppet, 64,119 kr. 31 öre, minskades med det för Falköpings pedagogi afsedda anslaget af 1,500 kr., som öfver-

fördes till anslaget för elementarläroverken (jfr ofvan sid. 36). Deremot ökades det under titeln »Oindelt spannmål» förut uppförda beloppet, 942 kr. 69 öre, med 134 kr. 67 öre till följd af förhöjning i förslagsvärdet på sagde spannmål (448⁹ kubikfot) från 2 kr. 10 öre till 2 kr. 40 öre för kbft. Hela anslaget var således i riksstaten för 1878 sålunda sammansatt:

	Kronor.	öre.
Penningar	62,619	31
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor	4,219	—
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag	4,519	62
Oindelt spannmål (värde förslagsvis)	1,077	36
Summa	72,435	29

Det belopp, som jemlikt Kungl. brefvet af d. 9 Juni 1871 (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 192) blef till detta anslag under år 1878 öfverfördt från reservationsanslaget för elementarläroverken, utgjorde 3,587 kr. 70 öre.

Af det vid riksdagen 1856—58 beviljade reservationsanslaget »Till löneförbättring åt lärare vid vissa stads pedagogier samt dessa skolors utvidgning» (jfr berättelsen för läseåret 1876—77, sid. 193) återstod vid 1878 års början en reservation af 1,344 kr. 50 öre. Under året förekom härå endast en utgift af 50 kr. för undervisning i gymnastik vid Öregrunds pedagogi läseåret 1877—78. Således återstod till år 1879 en reservation af 1,294 kr. 50 öre.

Stockholm den 26 Juli 1886.

Simon Nordström.

Constans Falk.

TABELL-BILAGOR.

Tab. 1.

Antal afdelningar öfver det normala höstterminen 1878.

A. Högre allmänna läroverk.

Läroverk.	Klasser och linier.														Summa				
	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Gemens. linje.	Real- linjen.	Latin- linjen.	Summa.
	Gemensam linje.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.				
Stockholm:																			
Gymnasium.....	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	1	3	4
Realläroverket	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Nya elementarskolan.....	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	3
Uppsala	1	1	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	3	7
Gefle	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Linköping	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	4	6
Norrköping	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Vestervik.....	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Skara	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	2	4
Venersborg	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Örebro.....	1	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	6
Vesterås	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Vexjö	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	3	5
Jönköping	—	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	2	—	4	6
Lund	1	1	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	3	—	6	9
Malmö.....	1	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	2	5
Karlskrona	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Kristianstad	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Helsingborg	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3
Göteborg	1	2	2	1	—	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	5	2	3	10
Kalmar	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	1	4
Karlstad	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	2	4
Östersund	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Sundsvall.....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Visby	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
Summa	9	21	21	5	7	1	8	1	6	1	7	—	4	—	2	51	8	34	93

B. Femklassiga allmänna läroverk.

Stockholm:																			
Klara	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Maria	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Jakob	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	3
Katarina	—	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	5
Ladugårdslandet	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5
Eksjö	—	—	—	$\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	$\frac{1}{2}$	—	$\frac{1}{2}$
Lidköping	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Göteborg	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
Summa	3	7	8	$2\frac{1}{2}$	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	$2\frac{1}{2}$	—	$20\frac{1}{2}$
Summornas summa	12	28	29	$7\frac{1}{2}$	7	1	8	1	6	1	7	—	4	—	2	69	$10\frac{1}{2}$	34	$113\frac{1}{2}$

Anm. Vid Eksjö har en afdelning under ungefär halfva antalet läsättimmar varit delad i två parallelaafdelningar. — I några andra fall, då en årsafdelning endast under en del af läsättimmar varit delad i 2 eller flera parallelaafdelningar, har använts det hela tal, som närmast motsvarar förhållandet.

Allm. läroverken 1878—79.

Tab. 2.

Förteckning på de böcker, som varit begagnade vid undervisningen i de allmänna läroverken och pedagogierna under läseåret 1878—79, men icke äro upptagna i motsvarande förteckningar i Berättelserna för läsåren 1876—77 och 1877—78.

Anm. 1. Titlarne äro angifna efter den sista upplaga, som under läseåret kunnat användas. — När efter en boks titel formatet ej angifvits, är det oktav. — Priset är räknadt i kronor, när ej annat angifvits. — Clb. = Clotband; H. = Häftad; Inb. = Inbunden; Kart. = Kartonerad; Ppb. = Pappband; Vb. = Välskt band.
Anm. 2. Inom hvarje hufvudafdelning är böckernas nummerföljd en fortsättning af motsvarande nummerföljd i Berättelsen för läseåret 1877—78 (Tab. 3).

	Läroverk, vid hvilka boken användts.
A) Kristendom. a) Bibelhandböcker m. m. 52. <i>Keijser, G. J.</i>: Lärobok i bibelkunskap. Upsala 1878. 66 sid. (H. 0'75) b) Biblisk historia. 53. <i>Fischer, P. E. M.</i>: Biblisk historia framställd med Bibelns egna ord. Stockholm 1878. 8 + 119 sid. (H. 0'85; Kart. 1'00) 54. <i>Vogt, V.</i>: Biblisk historia jemte kristna kyrkans historia i kort sammandrag. Med en bibelkarta. Med författarens tillstånd öfversatt från fjortonde autoriserade upplagan. Lund 1876. 6 + 108 sid. + 1 karta i 4:o. (Inb. 0'50)..... 55. <i>Keijser, G. J.</i>: Bibel-atlas till gamla och nya testamentet. Jemte några kortfattade uppgifter ur bibliska historien och geografin. Upsala 1878. 4:o, 8 sid. text + 16 kartsidor. (Kart. 1'25) Anm. Kartorna äro tryckta i Edinburg, men med svensk skrift, och tillhöra ett dylikt arbete af W. et A. K. Johnston. c) Katekes. 56. <i>Luther, Martin</i>: Doktor Mårten Luthers lilla katekes med kort utveckling. Af Kongl. Maj:t den 11 Oktober 1878 antagen samt på nådig befallning utgifven af tillförordnade Komiterade. Stereotyperad normalupplaga. Stockholm 1879. 12:o, 91 sid. (Inb. 0'25) e) Kyrkohistoria. 57. <i>Fjetterström, R.</i>: Bilder ur kristna kyrkans historia. En bok till läsning i skolan och hemmet. Norrköping 1875. 8 + 254 sid. (H. 1'75) 58. <i>Hagenbach, K. R.</i>: Den kristna kyrkans historia från äldsta tider till nittonde århundradet. Föreläsningar. Öfers. af J. H. Björnström. Del. 1—7. Stockholm 1871—74	Luleå. Hjo, Eskilstuna, Luleå. Uppsala. Örebro, Nyköping. Hudiksvall, Alingsås, Nyköping, Jönköping, Lund, Uddevalla, Göteborgs femkl. lärov., Falkenberg, Laholm, Sundsvall, Visby. Kungälf. Örebro.
B) Modersmålet. c) Svenska vittra författarens arbeten. 107. <i>Almquist, C. J. L.</i>: Skrifter 108. <i>Dahlbäck, C. J.</i>: Sokrates. En tidsbild. Stockholm 1875. 4 + 65 sid. + 1 pl. (H. 1'25)..... 109. <i>Fries, E.</i>: Skrifter 110. <i>Strandberg, C. W. A.</i>: Skrifter e) Fornnordisk litteratur. 111. Sagan om Gunnlög Ormtunga och Skald-Ram, på svenska tolkad af P. A. Gödecke. Stockholm 1872. 47 s. (H. 0'25). — Tillägghäfte till »Läsning för folket»..... f) Dansk och norsk litteratur. 112. Folkeläsning. Ved Udvalget for Folkeoplysningens Fremme. Kjöbenhavn 113. <i>Holberg, L.</i>: Melampe	Halmstad (urval). Malmö. Malmö (tal och afhandlingar). Halmstad (urval). Stockholms Realläroverk. Halmstad. Halmstad.

C) Tyska språket.	Läroverk, vid hvilka boken användts.
a) Språkläror m. m.	
4. <i>Calwage, E. G.</i> : Översättningsöfningar till Tyska. Såsom Bihang: Uppgifter för maturitetspröfningen, utgifna af Kongl. Ecklesiastik-departementet. 2:a tillökade upplagan. Stockholm 1877. 4 + 99 sid. (H. 1'00) <i>Anm.</i> Om första upplagan se Berättelsen för år 1876—77, Tab. 15.	Stockholms Realläroverk.
b) Läseböcker och vittra författares arbeten.	
50. <i>Herodotus</i> : Die Musen. Übers. von J. C. F. Bähr. Stuttgart 1859—64. Stor 16:o. 2 Band	Stockholms Realläroverk.
51. <i>Laube, H.</i> : Mitten in der Nacht	Venersborg.
52. <i>Voss, J. H.</i> : Arbeten	Lund.
c) Ordböcker.	
53. <i>Helms, S. H.</i> : Neues vollständiges schwedisch-deutsches und deutsch-schwedisches Wörterbuch. Th. 1, 2. Leipzig 1872. Stor 8:o, 26 + 494 och 28 + 456 sid. (H. 9 Mk.; Inb. 10'50 Mk.)	Stockholms Realläroverk.
D) Franska språket.	
a) Språkläror m. m.	
66. <i>Philp, H. W.</i> : Franska skriföfningar och temata med ordförklaringar samt hänvisningar till Oldes och Lidfors' franska grammatikor. Stockholm 1878. 4 + 184 sid. (H. 1'75; Kart. 2'00)	Vesterås, Umeå.
67. <i>Ploetz, C.</i> : Voyage à Paris. Sprachführer für Deutsche in Frankreich. Praktisches Handbuch der französ. Umgangssprache. Aufl. 7. Berlin 1878. 16:o, 122 sid. (H. 1 Mk.; Inb. 1'50 Mk.)	Umeå.
b) Läseböcker och vittra författares arbeten.	
68. <i>Benguerel</i> : Choix de poésies françaises tirées des meilleurs poëts. Ed. 2. Bonn 1870. 13 + 87 sid. (Kart. 1 Mk.)	Stockholms Gymnasium.
69. <i>Barante, A. G. P. Brugière de</i> : Histoire de Jeanne d'Arc. Ed. 2. Münster 1871. 16:o, 15 + 181 sid. (Mk. 0'60)	Hudiksvall.
70. <i>Daudet, A.</i> : Contes du lundi	Stockholms Gymnasium.
59 b. <i>Delavigne, C.</i> : Louis XI	Uppsala.
71. <i>Depping, G. B.</i> : Histoire des expéditions maritimes des Normands et de leur établissement en France au X:e siècle	Uppsala, Malmö.
72. <i>Fénelon, F. de Salignac de Lamothe</i> : Les Aventures de Télémaque	Helsingborg.
73. <i>Lamartine, A. de</i> : Mort de Louis XVI. Münster 1855. 16:o, 8 + 126 sid. (5 Ngr.)	Strengnäs.
74. <i>Lamé Fleury, J. R.</i> : L'histoire du moyen age, racontée à la jeunesse	Stockholms Gymnasium, D:o Realläroverk.
75. <i>Rollin, C.</i> : Hommes illustres de l'antiquité. Ed. 5. Münster 1871. 16:o, 15 + 155 sid. (Mk. 0'60) <i>Anm.</i> Titlarne m. m. till N:o 69, 73 o. 75 äro efter de upplagor, som ingå i »Bibliothek gediegener und intressanter französischer Werke. Zum Gebrauche höherer Bildungsanstalten ... von A. Goebel».	Strengnäs.
E) Engelska språket.	
a) Språkläror m. m.	
81. <i>Mathesius, N. A.</i> : Engelsk skolgrammatik. Stockholm 1878. 4 + 154 sid. (H. 1'75)	Skara, Lidköping, Mariestad, Karlshamn, Karlstad, Sundsvall.
b) Läseböcker och vittra författares arbeten.	
82. <i>Collins, W. W.</i> : After Dark	Hernösand.
83. <i>Marryat, F.</i> : The settlers [in Canada] als Elementarbuch der engl. Sprache mit vorausgeschickter Formenlehre, eingereihten deutschen Uebungsstücken und angehängtem Wörterverzeichnis bearb. von M. Theilkuhl. [1:e Aufl. 1858.] Aufl. 2. Hannover 1870. Stor 8:o, 4 + 288 sid. (Mk. 1'50) ...	Lund.

F) Latinska språket.	Läroverk, vid hvilka boken användts.
a) Språkläror m. m.	
73. <i>Nilsson, S. P.</i> : <i>Vocabula Linguae Latinae usitatae</i> . Minnesbok för nybegynnare. [1:a uppl. 1859.] Jönköping 1867. 71 sid.	Jönköping.
b) Latinska författares arbeten m. m.	
74. <i>Lhomond, C. F.</i> : <i>De viris illustribus urbis Romae a Romulo ad Augustum</i> . Nouvelle edition, publiée avec des notes en français et suivie d'un vocabulaire des mots employés dans l'ouvrage par M. Chainé. Paris 1868. 12:o, 4 + 250 sid. (Fr. 1'50).....	Halmstad.
75. <i>Cicero, Marcus Tullius</i> : <i>Laelius sive de amicitia</i> , erklärt von C. W. Nauck. 8 Aufl. Berlin 1879. Stor 8:o, 8 + 72 sid. (Mk. 0'60).....	Halmstad.
76. " : <i>Rede über das Imperium des Cn. Pompejus</i> . Für den Schul- und Privatgebrauch herausgegeben von Fr. Richter. 2 umgearb. Auflage von Alfr. Eberhard. Leipzig 1878. Stor 8:o, 66 sid. (Mk. 0'60).....	Umeå.
77. <i>Livius Patavinus, Titus</i> : <i>Ab urbe condita liber XXII</i> . Für den Schulgebrauch erklärt von Ed. Wölfflin. Leipzig 1875. Stor 8:o, 4 + 100 sid. + 1 karta. (Mk. 1'20).....	Helsingborg.
78. <i>Sallustius Crispus, Cajus</i> : <i>De bello jugurthino liber</i> med förklarande anmärkningar för elementarläroverkens behof utgifven af R. Törnebladh. Kalmar 1878. 4 + 143 sid. (H. 1'60).....	Stockholms nya el.-skola, Uppsala (?), Skara, Helsingborg, Karlstad.
G) Grekiska språket.	
a) Språkläror m. m.	
44. <i>Petersson, A.</i> : <i>Grekisk formlära till läroverkens tjenst</i> . Lund 1878. 8 + 149 sid. (Vb. 2'50).....	Lund, Malmö, Helsingborg, Hernösand, Visby.
45. " : <i>Grekisk läsebok till läroverkens tjenst</i> . Lund 1878. 4 + 159 sid. (Vb. 2'50)..... <i>Anm.</i> Är egentligen en s. k. elementarbok.	Stockholms Nya el.-skola, Gefle, Venersborg, Strengnäs, Nyköping, Lund, Malmö, Helsingborg, Karlstad, Hernösand, Umeå, Luleå.
46. <i>Robson, H. J.</i> : <i>Grekisk språklära för nybegynnare</i> . [1:a uppl. 1841.] 2:a öfversedda upplagan. Stockholm 1852. 4 + 52 sid. (1'00).....	Uppsala («Deklinationstabeller»).
c) Ordböcker.	
47. <i>Jacobitz, C., och Seiler, E. E.</i> : <i>Hand-Lexikon öfver Grekiska språket</i> . I svensk bearbetning af H. M. Melin. D. 1, 2. Lund 1845, 53. Stor 8:o, 10 + 1157 sid. och 1211 sid. (H. 10 kr.).....	Umeå.
H) Hebreiska språket.	
8. <i>Whitte, H. K.</i> : <i>Lexikalisk och grammatikalisk Analyse til 40 Kapitler af Genesis</i> . Udg. 3. Kjöbenhavn 1872. 102 sid. (2'00).....	Kalmar.
I) Matematik.	
a) Aritmetik.	
89. <i>Berg, A.</i> : <i>Räknelära för folkhögskolor och folkskolor, framställd genom exempel</i> . Stockholm. 12:o. — Förra häftet: 1877. 48 + (Svar) 3 + 12 sid. (Kart. 0'35). — Senare häftet: 1878. 64 + (Svar) 16 sid. (Kart. 0'35).....	Helsingborg.
b) Algebra och Ekvationslära.	
90. <i>Morf, C., et Tzaut, S.</i> : <i>Exercices et problèmes d'algèbre</i> . Recueil gradué. 1:e série. Genève 1877. 12:o, 8 + 192 sid. (3 Fr.) — Réponses aux exercices. (Partie du maître.) Genève 1877. 12:o, 100 sid. (2 Fr.).....	Uppsala.
d) Geometri.	
41. <i>Gustrin, E. F.</i> : <i>Geometrisk Elementarkurs</i> . Del. 2, h. 3. <i>Plana figurers mätning, beräkning och kartläggning samt stereometriskräkneexempel</i> . Lund 1879. 11 sid. (Titelblad m. m. till del. 2) + sid. 119—218. (H. 1 kr.) — <i>Nyckel till Geometrisk elementarkurs</i> . Lund 1879. 4 + 22 sid.... <i>Anm.</i> Jfr föregående Berättelser.	<i>Anm.</i> Om läroverken se föreg. Berättelser.

I) Matematik (forts.).

91. *Hellström, C. G.*: Elementargeometri. D. 1. Plan geometri. Stockholm 1878. 4 + 332 sid. (H. 3'75; Inb. 4'65). — D. 2. Rymdgeometri. [1:a uppl. 1865.] Andra omarbetade uppl. Stockholm 1878. 4 + 164 sid. (H. 2'25; Inb. 3'00). — Stor 8:o.....
Anm. Om 1:a uppl. af 2:a delen se Berättelsen för 1876—77 under J) N:o 42.

Läroverk, vid hvilka boken användts.

Stockholms Nya el-skola.

J) Naturvetenskap.

a) Allmän naturlära m. m.

79. *Almqvist, S., och Lagerstedt, N. G. W.*: Läran om växterna och djuren. [Med 222 träsnitt och 16 pl:r i färgtryck.] Stockholm 1878. 8 + 210 sid. (Kart. 3'50).....
Anm. Utgör 1:a delen af »Lärobok i naturkunnighet».

Söderhamn, Arboga, Sköfde, Strömstad.

b) Zoologi.

80. *Foster, M.*: Fysiologi. Översättning af C. Lovén. Med 19 bilder i träsnitt. Stockholm 1876. Liten 8:o, 9 + 149 sid. (Inb. 1'25)
Anm. Utgör N:o 6 af »Naturvetenskapernas första grunder».
81. *Lütken, C. F.*: Begynnelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie. Lærebog i Zoologien. Nr 2. Opl. 8, med 350 afbildn. Kjöbenhavn 1878. 284 sid. (Inb. 3'25)
Anm. Möjligen menas: *Unonius, K. J. W.*: Lärobok i Zoologien. Bearbetning efter J. E. Bergroths översättning af Dr C. F. Lütken »Begynnelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie». Med 283 i texten intryckta träsnitt. Helsingfors 1876. 7 + 218 sid. (Inb. 4'50 Mk.)
82. *Lyttkens, I. A.*: Läran om djuren i sammandrag. Lund 1878. 4 + 148 sid. med 180 träsnitt. (H. 1'25)
Anm. 1. Utgör D. 1 af »Naturlära för elementarläroverken». (Jfr N:o 83.)
Anm. 2. Vid åtskilliga här ej upptagna läroverk är det ovisst, om detta arbete användts eller det större, som är upptaget under J) N:o 14 i Berättelsen för 1876—77, Tab. 15.

Gefle.

Karlskrona.

Stockholms Nya el-skola, Norrtelje, Enköping, Malmö, Uddevalla, Kalmar.

c) Botanik.

83. *Areschoug, F. W. C.*: Läran om växterna i sammandrag. Lund 1878. 4 + 121 sid. med 15 träsnitts-pl:r + 79 träsnitt. (H. 1'25).....
Anm. 1. Utgör D. 2 af »Naturlära för elementarläroverken». (Jfr N:o 82.)
Anm. 2. Vid åtskilliga här ej upptagna läroverk är det ovisst, om detta arbete användts eller det större, som är upptaget under J) N:o 27 i Berättelsen för 1876—77, Tab. 15.

Stockholms Nya el-skola, Norrtelje, Enköping, Malmö, Kalmar.

e) Fysik.

84. *Klint, V. af*: De första grunderna till theoretisk mekanik, hufvudsakligen efter I. Todhunters »Mechanics for Beginners». Stockholm 1878. 4 + 135 sid. (H. 2 kr.)

Linköping.

f) Kemi.

85. *Rüdorff, F.*: Kemiska laborationsöfningar och analys för nybörjare. Översättning från femte förbättrade upplagan af P. Hallberg. Halmstad 1878. 57 sid. (H. 0'75)

Halmstad, Östersund.

K) Historia och Geografi.

b) Allmän historia.

87. *Melander, H. L.*: Lärobok i medeltidens historie. Uppl. 2. Helsingfors 1875. 4 + 139 sid. (Kart. 2'75)
88. *Pallin, J. R.*: Lärobok i nya tidens historia för elementarläroverkens högre klasser. Stockholm 1878. 4 + 260 sid. (H. 2'00; Inb. 2'50)

Strengnäs.

Stockholms Realläroverk, D:o Nya el-skola, Uppsala, Hudiksvall, Strengnäs, Örebro, Nyköping, Falun, Jönköping, Malmö, Helsingborg, Göteborg, Karlstad, Östersund, Umeå, Sundsvall.

Söderhamn (läsebok).

c) Geografi.

89. *Reclus, E.*: Nouvelle Géographie universelle. La Terre et les Hommes. Paris 1875 etc.
Anm. Under åren 1875—78 utkommo del. 1—3.

Tab. 3.

Förteckning på de arbeten, som för undervisningen i välskrifning och öfningar varit begagnade i de allmänna läroverken och pedagogierna under läsåret 1878—79, men icke äro upptagna i motsvarande förteckningar i Berättelserna för läsåren 1876—77 och 1877—78.

Anm. Inom hvarje hufvudafdelning är arbetenas nummerföljd en fortsättning af motsvarande nummerföljd i Berättelsen för läsåret 1877—78 (Tab. 4).

	Läroverk, vid hvilka boken användts.
a) Välskrifning. Förskrifter m. m.	
12. <i>Berg, J. F., och Grönblad, A. M.</i>: Skrifbok i 5 kurser	Jönköping, Grenna.
b) Teckning. Ritkurser m. m.	
46. <i>Domschke, C.</i>: Methodische Anleitung zum Freihandzeichnen. 8 Hefte [à 12 Stnt.] mit erläut. Text. Dresden 1875—78. Stor 4:o. De flesta häftena i en mängd upplagor. (Mk. 5'65)	Kalmar.
47. " : Wegweiser für den praktischen Unterricht im Freihandzeichnen. Zum Schulgebrauch und zum Selbstunterricht. Ausg. 2. 4 Abthlgn. Dresden 1876. Stor 8:o med tillsammans 314 sid. text och 106 planscher i stor 4:o. (Mk 22'50)	Anm. Af uppgifterna i årsredogörelsen framgår ej, hvilketdera arbetet menas.
48. <i>Nielsen, C. V.</i>: Linear-Perspectiven, en Samling perspectiviske Fremstillinger i Omrids. 32 lith. Bl. med Text. Folio. Kjöbenhavn 1869. (10 kr.)	Kristianstad.
49. " : Grundtræk af Perspectiven nærmest for Kunstnere, m. 20 Tvl. 4:o. Kjöbenhavn 1878. (3 kr.)	Anm. I årsredogörelsen talas visserligen om "projektionslära", men troligen menas ettdera af motstående arbeten.
50. <i>Stuhlmann, A.</i>: Lärobok i frihandsteckning för elementarläroverk, seminarier och folkskolor. Af förf. autoriserad öfversättning. [Genom E. A. Jacobsson och G. Upmark.] Förordad af komitéerna för tekniska undervisningen och för ritundervisningen i skolorna. — H. 1. [1:a uppl. 1878.] Uppl. 3 1879. 47 sid. + 18 planscher. — H. 2. [1:a uppl. 1878.] Uppl. 2. 1879. 44 sid. + 17 pl:r. — H. 3. [1:a uppl. 1879.] Uppl. 2. 1879. 63 sid. + 21 pl:r. — H. 4. [1:a uppl. 1879.] Uppl. 2. 1879. 40 sid. + 19 pl:r. — Stockholm. (Kart. 1'50 för hvarje häfte)	Stockholms Nya el.-skola, Uppsala, Gefle, Söderhamn, Hudiksvall, Vadstena, Skara, Borås, Strengnäs, Eskilstuna, Södertelje, Örebro, Nyköping, Vesterås, Falun, Vexjö, Jönköping, Göteborgs högre el.-lvk, D:o femklassiga, D:o treklassiga, Halmstad, Karlstad, Filipstad, Hernösand, Sundsvall, Umeå.
Anm. 1. Den allmänna kursen innehåller i h. 1—3; h. 4 »innehåller en för flickskolans öfre klasser af-sedd lärokurs i teckning och komposition af sömnadsmönster». Anm. 2. I företalet till h. 2 »förordas följande undervisningsmateriel. 1. De af förf. utgifna 40 väggtaflor för den första undervisningen i frihandsteckning. — 2. De af läraren H. Wohlien utgifna 40 väggtaflor för den följande undervisningen i frihandsteckning. — 3. De af förf. ombesörjda och af bildhuggaren Holmberg i Altona utförda 24 ornamentala modeller i låg relief.» — Priserna på dessa 3 serier äro följande. 1. Stuhlmann's 40 väggtaflor: i lösa blad 3'50; uppfodrade på papp 9'50. — 2. Wohlien's 40 väggtaflor: i lösa blad 5 kr.; uppfodrade på papp 11 kr. — 3. Holmberg's 24 modeller (i gips) 27 kr. I företalet till h. 3 omtalas såsom dithörande undervisningsmateriel dels klotsar af Heimerdinger och författaren, dels 16 gipsmodeller, till hvilken förf:n lemnat ritning och som af ofvannämnda Holmberg blifvit utförda. Priserna å denna materiel äro följande. 1. Heimerdinger-Stuhlmann's klotsar (i trä): 1:a serien, 13 st., 8 kr.; 2:a serien, 12 st., 8 kr. — 2. Holmberg's 16 gipsmodeller 16'50. All denna materiel tillhandahållas af Svanström o. Kni (Stockholm), som äfven utgifvit 5 st. ritböcker, i 4:o, afsedda att begagnas vid undervisningen efter den Stuhlmann'ska metoden. Priserna å dessa äro följande. N:o 1, 18 blad, 13 öre; N:o 2, 18 blad, 15 öre; N:o 3, 16 blad med mellanlägg af silkespapper, 30 öre; N:o 4, 20 blad, 38 öre; N:o 5, 8 blad, 18 öre.	
c) Musik. A) Musikens teori och sång.	
33. <i>Bauck, W.</i>: Musiklärans första grunder. Bearbetade med hufvudsaklig hänsyn till inträdesexamen i K. Musikkonservatoriet, äfvensom till bruk i skolorna samt i allmänhet för nybörjare i musik. [1:a uppl. 1872.] Uppl. 2. Stockholm 1874. 44 sid. (H. 0'60)	Kristianstad.
34. <i>Lundh, L. A.</i>: Teoretisk-praktisk lärobok i sång för skolan. Förra kursen innehållande sångens första elementer jemte enstämmiga sångöfningar — — —. Stockholm 1878. 68 sid. (Kart. 0'60)	Strengnäs.
B) Instrumentalmusik. a) Piano.	
33. <i>Köhler, L.</i>: Pianoskola efter en lättfattlig teoretisk-praktisk metod jemte många originalstycken. Fritt bearbetad efter andra originalupplagan. Stockholm 1866. 4:o, 8 + 96 sid. (H. 3 kr.)	Piteå.

Tab. 4.

Lärarnes antal höstterminen 1878.

Anm. 1. Ordinarie och vikarierande lärare äro ej här skilda.

» 2. Tecknet* i kolumnerna för extra lärare och för lärare i teckning och musik utmärker, att undervisningen bestrids af qvinna.

A. Högre allmänna läroverk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Läroverk.	Rektorer.	Lektorer.	Adjunkter.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkingar.
					Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfn.			
Stockholm:										
Gymnasium.....	1	7	—	{ 4 12	1	1	{ 1 1	—	28	Kol. 2: En af lektorerna förordnad till biträdande rektor vid Södra afd:n. — Kol. 3: Öfre raden afser e. o. lektorer. — Kol. 8: Öfre raden afser Riddarholms-afd:n, der underv:n bestrids af Gymn. Centr.-inst:t; nedre afser Södra.
Realläroverket.....	1	—	5	{ 2 1	1	1	1	1	13	Kol. 5: Öfre raden afser e. o. lektorer. — Kol. 9: Särskild skrifflärare.
Nya elem.-skolan	1	7	11	—	1	1	1	1	23	Kol. 8: Dessutom 1 biträdande lärare, afönad af den ordinarie. — Kol. 9: Särskild skrifflärare.
Uppsala	1	7	16	3	1	1	1	—	30	Kol. 8: Dessutom 1 biträdande lärare, afönade af den ordinarie(?).
Gefle	1	7	9	—	*1	1	1	—	20	
Hudiksvall	1	4	7	—	1	1	1	—	15	
Linköping	1	7	14	4	1	1	1	1	30	Kol. 8: Dessutom 1 biträdande lärare, afönad af den ordinarie(?). — Kol. 9: Särskild bibliotekarie med 2 t:r i läseämne.
Norrköping	1	6	10	3	1	1	1	—	23	
Vestervik.....	1	3	7	2	1	1	1	—	16	Kol. 7 o. 8: Samma person (tjenstledig) är ord. lärare i musik och gymnastik.
Skara	1	7	15	—	1	1	1	—	26	
Venersborg	1	5	10	2	1	1	1	—	21	Kol. 7: En af adjunkterna vik. musiklärare. — Kol. 8: Dessutom 1 biträdande lärare, afönad af den ordinarie(?).
Strengnäs	1	7	7	—	*1	1	1	—	18	
Örebro	1	7	17	—	2	1	1	—	29	Kol. 6: 1 ordinarie och 1 biträdande, afönad af statsmedel.
Nyköping.....	1	5	8	—	1	1	1	—	17	Kol. 7: Derjemte lektor vid läroverket.
Vesterås	1	7	10	—	1	1	1	—	21	
Falun	1	5	11	—	1	1	1	—	20	
Vexjö	1	7	11	—	1	1	1	—	22	
Jönköping	1	7	13	5	1	1	1	1	30	Kol. 9: Särskild skrifflärare.
Lund	1	7	15	3	1	1	1	—	29	Kol. 8: Dessutom 1 biträdande lärare, afönad af den ordinarie(?).
Malmö	1	6	14	—	1	1	1	1	25	Kol. 9: Särskild skrifflärare.
Karlskrona	1	6	10	2	1	1	1	—	22	
Kristianstad	1	5	10	1	1	1	1	—	20	
Helsingborg.....	1	4	7	5	1	1	1	—	20	
Göteborg	1	7	15	7	2	1	1	—	34	Kol. 6: Samma anm. som vid Örebro. — Kol. 8: Dessutom 1 biträdande, afönad af den ordinarie.
Halmstad.....	1	4	7	2	1	1	1	—	17	Kol. 6: Dessutom en biträdande, med fyllnadsarvode af statsmedel. — Kol. 8: Dessutom en biträdande, afönad af den ordinarie.
Kalmar	1	7	14	—	1	1	1	—	25	
Karlstad	1	7	9	7	1	1	1	—	27	
Hernösand	1	6	7	—	1	1	1	—	17	Kol. 6 o. 8: Samma person ord. tecknings- och gymnastik-lärare.
Östersund	1	5	8	1	1	1	1	—	18	
Umeå	1	5	8	1	1	1	1	—	18	Kol. 6: Derjemte lektor vid läroverket.
Luleå	1	4	6	—	1	1	1	(1)	14	Kol. 9: Särskild lärare i välskrifning, afönad af teckningsläraren; ej inräknad i summorna.
Sundsvall.....	1	2	5	2	1	1	1	—	13	Kol. 5: En afönad af staden och utskänkningsbolaget. — Kol. 6 o. 8: Gymnastikläraren t. f. teckningslärare.
Visby	1	5	10	3	1	1	1	—	22	
Summa	33	185	326	72	35	33	34	5	723	

B. Femklassiga allmänna läroverk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Kolleger.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkingar.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfn.			
Stockholm:									
Klara	1	7	2	1	1	1	1	14	Kol. 5: Samma lärare som vid Gymnasium; på båda ställena ordinarie. — Kol. 7: Gymn. Central-inst:t. bestrider undervisningen. — Kol. 8: Särskild skrifflärare; samma som vid Nya elementarskolan.
Maria	1	7	2	1	1	1	—	13	Kol. 5 o. 7: Samma person ordinarie lärare i teckning och gymn.; derjemte t. f. gymn.-lärare vid Södra aff:n af Sthlms Gymn. — Kol. 6: Ordinarie; derjemte tillförordnad vid Sthlms Gymn.
Jakob	1	6	3	1	1	1	1	14	Kol. 7: Gymn. Central-Institt. — Kol. 8: Särskild skrifflärare.
Katarina	1	7	5	1	1	1	1	17	Kol. 5 o. 7: Samma person tillförordnad lärare i teckning och gymn.; derjemte ord. vid Maria. — Kol. 8: Särskild skrifflärare.
Ladugårdslandet	1	7	{ 5 *1	1	1	1	1	18	Kol. 5: Samma lärare som vid Jakob; på båda ställena tillförordnad. — Kol. 8: Särskild skrifflärare; samma som vid Katarina.
Norrtelje	1	5	—	1	1	1	—	9	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Enköping	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Söderhamn	1	5	—	1	1	1	—	9	Kol. 6: Tillförordnad och derjemte vik. kollega.
Eksjö	1	5	1	*1	1	1	—	10	Kol. 4: Tjenstgjort 11 tim. i veckan.
Vadstena	1	5	—	1	1	1	—	9	
Mariestad	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Borås	1	5	—	1	1	1	—	9	
Lidköping	1	5	1	1	1	1	—	10	
Skövde	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Eskilstuna	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Arboga	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Ystad	1	5	—	1	1	1	—	9	Kol. 7: En af kollegerna ord. gymn.-lärare, men i båda egenskaperna tjänstledig.
Karlshamn	1	5	—	1	1	1	—	9	
Landskrona	1	5	—	1	1	1	—	9	
Uddevalla	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Göteborg	1	5	2	*1	1	1	—	11	
Oskarshamn	1	5	—	*1	1	1	—	9	
Kristinehamn	1	5	—	1	1	1	—	9	
Piteå	1	5	—	1	*1	1	—	9	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Haparanda	1	3	1	1	1	1	—	8	Kol. 3: Under vår-t:n 4 kolleger. — Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Summa	25	132	23	25	25	25	4	259	

C. Treklassiga allmänna läroverk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Kollegier.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkingar.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. mil.-öfvar.			
Söderköping	1	2	—	*1	1	1	—	6	
Vimmerby	1	2	—	*1	1	1	—	6	
Alingsås	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 7: En af kollegerna gymnastiklärare (t. f. under h.-t:n, sedan ord.).
Falköping	1	2	—	1	1	1	—	6	
Askersund	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 7: Rektor t. f. gymnastiklärare.
Sala	1	2	—	*1	1	1	—	6	Kol. 6 o. 7: Samma person ord. lärare i musik och gymnastik.
Vernamo	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Sölvesborg	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: Rektor t. f. teckningslärare.
Ronneby	1	2	—	*1	1	1	—	6	Kol. 7: En af kollegerna t. f. gymnastiklärare.
Trelleborg	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 7: En af kollegerna under h.-t:n t. f. gymnastiklärare.
Engelholm	1	2	—	1	1	1	—	6	
Göteborg	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: Läraren ordinarie; derjemte extra lärare i teckning vid Göteborgs Högre allm. läroverk.
Varberg	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 7: En af kollegerna t. f. gymnastiklärare.
Marstrand	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Strömstad	1	2	—	1	1	1	—	6	Kol. 5: En af kollegerna t. f. teckningslärare.
Åmål	1	2	1	1	1	1	—	7	Kol. 4: Aföfnad af staden. — Kol. 4, 5 o. 7: Extra läraren tillika ord. gymnastiklärare samt t. f. teckningslärare.
Filipstad	1	2	1	1	1	1	—	7	Kol. 4: Aföfnad af staden. — Kol. 6: En af kollegerna tillika t. f. musiklärare.
Arvika	1	2	—	*1	1	1	—	6	
Skellefteå	1	2	—	*1	*1	1	—	6	Kol. 5 o. 6: Samma person ord. tecknings- och musik-lärarinna.
Örnsköldsvik	1	2	—	*1	1	1	—	6	Kol. 6 o. 7: En af kollegerna t. f. musik- och gymnastik-lärare.
Summa	20	40	2	20	20	20	—	122	

D. Tvåklassiga pedagogier.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Läroverk.	Rektorer.	Kollegor.	Extra lärare.	Öfningslärare i			Öfrige.	Summa.	Anmärkningar.
				Teckning.	Musik.	Gymn. o. ml.-öfvar.			
Hjo	1	1	1	—	•1	1	—	5	Kol. 4: Aföfnad genom sammanskott af enskilde.
Södertelje	1	1	1	1	1	1	—	6	Kol. 4: Aföfnad dels af staden, dels genom sammanskott af enskilde.
Köping.....	1	1	—	1	1	1	—	5	
Nora.....	1	1	—	—	1	1	—	4	Kol. 6: Kollegan t. f. musiklärare.
Hedemora	1	1	—	—	1	1	—	4	Kol. 7: Kollegan t. f. gymnastiklärare.
Grenna.....	1	1	—	—	1	1	—	4	Kol. 2 o. 5: Rektor har äfven undervisat i teckning.
Kungälf	1	1	—	—	1	1	—	4	Kol. 3 o. 5: Vik. kollegan har äfven undervisat i teckning. — Kol. 6 o. 7: Ordinarie musikläraren derjemte vik. lärare i gymnastik.
Kungsbacka.....	1	1	—	—	1	1	—	4	Kol. 2 o. 7: Samma person vik. rektor och t. f. gymnastiklärare.
Borgholm	1	1	—	—	1	1	—	4	Kol. 3, 5 o. 6: Samma person vik. kollega och t. f. musiklärare, samt har äfven undervisat i teckning.
Summa	9	9	2	2	9	9	—	40	

E. Enklassiga pedagogier.

Öregrund.....	1	—	—	—	—	1	—	2	Kol. 2, 5 o. 7: T. f. pedagogen har äfven undervisat i teckning. — Kol. 6 o. 7: Gymnastikläraren har äfven undervisat i musik.
Ulricehamn	1	—	—	—	—	—	—	1	
Mariefred.....	1	—	—	—	—	—	—	1	Kol. 2 o. 5: T. f. pedagogen har äfven undervisat i teckning.
Lindesberg	1	—	1	—	—	—	—	2	Kol. 4: Aföfnad af statsmedel.
Säter	1	—	—	—	—	—	—	1	
Simrishamn.....	1	—	1	—	1	—	—	3	Kol. 4: Aföfnad af enskilda medel. — Kol. 6: Undervisningen åligger stadens Kantor.
Falkenberg	1	—	1	—	—	—	—	2	Kol. 4: Aföfnad af staden och spirituosalbolaget.
Laholm	1	—	1	—	—	—	—	2	Kol. 4: Aföfnad af statsmedel.
Mönsterås	1	—	—	—	—	—	—	1	Kol. 6: Under sednare hälften af v.-t:n musiklärare, aföfnad af kommunen.
Summa	9	—	4	—	1	1	—	15	

Sammandrag.

Se texten, Kap. 8.

Tab. 5.

Fördelning efter ålder af de lärare, som inträddt i högre lönegrad från och med d. 1 Juli 1878 till och med d. 30 Juni 1879.

Anm. 1. Inom kol. 2 och 3 räknas inträdet från olika tidpunkter; inom kol. 4—20 deremot städse från och med d. 1 Januari 1879.

» 2. Åldern är utan vidare hänsyn till månad och dag städse beräknad såsom skillnad mellan födelseåret och det år, i hvilket inträdesdagen infaller.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Ålder.	Rektorer vid					Lektorer,				Adjunkter och Kolleger,				Öfningslärare vid högre allmänna läroverk i						
	högre	5-kl.	3-kl.	2-kl. pedagogier,										Teckning,		Musik,		Gymn. o. mil- öfningar,		
	allmänna läroverk,																			
	s o m i n t r ä d t i l ö n e g r a d e n :																			
	2.	2.	2.	2.	3.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	4.	5.	2.	3.	2.	3.	2.	3.	
År																				
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
35	—	—	—	—	—	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
37	—	—	—	—	—	1	3	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	
39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	
40	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	
42	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
44	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
46	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	
47	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	
48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	
49	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
51	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	
52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	
53	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—	
54	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	
55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	
56	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
57	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	
60	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
62	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
Summa	1	1	—	—	2	5	8	4	7	15	28	11	20	1	2	2	1	—	—	

Lärjungarnes antal

Anm. Att vid ett läroverk en klass saknas på grund af läroverkets organisation är betecknad med —.

A. Högre all-

L ä r o v e r k.		N ä r v a r a n d e l ä r .														
		K l a s s e r o c h l i n i e r.														
		1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2	
		Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.
	Stockholm:															
1	Gymnasium	—	—	—	—	—	—	—	79	31	63	17	49	14	29	
2	Realläroverket	15	30	22	16	—	17	—	54	—	—	—	—	—	—	
3	Nya elementarskolan	24	41	50	91	—	26	27	—	—	15	25	—	—	5	1
4	Uppsala	64	65	87	19	60	18	57	7	44	9	24	1	26	4	25
5	Gefle	41	48	53	17	22	5	17	3	21	6	17	1	19	0	9
6	Hudiksvall	23	24	20	6	11	6	11	2	9	6	7	—	11	—	4
7	Linköping	28	48	61	28	44	18	50	18	57	9	39	8	22	4	29
8	Norrköping	37	57	51	21	28	31	19	13	16	8	20	3	14	5	12
9	Vestervik	29	37	31	12	6	11	6	15	—	9	—	5	—	15	—
10	Skara	28	50	51	12	31	14	39	13	36	9	38	3	35	2	12
11	Venersborg	20	34	50	8	22	14	13	10	19	7	16	5	5	1	9
12	Strengnäs	6	16	22	7	6	7	9	4	6	7	8	—	13	11	6
13	Örebro	47	74	82	46	35	24	28	24	27	8	28	4	19	6	13
14	Nyköping	25	30	35	9	15	6	16	5	17	3	11	—	12	4	9
15	Vesterås	27	45	31	14	21	9	14	19	8	6	15	—	15	—	16
16	Falun.....	45	32	29	10	12	15	15	6	17	1	10	2	12	0	8
17	Vexjö.....	32	54	46	7	50	7	41	—	23	—	32	—	28	—	15
18	Jönköping	26	64	59	37	55	19	40	17	58	18	43	8	26	1	25
19	Lund	54	56	64	15	73	13	52	9	51	4	50	7	49	0	38
20	Malmö	55	83	75	21	34	12	29	3	32	6	20	0	20	0	5
21	Karlskrona	37	60	51	21	25	21	11	17	21	7	14	6	14	3	14
22	Kristianstad	20	55	49	15	40	10	32	6	23	0	15	—	16	—	14
23	Helsingborg	24	43	39	17	37	9	25	3	22	7	18	8	10	8	8
24	Göteborg	89	111	103	61	31	31	40	20	38	17	33	5	34	4	21
25	Halmstad	22	32	26	14	20	7	15	—	10	5	12	2	12	2	9
26	Kalmar	51	79	57	11	42	5	29	8	26	4	26	2	26	0	19
27	Karlstad	35	44	51	30	39	26	40	14	42	18	32	7	35	4	16
28	Hernösand.....	34	37	21	5	20	4	15	—	29	—	16	2	13	1	11
29	Östersund	50	26	25	7	13	7	10	9	13	3	10	—	7	—	1
30	Umeå.....	19	38	23	10	29	12	24	5	23	2	16	3	7	0	11
31	Luleå.....	16	13	10	0	11	0	8	4	7	5	8	—	7	—	4
32	Sundsvall	47	33	27	14	10	6	9	12	—	3	—	—	—	—	—
33	Visby.....	36	61	38	34	16	16	15	19	16	6	12	8	11	10	4
Summa		1,111	1,520	1,439	635	858	426	756	339	800	239	683	107	567	104	397

Stockholm: Nya elementarskolan: Lärjungarne i 4:e klassen äro här räknade till reallinien, ehuru de egentligen tillhöra den gemensamma linien, som i detta läroverk omfattar

6.

höstterminen 1878.

Att deremot en klass saknas genom fullständig brist på lärjungar är betecknad med 0.

männa läroverk.

j u n g a r.				Från- varande lärjungar.	S ä r s k i l d f ö r d e l n i n g a f L. 6—7.											
S u m m a.					L. 6:1		L. 6:2		L. 7:1		L. 7:2		S u m m a.			
Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.	Summa.		Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Icke- greker.	Greker.	Summa.	
—	62	220	282	4	57	22	44	19	35	14	12	17	148	72	220	1
67	87	—	154	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
115	137	53	305	1	—	—	20	5	—	—	1	0	21	5	26	3
216	58	236	510	16	24	20	10	14	9	17	7	18	50	69	119	4
142	32	105	279	0	13	8	8	9	16	3	6	3	43	23	66	5
72	20	53	145	3	7	2	5	2	5	6	0	4	17	14	31	6
137	85	241	463	17	20	37	25	14	9	13	13	16	67	80	147	7
145	81	109	335	3	8	8	9	11	6	8	5	7	28	34	62	8
97	67	12	176	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
129	53	191	373	12	13	23	12	26	10	25	1	11	36	85	121	10
104	45	84	233	9	7	12	6	10	2	3	5	4	20	29	49	11
44	36	48	128	0	3	3	3	5	7	6	4	2	17	16	33	12
203	112	150	465	2	9	18	12	16	7	12	4	9	32	55	87	13
90	27	80	197	4	11	6	6	5	8	4	3	6	28	21	49	14
103	48	89	240	0	4	4	6	9	5	10	9	7	24	30	54	15
106	34	74	214	0	10	7	6	4	9	3	4	4	29	18	47	16
132	14	194	340	11	12	16	15	17	12	16	3	12	42	61	103	17
149	100	247	496	18	40	18	25	18	16	10	11	14	92	60	152	18
174	48	313	535	9	21	30	26	24	15	34	18	20	80	108	188	19
213	42	140	395	1	13	19	14	6	6	14	1	4	34	43	77	20
148	75	99	322	20	14	7	4	10	7	7	8	6	33	30	63	21
124	31	145	300	0	10	18	3	12	6	10	9	5	28	45	73	22
106	52	120	278	6	14	8	9	9	6	4	5	3	34	24	58	23
303	133	202	643	8	20	18	13	25	9	25	3	18	45	86	131	24
80	30	78	188	0	6	4	4	8	4	8	2	7	16	27	43	25
187	30	168	335	15	13	13	8	18	10	16	4	15	35	62	97	26
130	99	204	433	49	20	22	15	17	16	19	5	11	56	69	125	27
92	12	104	208	1	13	16	9	7	3	10	7	4	32	37	69	28
101	26	54	181	7	6	7	6	4	5	2	1	0	18	13	31	29
80	32	110	222	13	12	11	7	9	4	3	2	9	25	32	57	30
39	9	45	93	5	3	4	6	2	5	2	4	0	18	8	26	31
107	35	19	161	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
135	93	74	302	4	11	5	7	5	5	6	3	1	26	17	43	33
4.070	1.850	4.061	9.981	244	414	386	343	340	257	310	160	237	1.174	1.273	2.447	

de fyra lägsta klasserna; vid fördelning i enlighet med läroverkets organisation tillhöra således rätteligen 206 lärjungar den gemensamma linien, 46 reallinien och 53 latinlinien.

Lärjungarnes antal höstterminen 1878.

B. Femklassiga allmänna läroverk.

L ä r o v e r k.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r.											Från- varande lärjungar.	
	K l a s s e r o c h l i n i e r.								S u m m a.				
	1	2	3	4		5		Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.	Summa.		
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.						
Stockholm:													
Klara	34	56	54	30	9	18	10	144	48	19	211	1	
Maria.....	38	59	58	28	25	12	25	155	40	50	245	1	
Jakob.....	38	52	43	32	6	12	5	133	44	11	188	0	
Katarina	28	69	74	35	16	29	23	171	64	39	274	0	
Ladugårdslandet	59	89	76	37	38	27	27	224	64	65	353	1	
Norrtelje	17	18	16	2	5	0	5	51	2	10	63	0	
Enköping	19	9	17	3	12	1	10	45	4	22	71	0	
Söderhamn.....	23	15	10	4	9	3	5	48	7	14	69	1	
Eksjö.....	20	32	18	17	20	11	5	70	28	25	123	2	
Vadstena	17	20	20	8	21	4	9	57	12	30	99	1	
Mariestad	21	15	14	8	8	2	7	50	10	15	75	0	
Borås	25	11	19	13	4	5	4	55	18	8	81	1	
Lidköping	40	30	14	13	8	10	5	84	23	13	120	0	
Sköfde	30	29	26	12	15	9	10	85	21	25	131	0	
Eskilstuna.....	24	29	11	15	3	5	3	64	20	6	90	1	
Arboga	18	16	14	9	6	4	3	48	13	9	70	0	
Ystad	16	15	25	14	10	9	11	56	23	21	100	2	
Karlshamn	25	28	23	10	5	4	5	76	14	10	100	2	
Landskrona	24	23	29	14	11	1	8	76	15	19	110	0	
Uddevalla	19	28	29	9	15	5	7	76	14	22	112	6	
Göteborg	48	34	44	9	6	8	2	126	17	8	151	5	
Oskarshamn	26	27	16	6	—	7	—	69	13	—	82	5	
Kristinehamn	18	19	20	8	11	9	6	57	17	17	91	6	
Piteå	10	13	10	8	6	5	2	33	13	8	54	0	
Haparanda.....	23	13	6	1	7	0	3	42	1	10	53	0	
Summa	660	749	686	345	276	200	200	2,095	545	476	3,116	35	

Lärjungarnes antal höstterminen 1878.

C. Treklassiga allmänna läroverk.

L ä r o v e r k.	Närvarande lärjungar.						Från- var. lärj.r.
	Klasser och linier.					Summa.	
	1	2	3	4			
	Gemensam linie.			R.	L.		
Söderköping	11	9	12	—	—	32	0
Vimmerby	7	13	9	—	—	29	0
Alingsås.....	11	19	17	—	—	47	0
Falköping	16	20	23	—	—	59	1
Askersund	16	13	14	—	—	43	0
Sala	14	7	8	—	—	29	0
Vernamo	11	11	10	—	3	35	0
Sölvesborg	6	8	11	—	—	25	0
Ronneby	8	13	8	—	—	29	0
Trelleborg	17	8	16	—	—	41	4
Engelholm.....	14	18	14	8	10	64	0
Göteborg	32	29	17	—	—	78	1
Varberg	11	15	9	—	—	35	1
Marstrand	12	8	6	—	—	26	0
Strömstad	8	12	9	—	—	29	0
Åmål	18	15	10	6	5	54	0
Filipstad	19	15	9	9	6	58	2
Arvika	8	23	13	—	—	44	0
Skellefteå	10	10	6	—	—	26	1
Örnsköldsvik.....	9	14	6	—	—	29	0
Summa	258	280	227	23	24	812	10

765

D. Tvåklassiga pedagogier.

L ä r o v e r k.	Närvarande lärjungar.				Frånvarande lärjungar.
	Klasser			Summa.	
	1.	2.	3.		
Hjo.....	26	14	13	53	0
Södertelje	10	11	8	29	1
Köping	31	24	—	55	0
Nora	21	22	—	43	1
Hedemora	7	6	—	13	0
Grenna	0	11	7	18	0
Kungälf.....	6	10	—	16	0
Kungsbacka	6	4	—	10	0
Borgholm	10	11	—	21	5
Summa	117	113	28	258	7

Köping: Hvardera kl:n i några ämnen delad i ett öfre och ett nedre lerlag.
Nora: Kl. 1 med 9 i nedre o. 12 i högre afd:n; kl. 2 med 13 i nedre o.
9 i öfre afd:n.

Hedemora: Kl. 2 med 4 i nedre och 2 i öfre läslaget.

Kungälf: Kl. 2 delad i 3 afdr.

Borgholm: " " " " 2 "

E. Enklassiga pedagogier.

L ä r o v e r k.	Närvarande lärjungar.	I nedanstående sammandrag äro till 2:a klassen förda 22 lärj:r vid Lin- desberg, 15 vid Simrishamn, 10 vid Falkenberg och 17 vid Laholm; summa 64. Mönsterås: 3 afdelningar.
Öregrund	6	
Ulricehamn	I. II. 5 6	
Mariefred	I. II. III. 5 7 5	
Lindesberg	I. II. 23 22	
Säter	8	
Simrishamn	I. II. III. 17 10 5	
Falkenberg	I. II. 14 10	
Laholm	I. II. III. 9 10 7	
Mönsterås	37	
Summa	211	

Anm. Inga frånvarande lärjungar.

Sammandrag.

Läroverk.	N ä r v a r a n d e l ä r j u n g a r.																		Från- varande lärjungar.	
	K l a s s e r o c h l i n i e r.														S u m m a.					
	1	2	3	4		5		6:1		6:2		7:1		7:2		Gemens. linie.	Real- linie.	Latin- linie.		Summa.
	Gemensam linie.			R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.					
33 högre.....	1,111	1,520	1,439	635	858	426	756	339	800	239	683	107	567	104	397	4,070	1,850	4,061	9,981	244
25 femklassiga	660	749	686	345	276	200	200	—	—	—	—	—	—	—	—	2,095	545	476	3,116	35
20 treklassiga.....	258	280	227	23	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	765	23	24	812	10
Summa	2,029	2,549	2,352	1,003	1,158	626	956	339	800	239	683	107	567	104	397	6,930	2,418	4,561	13,909	289
9 tvåklassiga pedagogier	117	113	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	258	—	—	258	7
9 enklassiga	147	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	211	—	—	211	0
Summa	2,293	2,726	2,380	1,003	1,158	626	956	339	800	239	683	107	567	104	397	7,399	2,418	4,561	14,378	296

Tab. 7.

Antal lärjungar höstterminen 1878 i 7:e latinklassen, hvilka undervisats i grekiska och tillika deltagit i den frivilliga undervisningen i engelska och hebreiska.

L ä r o v e r k.	Nedre 7:e klassen.					Öfre 7:e klassen.					Summa för 7:1 och 2.				
	Lärjungar, som undervisats i				Hela antalet s. k. Greker.	Lärjungar, som undervisats i				Hela antalet s. k. Greker.	Lärjungar, som undervisats i				Hela antalet s. k. Greker.
	både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	båda språken eller ettdera.		både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	båda språken eller ettdera.		både engelska och hebreiska.	endast engelska.	endast hebreiska.	båda språken eller ettdera.	
Stockholm:															
Gymnasium	3	8	1	12	14	2	10	—	12	17	5	18	1	24	31
Nya elementarskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	1	16	—	17	17	4	12	—	16	18	5	28	—	33	35
Gefle	—	—	3	3	3	—	—	2	2	3	—	—	5	5	6
Hudiksvall	—	6	—	6	6	—	3	—	3	4	—	9	—	9	10
Linköping	3	3	4	10	13	—	3	6	9	16	3	6	10	19	29
Norrköping	—	5	—	5	8	—	3	3	6	7	—	8	3	11	15
Skara	4	10	9	23	25	1	7	2	10	11	5	17	11	33	36
Venersborg	1	2	—	3	3	—	2	2	4	4	1	4	2	7	7
Strengnäs	—	6	—	6	6	—	2	—	2	2	—	8	—	8	8
Örebro	6	6	—	12	12	7	2	—	9	9	13	8	—	21	21
Nyköping	—	—	3	3	4	—	—	6	6	6	—	—	9	9	10
Vesterås	3	6	1	10	10	5	2	—	7	7	8	8	1	17	17
Falun	2	—	—	2	3	3	1	—	4	4	5	1	—	6	7
Vexjö	9	5	2	16	16	4	5	—	9	12	13	10	2	25	28
Jönköping	3	—	5	8	10	1	—	5	6	14	4	—	10	14	24
Lund	7	25	1	33	34	6	7	1	14	20	13	32	2	47	54
Malmö	5	9	—	14	14	1	—	—	1	4	6	9	—	15	18
Karlskrona	3	3	—	6	7	3	1	—	4	6	6	4	—	10	13
Kristianstad	7	3	—	10	10	—	4	—	4	5	7	7	—	14	15
Helsingborg	—	2	2	4	4	—	1	1	2	3	—	3	3	6	7
Göteborg	14	10	—	24	25	2	9	3	14	18	16	19	3	38	43
Halmstad	4	2	1	7	8	1	3	2	6	7	5	5	3	13	15
Kalmar	6	3	4	13	16	1	6	—	7	15	7	9	4	20	31
Karlstad	6	10	1	17	19	4	3	1	8	11	10	13	2	25	30
Hernösand	4	4	2	10	10	2	2	—	4	4	6	6	2	14	14
Östersund	—	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2
Umeå	1	2	—	3	3	2	5	1	8	9	3	7	1	11	12
Luleå	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Visby	—	—	—	—	6	1	—	—	1	1	1	—	—	1	7
Summa	92	148	39	279	310	50	93	35	178	237	142	241	74	457	547

Tab. 8.

Antal lärjungar höstterminen 1878, som på grund af sjukdomsorsaker m. m. icke deltagit i gymnastiköfningarna.

1:o. Efter läroverk.

A. Högre allmänna läroverk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörsel-organerna.	I nervsystemet.	I cirkulations-organerna.	I andedrägts-organerna.	I matsmältning-organerna.	I urin- och köns-organerna.	I rörelseorganerna och benstycket.	Misbildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	Summa a.				
Stockholm:																
Gymnasium.....	—	3	8	6	—	1	9	3	2	3	—	35	42	77	282	Kol. 14: Lång skolväg 1, afgångne före öfningarnes början 2.
Realläroverket.....	—	—	2	5	—	—	—	3	3	—	2	15	2	17	154	Kol. 14: Lång skolväg.
Nya elem.-skolan.....	—	—	3	2	—	1	7	—	5	2	—	20	6	26	305	Kol. 14: Deltogo ej heller i militär-öfningarna.
Uppsala	1	2	3	1	5	1	5	2	8	2	—	30	29	59	510	Kol. 11: Konvalescent efter pnevmoni 1, efter tyfoidfeber 1.
Gefle.....	—	1	5	—	1	—	6	1	5	—	—	19	6	25	279	
Hudiksvall	—	—	2	—	—	—	—	1	1	—	—	4	4	8	145	
Linköping	2	3	16	6	—	1	5	6	10	—	5	54	27	81	463	Kol. 14: Af ej angifven orsak 1.
Norrköping	—	—	5	19	—	—	11	1	13	6	—	55	16	71	335	Kol. 14: Deltogo ej heller i de allmänna militäröfningarna.
Vestervik.....	—	—	3	3	—	—	3	—	4	—	—	13	14	27	176	
Skara	1	—	4	2	—	—	6	—	10	1	—	24	13	37	373	
Venersborg	—	—	4	1	—	—	2	3	3	2	—	15	9	24	233	
Strengnäs	—	—	2	3	—	—	2	—	3	1	—	11	17	28	128	
Örebro	—	—	27	12	2	—	5	1	10	2	6	65	15	80	465	Kol. 12: Bleksot 5, skroffer 1.
Nyköping	—	1	5	7	1	—	6	—	6	2	1	29	11	40	197	Kol. 12: Kronisk hudsjukdom.
Vesterås	—	—	5	8	—	—	4	5	10	1	—	33	15	48	240	
Falun	—	—	—	2	—	—	3	—	—	1	2	8	8	16	214	Kol. 12: Svaghet efter difteri 1, blodbrist 1.
Vexjö	—	—	—	3	—	—	6	1	—	2	—	12	14	26	340	
Jönköping	2	2	12	12	—	3	11	3	11	8	3	67	22	89	496	
Lund	—	—	1	3	—	—	15	1	3	—	—	23	37	60	535	
Malmö	—	1	2	1	—	—	8	1	6	3	—	22	4	26	395	
Karlskrona	—	1	2	7	—	—	4	1	5	2	—	22	16	38	322	
Kristianstad	—	—	4	1	—	—	5	—	4	—	—	14	11	25	300	
Helsingborg	—	1	2	1	1	—	1	1	9	2	1	19	15	34	278	Kol. 12: Rachitis.
Göteborg	—	—	—	6	—	—	3	—	6	—	—	15	25	40	643	
Halmstad	1	—	1	4	1	—	5	—	1	1	1	15	9	24	188	Kol. 14: Lång skolväg 1.
Kalmar	—	—	10	9	—	—	4	9	11	1	1	45	15	60	385	
Karlstad	—	4	21	6	1	1	19	1	6	5	4	68	11	79	433	
Hernösand	—	—	2	—	—	1	5	—	4	3	1	16	11	27	208	Kol. 12: Struma.
Östersund	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	1	4	181	
Umeå	—	—	2	1	—	—	2	—	3	—	—	8	10	18	222	
Luleå	—	—	2	—	—	—	2	—	2	4	—	10	3	13	93	
Sundsvall	—	—	8	—	—	—	2	1	5	3	1	20	—	20	161	Kol. 12: Blodbrist.
Visby	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	14	17	302	
Summa	7	19	163	131	12	9	170	47	169	57	28	812	452	1,264	9,981	

Anm. Af de i kol. 14 upptagna hafva 445 räknats såsom befriade af den orsak, att de tillhörde öfre 7:e klassen; jfr texten.

Allm. läroverken 1878—79.

B. Femklassiga allmänna läroverk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörsel-organerna.	I nervsystemet.	I cirkulations-organerna.	I andedräfts-organerna.	I matmältungs-organerna.	I urin- och köns-organerna.	I rörelseorganerna och benystemet.	Missbildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	S u m m a.				
Stockholm:																
Klara	—	—	5	—	—	—	—	4	3	4	1	17	—	17	211	Kol. 12: Kronisk hudsjukdom.
Maria	1	—	5	—	1	—	3	3	10	3	—	26	—	26	245	Kol. 8: Benröta 1, armbrott 2. — Kol. 15: Dessutom 34 befriade [partielt? tillsvi-dare?], neml. 31 för svaghet i bräckkana-lerna och 3 för långvarig konvalescens.
Jakob	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	3	—	3	188	
Katarina	—	—	2	—	—	—	—	4	11	—	—	17	—	17	274	Kol. 15: Dessutom 55 för längre eller kortare tid befriade för konvalescens, tillfälliga skador, svaghet i bräckkana-lerna, m. m.
Ladugårdslandet ...	1	1	5	—	—	1	4	1	4	—	1	18	2	20	353	Kol. 14: Frånvarande nästan hela ter-minen.
Norrtelje	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	4	—	4	63	
Enköping	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	71	
Söderhamn	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	3	—	3	69	
Eksjö	—	—	3	1	—	—	1	2	—	—	—	7	—	7	123	
Vadstena	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	99	
Mariestad	1	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	5	—	5	75	
Borås	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	—	3	81	
Lidköping	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	3	—	3	120	
Sköfde	—	—	—	4	—	—	4	2	4	3	—	17	—	17	131	
Eskilstuna	—	—	4	1	1	—	2	—	1	—	—	9	—	9	90	
Arboga	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	3	—	3	70	
Ystad	—	—	2	1	—	—	1	—	1	—	—	5	—	5	100	
Karlshamn	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	100	
Landskrona	—	1	1	—	—	1	4	—	6	1	—	14	—	14	110	
Uddevalla	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	3	—	3	112	
Göteborg	—	—	—	—	—	—	2	—	—	8	—	10	—	10	151	
Oskarshamn	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	4	—	4	82	Kol. 8: Förlorat venstra armen.
Kristinehamn	—	—	3	—	1	2	2	—	—	2	—	10	1	11	91	Kol. 14: För studiers idkande.
Piteå	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	4	—	4	54	
Haparanda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	
Summa	3	2	37	13	5	6	29	19	50	25	2	191	3	194	3,116	

C. Treklassiga allmänna läroverk.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfningarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörsel-organerna.	I nervsystemet.	I cirkulations-organerna.	I andedrägts-organerna.	I matsmältnings-organerna.	I urin- och köns-organerna.	I rörelseorganerna och benstycket.	Missbildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	S u m m a.				
Söderköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	
Vimmerby	—	—	1	—	—	—	1	—	—	2	—	4	—	4	29	
Alingsås	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	5	—	5	47	
Falköping	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	3	—	3	59	
Askersund	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	4	—	4	43	
Sala	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	2	29	
Vernamo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	
Sölvesborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
Ronneby	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	—	2	29	
Trelleborg	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	—	5	—	5	41	
Engelholm	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	2	64	
Göteborg	—	—	2	—	—	—	2	—	2	1	—	7	—	7	78	
Varberg	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	2	35	
Marstrand	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	4	—	4	26	
Strömstad	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	29	
Åmål	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	54	
Filipstad	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	—	2	58	
Arvika	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	
Skellefteå	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	
Örnsköldsvik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	
Summa	—	—	4	5	—	—	12	3	14	6	—	44	—	44	812	

D. Tvåklassiga pedagogier.

Hjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	
Södertelje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	29	
Köping	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	55	
Nora	—	—	1	—	—	—	2	—	—	4	—	7	—	7	43	
Hedemora	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
Grenna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	
Kungälf	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	
Kungsbacka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	10	
Borgholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	
Summa	—	—	1	—	—	—	3	—	—	5	1	10	—	10	258	

Anm. Bland de enklassiga pedagogierna förekom gymnastik endast vid Öregrunds; af dess 6 lärjungar var ingen befriad.

Sammandrag.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Läroverk.	S j u k d o m a r.												Andra orsaker.	Summa i öfringarna icke deltagande lärjungar.	Hela antalet närvarande lärjungar.	Anmärkningar.
	I syn- och hörsel-organerna.	I nervsystemet.	I cirkulations-organerna.	I andedrägts-organerna.	I matsmältnings-organerna.	I urin- och köns-organerna.	I rörelseorganerna och benstycket.	Missbildning.	Tarmbräck.	Allmän svaghet.	Andra sjukdomar.	Summa.				
Högre allm. läroverk	7	19	163	131	12	9	170	47	169	57	28	812	452	1,264	9,981	
Femkl. " "	3	2	37	13	5	6	29	19	50	25	2	191	3	194	3,116	
Trekl. " "	—	—	4	5	—	—	12	3	14	6	—	44	—	44	812	
Tvåkl. pedagogier	—	—	1	—	—	—	3	—	—	5	1	10	—	10	258	
Summa	10	21	205	149	17	15	214	69	233	93	31	1,057	455	1,512	14,167	

2:o. Efter läroverks- och ålders-grupper.

Läroverks- o. ålders-grupper.																
Högre allm. läroverk:																
Under 15 år	3	8	63	43	5	3	62	19	95	30	16	347	1	348	5,608	
15 år eller deröfver	4	11	100	88	7	6	108	28	74	27	12	465	451	916	4,378	
Femklassiga allm. läroverk:																
Under 15 år	2	2	30	8	4	6	18	12	40	20	2	144	2	146	2,602	
15 år eller deröfver	1	—	7	5	1	—	11	7	10	5	—	47	1	48	514	
Treklassiga allm. läroverk:																
Under 15 år	—	—	2	4	—	—	11	2	13	6	—	38	—	38	724	
15 år eller deröfver	—	—	2	1	—	—	1	1	1	—	—	6	—	6	88	
Tvåklassiga pedagogier:																
Under 15 år	—	—	1	—	—	—	3	—	—	4	1	9	—	9	236	
15 år eller deröfver	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	22	
Summa:																
Under 15 år	5	10	96	55	9	9	94	33	148	60	19	538	3	541	9,170	
15 år eller deröfver	5	11	109	94	8	6	120	36	85	33	12	519	452	971	4,997	
Summornas summa	10	21	205	149	17	15	214	69	233	93	31	1,057	455	1,512	14,167	

Tab. 9.

Öfversigt för vårterminen 1878 öfver de antal lärjungar, som vid de särskilda läroverken inskrifvits, flyttats och afgått m. m., med fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Klasser.	Lärjungar flyttade till klassen							Lärjungar tillhörande klassen d. 1 Febr. (så väl när- som från-varande).					Lärjungar afgångne i klassen			
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						från andra linien.	Öfver i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifte under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till terminens slut.	under året följande månadstermin.	Summa.
	0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			vid föreg. termins slut.	vid vårt-ns början.						
A. Högre allmänna läroverk.																
1	—	—	—	—	—	—	—	1,089	—	—	108	1,197	1	8	70	79
2	—	47	138	1	19	—	—	1,394	—	30	44	1,468	2	14	92	108
3	—	35	199	3	31	—	—	1,381	—	22	21	1,424	3	15	113	131
R. 4	—	3	59	1	7	—	9	592	15	15	9	631	3	15	118	136
L. »	—	16	155	—	4	—	1	718	—	12	10	740	2	11	45	58
R. 5	—	3	83	—	9	—	6	393	1	9	6	409	1	20	94	115
L. »	—	7	133	—	5	—	2	741	11	7	5	764	1	13	67	81
6 o. 7	Se nästa sida under »Sammandrag».															
Samtliga klasser	—	118	1,244	13	123	—	24	9,230	35	113	234	9,612	24	458	930	1,412
Anm. Stockholms Nya elementarskola är ej medtagen i kol. 2—7; jfr texten.																
B. Femklassiga allmänna läroverk.																
1	—	—	—	—	—	—	—	641	—	—	70	711	—	13	36	49
2	—	19	37	—	1	—	—	701	—	14	11	726	2	15	61	78
3	—	5	41	—	1	—	—	698	—	4	6	708	—	21	69	90
R. 4	—	—	27	—	—	—	—	325	—	—	3	328	—	23	68	91
L. »	—	4	23	—	—	—	3	220	—	4	3	227	—	5	16	21
R. 5	—	1	16	—	—	—	—	195	—	1	2	198	2	77	106	185
L. »	—	2	19	—	—	—	—	164	—	2	2	168	—	84	77	161
Summa	—	31	163	—	2	—	3	2,944	—	25	97	3,066	4	238	433	675
C. Treklassiga allmänna läroverk.																
1	—	—	—	—	—	—	—	249	—	—	42	291	2	5	14	21
2	—	11	19	1	10	—	—	247	—	6	1	254	2	4	29	35
3	—	—	37	—	—	—	—	215	—	2	2	219	1	83	93	127
R. 4	—	2	12	—	1	—	—	21	—	—	—	21	—	6	10	16
L. »	—	—	5	—	—	—	—	22	—	—	—	22	—	—	16	16
Summa	—	13	73	1	11	—	—	754	—	8	45	807	5	48	162	215

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Klasser.	Lärjungar flyttade till klassen							Lärjungar tillhörande klassen d. 1 Febr. (så väl när- som från-varande).					Lärjungar afgångne i klassen			
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						från andra linien.	Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifte under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 31 Januari.	från och med d. 1 Februari till terminens slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.
	0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			vid föreg. terminus slut.	vid vår-termins början.						
D. Tvåklassiga pedagogier.																
1	—	—	—	—	—	—	—	124	—	—	21	145	—	1	17	18
2	—	2	10	—	1	1	—	101	—	3	1	105	—	12	26	38
3	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	13	—	1	8	9
Summa	—	2	10	—	1	1	—	238	—	3	22	263	—	14	51	65
E. Enklassiga pedagogier.																
1	—	—	—	—	—	—	—	153	—	—	35	188	2	17	18	37
2	—	1	—	1	—	—	—	12	—	2	—	14	—	1	2	3
3	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	6	—	—	4	4
Summa	—	1	—	1	—	—	—	171	—	2	35	208	2	18	24	44
Sammandrag.																
1	—	—	—	—	—	—	—	2,256	—	—	276	2,532	5	44	155	204
2	—	80	204	3	31	1	—	2,455	—	55	57	2,567	6	46	210	262
3	—	40	277	3	32	—	—	2,313	—	28	29	2,360	4	70	287	361
R. 4	—	5	98	1	8	—	9	938	15	15	12	980	3	44	196	243
L. "	—	20	183	—	4	—	4	960	—	16	13	989	2	16	77	95
R. 5	—	4	99	—	9	—	6	588	1	10	8	607	3	97	200	300
L. "	—	9	152	—	5	—	2	905	11	9	7	932	1	97	144	242
R. 6:1	—	—	54	2	4	—	—	333	—	2	5	340	1	6	67	74
L. "	—	2	121	1	17	—	3	736	—	6	7	749	3	7	49	59
R. 6:2	—	1	42	1	3	—	2	148	2	2	2	154	5	4	21	30
L. "	—	5	100	2	7	—	—	658	2	4	4	668	1	7	44	52
R. 7:1	—	—	19	—	5	—	1	119	—	—	2	121	—	4	8	12
L. "	—	1	76	2	7	—	—	477	—	2	4	483	1	12	28	41
R. 7:2	—	1	20	—	—	—	—	69	3	1	3	76	—	43	19	62
L. "	—	—	75	—	5	—	—	382	1	1	4	388	—	279	95	374
Gemensamma linien	—	120	481	6	63	1	—	7,024	—	83	362	7,469	15	160	652	827
Reallinien	—	11	332	4	29	—	18	2,195	21	30	32	2,278	12	198	511	721
Latinlinien	—	37	707	5	45	—	9	4,118	14	38	39	4,209	8	418	437	863
Summa	—	168	1,520	15	137	1	27	13,337	35	151	433	13,956	35	776	1,600	2,411

Tab. 10.

Öfversigt för höstterminen 1878 öfver de antal lärjungar, som vid de särskilda läroverken inskrifvits, flyttats och afgått m. m., med fördelning efter läroverksgrupper, klasser och linier.

Anm. Med afseende på några smärre stridigheter mellan denna tabell och Tab. 6 se texten.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Klasser.	Lärjungar flyttade till klassen							Lärjungar tillhörande klassen d. 15 Sept. (så väl när- som från-varande).					Lärjungar afgångne i klassen				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						från andra linien.	Qvar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	S u m m a.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till termi- nens slut.	under näst följande mellantermin.	S u m m a.	
	0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			vid föreg. termins slut.	vid höst- termins början.							
A. Högre allmänna läroverk.																	
1	—	—	—	—	—	—	—	179	—	—	948	1,127	—	8	16	24	
2	—	50	564	8	83	—	—	216	629	276	425	1,546	2	18	15	35	
3	31	30	701	1	99	—	—	175	820	315	163	1,473	11	14	22	47	
R. 4.....	4	7	274	1	41	1	5	148	280	153	64	645	5	8	18	31	
L. „.....	29	15	462	—	23	—	1	61	549	160	103	873	1	3	12	16	
R. 5.....	3	4	200	2	35	—	6	90	217	123	27	457	6	8	17	31	
L. „.....	9	5	419	—	26	—	7	112	472	148	53	785	4	7	12	23	
6 o. 7	S e n ä s t a s i d a u n d e r » S a m m a n d r a g ».																
Samtliga klasser	93	135	4,519	19	427	5	37	1,359	4,997	1,807	2,070	10,233	56	115	171	342	
Anm. Stockholms Nya elementarskola är ej medtagen i kol. 2—7; jfr texten.																	
B. Femklassiga allmänna läroverk.																	
1	—	—	—	—	—	—	—	104	—	—	558	662	5	11	10	26	
2	—	39	385	7	70	3	—	95	415	119	128	757	4	6	21	31	
3	16	23	429	1	67	—	—	96	409	157	33	695	5	8	13	26	
R. 4.....	1	2	211	1	42	—	—	50	197	83	17	347	2	9	8	19	
L. „.....	5	5	211	—	10	—	—	17	199	45	16	277	—	1	4	5	
R. 5.....	—	1	151	—	20	—	1	15	133	51	2	201	1	4	6	11	
L. „.....	—	2	157	—	17	—	3	6	140	48	6	200	—	2	4	6	
Summa	22	72	1,544	9	226	3	4	383	1,493	503	760	3,139	17	41	66	124	
C. Treklassiga allmänna läroverk.																	
1	—	—	—	—	—	—	—	45	—	—	215	260	2	1	3	6	
2	—	25	121	12	16	4	—	41	173	41	19	274	1	2	4	7	
3	7	6	111	1	21	—	—	41	133	43	16	233	17	2	15	34	
R. 4.....	1	—	10	1	—	—	—	6	19	2	—	27	1	—	—	1	
L. „.....	3	—	12	—	2	—	—	5	17	5	—	27	—	—	1	1	
L. 5.....	—	—	3	—	—	—	—	—	2	1	—	3	—	—	1	1	
Summa	11	31	257	14	39	4	—	138	344	92	250	824	21	5	24	50	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Klasser.	Lärjungar flyttade till klassen							Lärjungar tillhörande klassen d. 15 Sept. (så väl när- som från-varande).					Lärjungar afgångne i klassen			
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer.						från andra linien.	Övar i klassen från föregående termin.	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne under terminen.	Summa.	från terminens början till och med d. 14 September.	från och med d. 15 September till termi- nens slut.	under näst följande mellantermin.	Summa.
	0.	1.	2.	3.	4.	5 eller flere.			vid föreg. termins slut.	vid höst-ens början.						
D. Tvåklassiga pedagogier.																
1	—	—	—	—	—	—	—	58	—	—	59	117	1	1	1	3
2	—	1	20	4	25	12	—	49	63	9	5	126	2	3	12	17
3	—	1	8	—	8	—	—	4	13	4	—	21	—	—	—	—
Summa	—	2	28	4	33	12	—	111	76	13	64	264	3	4	13	20
E. Enklassiga pedagogier.																
1	—	—	—	—	—	—	—	125	—	—	59	184	16	—	3	19
2	—	5	6	1	1	—	—	6	2	7	4	19	—	1	2	3
3	—	1	2	—	—	—	—	2	5	—	—	7	—	—	1	1
Summa	—	6	8	1	1	—	—	133	7	7	63	210	16	1	6	23
Sammandrag.																
1	—	—	—	—	—	—	—	511	—	—	1,839	2,350	24	21	33	78
2	—	120	1,096	32	195	19	—	407	1,282	452	581	2,722	9	30	54	93
3	54	61	1,251	3	195	—	—	318	1,380	519	212	2,429	33	24	51	108
R. 4	6	9	495	3	83	1	5	204	496	238	81	1,019	8	17	26	51
L. "	37	20	685	—	35	—	1	83	765	210	119	1,177	1	4	17	22
R. 5	3	5	351	2	55	—	7	105	350	174	29	658	7	12	23	42
L. "	9	7	579	—	43	—	10	118	614	197	59	988	4	9	17	30
R. 6:1	1	6	143	—	8	—	11	55	141	68	90	354	10	4	8	22
L. "	8	2	380	2	20	1	2	94	433	128	156	811	3	9	10	22
R. 6:2	—	3	156	1	12	1	3	29	148	67	3	247	2	6	7	15
L. "	2	2	434	3	28	2	1	94	476	125	15	710	4	4	20	28
R. 7:1	—	3	68	—	3	—	—	13	69	26	2	110	1	2	1	4
L. "	1	4	389	1	31	—	—	63	396	121	8	588	7	8	11	26
R. 7:2	4	2	59	—	1	—	1	15	65	22	5	107	—	13	2	15
L. "	1	2	270	—	17	—	—	15	302	75	8	400	—	3	—	3
Gemensamma linien	54	181	2,347	35	390	19	—	1,236	2,662	971	2,632	7,501	66	75	138	279
Reallinien	14	28	1,272	6	162	2	27	421	1,269	595	210	2,495	28	54	67	149
Latinlinien	58	37	2,737	6	174	3	14	467	2,986	856	365	4,674	19	37	75	131
Summa	126	246	6,356	47	726	24	41	2,124	6,917	2,422	3,207	14,670	113	166	280	559

Tab. 11.

Afgångs- och kompletterings-examina vårterminen 1878.

a) Den skriftliga afgångsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summoras summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm:											
Gymnasium	—	—	1	—	1	7	39	—	1	47	48
Nya elementarskolan	1	—	7	7	15	3	5	7	10	25	40
Uppsala	2	1	1	3	7	7	30	—	2	39	46
Gefle	—	—	5	3	8	4	8	1	6	19	27
Hudiksvall	—	—	—	—	—	—	9	—	3	12	12
Linköping	2	3	—	—	5	—	31	—	—	31	36
Norrköping	—	—	—	1	1	2	5	—	—	7	8
Vestervik	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Skara	—	—	—	—	—	1	16	—	2	19	19
Venersborg	—	1	—	—	1	—	7	—	2	9	10
Strengnäs	—	—	—	—	—	3	11	—	—	14	14
Örebro	5	1	2	2	10	4	16	1	—	21	31
Nyköping	1	—	—	—	1	—	11	—	—	11	12
Vesterås	—	—	—	—	—	1	5	—	—	6	6
Falun	1	1	—	1	3	3	4	—	—	7	10
Vexjö	—	—	—	1	1	—	16	—	1	17	18
Jönköping	—	3	—	2	5	5	22	—	1	28	33
Lund	—	—	1	—	1	1	24	2	9	36	37
Malmö	—	—	1	4	5	1	6	1	2	10	15
Karlskrona	1	—	—	—	1	1	4	—	—	5	6
Kristianstad	—	—	—	—	—	2	9	—	—	11	11
Helsingborg	1	—	—	—	1	5	11	—	1	17	18
Göteborg	—	1	—	2	3	—	18	1	—	19	22
Halmstad	—	2	—	—	2	1	3	—	—	4	6
Kalmar	—	—	—	—	—	2	16	1	—	19	19
Karlstad	3	—	—	—	3	—	17	—	1	18	21
Hernösand	—	—	1	—	1	—	10	—	—	10	11
Östersund	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3
Umeå	—	1	—	—	1	—	3	—	—	3	4
Luleå	—	2	—	1	3	—	7	—	2	9	12
Visby	—	—	—	—	—	4	5	—	—	9	9
Summa	17	16	19	27	79	59	371	14	43	487	566

Stockholm: Nya elem.-skolan: Kol. 5: En af dessa uteblef.

Norrköping: Kol. 5: Uteblef för sjukdom.

Venersborg: Kol. 3: Uteblef för sjukdom.

Örebro: Kol. 3: Uteblef för sjukdom.

Falun: Kol. 2 o. 3: Beträdda med underslef (anlitande af otillåtna hjälpmedel).

Vexjö: Kol. 5: Uteblef enligt anmälan.

Helsingborg: Kol. 2: Uteblef för sjukdom.

Halmstad: Kol. 3: En af dessa beträdd med underslef (mottagen hjälp).

Karlstad: Kol. 2: En af dessa beträdd med underslef (otillåtna hjälpmedel).

Hernösand: Kol. 4: Uteblef.

a) Den skriftliga afgangsexamen (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summornas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
2. Enskilda.											
Stockholm:											
Ateneum	—	1	—	—	1	2	3	—	—	5	6
Beskowska skolan	—	—	—	—	—	—	8	—	—	8	8
Wallinska flickskolan	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4	4
Uppsala privata elementarläroverk	2	—	—	—	2	2	7	—	—	9	11
Lunds " " skola	1	2	—	—	3	1	7	—	—	8	11
Göteborgs realgymnasium	—	—	—	—	—	11	—	—	—	11	11
Summa	3	3	—	—	6	17	28	—	—	45	51
Summornas summa	20	19	19	27	85	76	399	14	43	532	617

b) Den muntliga afgangsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka examen- egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summor summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.		8	10
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.			med »Godkänd» eller deröfver i grekiska.	
1. Offentliga.													
Stockholm:													
Gymnasium.....	—	—	—	—	—	7	39	—	1	47	47	18	—
Nya elementarskolan.....	—	—	1	5	6	3	5	6	5	19	25	1	1
Uppsala	—	—	—	1	1	7	30	—	1	38	39	25	1
Gefle	—	—	—	2	2	4	8	1	4	17	19	4	1
Hudiksvall	—	—	—	—	—	—	9	—	3	12	12	7	—
Linköping	—	—	—	—	—	—	31	—	—	31	31	19	—
Norrköping	—	—	—	—	—	2	5	—	—	7	7	1	—
Vestervik.....	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—
Skara	—	—	—	2	2	1	16	—	—	17	19	12	—
Venersborg	—	—	—	1	1	—	7	—	1	8	9	5	—
Strengnäs	—	—	—	—	—	3	11	—	—	14	14	10	—
Örebro.....	—	1	—	—	1	4	15	1	—	20	21	11	—
Nyköping	—	—	—	—	—	—	11	—	—	11	11	5	—
Vesterås	—	—	—	—	—	1	5	—	—	6	6	3	—
Falun	—	—	—	—	—	3	4	—	—	7	7	4	—
Vexjö	—	—	—	—	—	—	16	—	1	17	17	11	—
Jönköping	—	1	—	—	1	5	21	—	1	27	28	16	—
Lund	—	—	—	7	7	1	24	2	2	29	36	19	2
Malmö.....	—	—	—	1	1	1	6	1	1	9	10	4	—
Karlskrona	—	—	—	—	—	1	4	—	—	5	5	3	—
Kristianstad	—	—	—	—	—	2	9	—	—	11	11	5	—
Helsingborg	3	—	—	1	4	2	11	—	—	13	17	5	—
Göteborg.....	—	—	—	—	—	—	18	1	—	19	19	13	—
Halmstad	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4	4	2	—
Kalmar	—	—	—	—	—	2	16	1	—	19	19	13	—
Karlstad	—	—	—	—	—	—	17	—	1	18	18	10	—
Hernösand	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10	10	6	—
Östersund	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3	1	—
Umeå	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	3	3	—
Luleå	—	—	—	—	—	—	7	—	2	9	9	4	1
Visby	1	—	—	—	1	3	5	—	—	8	9	4	—
Summa	4	2	1	20	27	55	369	13	23	460	487	244	6

Stockholm: Gymnasium: Kol. 8: Häraf 1 tillhörande mosaiska trosbekännelsen.
 " : Nya elem.-skolan: Kol. 5: Två af dessa uteblefvo, deraf 1 för sjukdom.

Uppsala: Kol. 5: Uteblef.

Gefle: Kol. 5: En underkändes af censorerna.

Linköping: Kol. 8: Två af dessa underkändes af en censor, men godkändes af de 2 andre.

Norrköping: Kol. 8: Häraf 1 tillhörande mosaiska trosbekännelsen.

Venersborg: Kol. 5: Uteblef.

Örebro: Kol. 3: Underkändes af censorerna.

Jönköping: Kol. 14: En med C i grekiska godkänd i muntl. ex.

Lund: Kol. 5: En af dessa uteblef och en underkändes af censorerna.

Malmö: Kol. 9: Underkändes af den ene censorn.

Helsingborg: Kol. 2: En underkändes af censorerna. — Kol. 5: Uteblef.

Göteborg: Kol. 8: Häraf 1 tillhörande mosaiska trosbekännelsen. — Kol. 9: Underkändes af en censor, men godkändes af de 2 andre.

b) Den muntliga afgångsexamen (forts.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summornas summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.		8	10
												med »Godkänd» eller deröfver i grekiska.	
	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.					
2. Enskilda.													
Stockholm:													
Ateneum	—	—	—	—	—	2	3	—	—	5	5	—	—
Beskowska skolan	—	—	—	—	—	—	8	—	—	8	8	4	—
Wallinska flickskolan	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4	4	—	—
Uppsala privata elem.-läroverk	—	—	—	—	—	2	7	—	—	9	9	5	—
Lunds » » skola	—	1	—	—	1	1	6	—	—	7	8	3	—
Göteborgs real-gymnasium	—	—	—	—	—	11	—	—	—	11	11	—	—
Summa	—	1	—	—	1	17	27	—	—	44	45	12	—
Summornas summa	4	3	1	20	28	72	396	13	23	504	532	256	6

Stockholm: Ateneum: Kol. 7: Här af 1 tillhörande mosaiska trosbekännelsen. — Kol. 8: D:o d:o.

c) Sammandrag rörande afgångsexamen.

1	2	3	4	5	6	7
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.		I muntl. ex. godkände med »Godkänd» eller deröfver i grekiska.
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.	
a) Vid dimissionsberättigade 31 offentliga läroverk { Realister	76	17	59	4	55	—
Latinare	387	16	371	2	369	244
Summa	463	33	430	6	424	—
» » 6 enskilda » { Realister	20	3	17	—	17	—
Latinare	31	3	28	1	27	12
Summa	51	6	45	1	44	—
b) Öfrige (»Privatister») { Realister	33	19	14	1	13	—
Latinare	70	27	43	20	23	6
Summa	103	46	57	21	36	—
Summa Realister	129	39	90	5	85	—
» Latinare	488	46	442	23	419	262
Summornas summa	617	85	532	28	504	—

Kol. 2: Alla lärjungar vid dimissionsberättigade läroverk aflade examen vid sina respektive läroverk. Af privatisterna hänvisades 24 till annat läroverk, än det der de anmält sig; nemligen från Stockholms Gymnasium 10 till Nya elem.-skolan, från Uppsala Allmänna läroverk 10 till Nya elem.-skolan, från Östersund 1 till Hernösand samt från Lunds Privata läroverk 3 till Malmö Allmänna.

Kol. 3: Häre äro inräknade: 4 för sjukdom uteblifne (2 L. o. 1 R. vid off. lärov., 1 L. bland priv.), 3 utan uppgifven orsak uteblifne (1 R. o. 2 L. bl. priv.) samt 4 beträdde med underslef (2 R. o. 2 L. vid off. lärov.). — Dessutom äro här inräknade 10, som uteblefvo efter att hafva deltagit endast i en del af den skriftl. examen.

Kol. 5: Häre äro inräknade: 1 för sjukdom uteblifven (L. bl. priv.) och 5 utan uppgifven orsak uteblifne (L. bl. priv.). — Af censorerna underkändes 4 (1 R. o. 1 L. vid off. lärov., 2 L. bl. priv.).

Kol. 6: 4 voro underkände af en censor (2 L. vid off. lärov., 2 R. bl. priv.). — 5 tillhörde mosaiska trosbekännelsen (3 L. vid off. lärov., 1 R. o. 1 L. vid ensk. lärov.). — 4 voro flickor (1 R. o. 3 L. vid ensk. lärov.).

Kol. 7: Dessutom godkändes i muntliga examen 1 (bl. priv.) som fått C i grekiska.

d) Kompletteringsexamen.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Latin	5	4	1	1	—
Grekiska	4	—	—	2	2
Hebreiska {	28	—	—	7	21
	(2)	—	—	2	—
Matematik och fysik å klassiska linien	7	2	5	1	6
Matematik å reallinien	2	—	2	—	2
Fysik och kemi å reallinien	(2)	—	—	—	2
Historia och geografi {	1	—	—	1	—
	(1)	—	—	—	1
Filosofisk propedeutik	(1)	—	—	—	1
Summa	47	6	8	14	35

Kol. 2: Vid Stockholms Gymn. 4 (3 i hebreiska, 1 i matem. o. fysik å klassiska linien), Nya elem.-skolan 7 (4 i hebr., 1 i matem. o. fys. å kl. l:n, 2 i matem. å reallinien samt i fysik o. kemi å d:o), Uppsala offentliga 15 (3 i latin, 1 i grek. och i hebr., 8 i hebr., 1 i hebr. samt i hist. o. geogr., 2 i matem. o. fysik å kl. l:n), Linköping 2 (i hebr.), Skara 1 (i hebr.), Venersborg 1 (i hebr.), Strengnäs 1 (i grek.), Vesterås 1 (i hebr.), Vexjö 2 (i hebr.), Lunds offentliga 4 (1 i grek. och i hebr., 2 i hebr., 1 i matem. o. fysik å kl. l:n), Malmö 2 (1 i grek., 1 i hebr.), Helsingborg 1 (i matem. o. fysik å kl. l:n), Göteborg 1 (i latin), Karlstad 1 (i hebr.), Umeå 1 (i matem. o. fysik å kl. l:n och i filos. proped.), Luleå 1 (i hist. o. geogr.), Stockholms Ateneum 1 (i latin) och Lunds priv. elem.-skola 1 (i hebr.). — Dessa hänvisades till de läroverk, der de anmält sig, med det undantag att den vid Lunds privata elem.-skola anmälde hänvisades till Malmö.

Kol. 2: De i tabellen inom () ställda talen afse kompletanter, som redan äro medräknade vid något ofvanför stående ämne; dessa tal äro ej inräknade vid summeringen.

Kol. 5: Häri äro inräknade 8 utau uppgifven orsak uteblifne, nemligen 2 i grek. och i hebr. (Uppsala 1, Lund 1), 4 i hebr. (Uppsala 2, Venersborg 1, Lund 1), 1 i matem. o. fysik å kl. l:n (Uppsala), 1 i hist. o. geogr. (Luleå).

Tab. 12.

Afgångs- och kompletterings-examina höstterminen 1878.

a) Den skriftliga afgångsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summornas summa.
	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberätti- gadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	
	R.	L.	R.	L.		R.	L.	R.	L.		
1. Offentliga.											
Stockholm:											
Gymnasium	—	—	5	5	10	—	—	4	8	12	22
Nya elementarskolan	—	—	6	3	9	5	1	2	5	13	22
Uppsala	1	—	1	5	7	1	1	1	5	8	15
Örebro	—	—	1	3	4	1	—	2	2	5	9
Lund	—	—	—	1	1	—	—	2	12	14	15
Helsingborg	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Karlstad	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Umeå	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	3
Luleå	—	1	—	1	2	—	1	—	1	2	4
Summa	3	1	13	18	35	9	3	14	33	59	94
2. Enskilda.											
Stockholm:											
Ateneum	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	3
Lunds privata elementarskola	—	2	—	—	2	—	1	—	—	1	3
Summa	—	2	—	—	2	1	3	—	—	4	6
Summornas summa	3	3	13	18	37	10	6	14	33	63	100

Stockholm: Nya elem.-skolan: Kol. 4: En af dessa uteblef. — Kol. 5: D:o d:o.

Uppsala: Kol. 5: Två af dessa uteblefvo.

Örebro: Kol. 5: Uteblefvo (1 för sjukdom, 2 utan anmälan).

Helsingborg: Kol. 2: En af dessa beträdd med underslef (anlitande af främmande hjälp).

Luleå: Kol. 5: Beträdd med underslef.

b) Den muntliga afgångsexamen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Läroverk, vid hvilka examen egt rum.	U n d e r k ä n d e.					G o d k ä n d e.					Summornas summa.	Lärjungar ur kol.	
	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.	Lärjungar vid dimissionsberät- tigadt läroverk.		Öfrige (»Privatister»).		Summa.		8	10
												med »Godkänd» eller deröfver i grekiska.	
	R.	L.	R.	L.	R.	L.	R.	L.					
1. Offentliga.													
Stockholm:													
Gymnasium.....	—	—	4	1	5	—	—	—	7	7	12	—	3
Nya elementarskolan.....	—	—	—	3	3	5	1	2	2	10	13	—	2
Uppsala.....	—	—	—	1	1	1	1	1	4	7	8	1	2
Örebro.....	—	—	1	1	2	1	—	1	1	3	5	—	—
Lund.....	—	—	—	2	2	—	—	2	10	12	14	—	6
Karlstad.....	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	—	—
Umeå.....	—	—	1	—	1	—	—	2	—	2	3	—	—
Luleå.....	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	2	—	—
Summa	—	—	6	9	15	9	3	8	24	44	59	1	13
2. Enskilda.													
Stockholm:													
Ateneum.....	—	—	—	—	—	1	2	—	—	3	3	—	—
Lunds privata elementarskola.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—
Summa	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4	4	1	—
Summornas summa	—	—	6	9	15	10	6	8	24	48	63	2	13

Stockholm: Gymnasium: Kol. 4: En af dessa uteblef.

Uppsala: Kol. 9: Tillhörde mosaiska trosbekännelsen.

Örebro: Kol. 4: Underkändes af censorerna. — Kol. 14: En med C i grekiska godkänd i muntl. ex.

Lunds offentliga: Kol. 5: En af dessa uteblef. — Kol. 10: En underkändes af den ene censorn.

c) Sammandrag rörande afgangsexamen.

1	2	3	4	5	6	7
L ä r j u n g a r.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.		I muntl. ex. godkände med »Godkänd» eller deröfver i grekiska.
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.	
a) Vid dimissionsberättigade 6 offentliga läroverk { Realister	12	3	9	—	9	—
{ Latinare	4	1	3	—	3	1
Summa	16	4	12	—	12	—
” ” 2 enskilda ” { Realister	1	—	1	—	1	—
{ Latinare	5	2	3	—	3	1
Summa	6	2	4	—	4	—
b) Öfrige (»Privatister») { Realister	27	13	14	6	8	—
{ Latinare	51	18	33	9	24	13
Summa	78	31	47	15	32	—
Summa Realister.....	40	16	24	6	18	—
” Latinare.....	60	21	39	9	30	15
Summornas summa	100	37	63	15	48	—

Kol. 2: Alla lärjungar vid dimissionsberättigade läroverk aflade examen vid sina respektive läroverk. Af privatisterna hänvisades 19 till annat läroverk, än det der de anmält sig; nemligen från Stockholms Gymnasium 5 till Nya Elementarskolan och 6 till Uppsala, 2 från Gefle till Uppsala, 1 från Strengnäs, 1 från Venersborg och 1 från Göteborg till Örebro, 3 från Lunds Privata läroverk till Lunds offentliga.

Kol. 3: Häri äro inräknade: 1 för sjukdom uteblifven (L. bland priv.), 6 utan uppgifven orsak uteblifne (1 R. och 5 L. bl. priv.) samt 2 beträdde med underslef (1 R. vid offentl. lärov., 1 L. bl. priv.). — Dessutom är här inräknad 1, som uteblef efter att hafva deltagit endast i en del af den skr. examen.

Kol. 5: Häri äro inräknade 2 utan uppgifven orsak uteblifne (1 R. och 1 L. bl. priv.). — Af censorerna underkändes 1 (R. bl. priv.).

Kol. 6: En var underkänd af en censor (L. bl. priv.). — En tillhörde mosaiska trosbekännelsen (R. bl. priv.).

Kol. 7: Dessutom godkändes i den muntliga examen 1 (priv.), som fått C i grekiska.

d) Kompletteringsexamen.

1	2	3	4	5	6
Ä m n e n.	Anmälde.	Skriftlig examen.		Muntlig examen.	
		Underkände.	Godkände.	Underkände.	Godkände.
Latin	4	2	2	2	—
Grekiska	4	—	—	4	—
Hebreiska	12	—	—	—	12
{ (2)	(2)	—	—	2	—
Matematik och fysik å klassiska linien	3	1	2	1	2
Filosofisk propedeutik	(1)	—	—	—	1
Summa	23	3	4	9	15

Kol. 2: Vid Stockholms Gymn. 3 (1 i grek., 1 i hebr., 1 i matem. o. fysik å kl. l:n), Nya elem.-skolan 1 (i grek.), Uppsala offentl. 11 (3 i latin, 1 i grek. och i hebr., 6 i hebr., 1 i hebr. och i filos. proped.), Venersborg 1 (i hebr.), Lunds offentl. 3 (1 i grek. och i hebr., 1 i hebr., 1 i matem. o. fysik å kl. l:n), Helsingborg 1 (i matem. och fysik å kl. l:n), Stockholms Ateneum 1 (i latin), Lunds Privata 2 (i hebr.). Bland dessa hänvisades 4 till annat läroverk, än det der de anmält sig, nemligen från Venersborg 1 till Örebro, från Ateneum 1 till Nya elem.-skolan och från Lunds Privata 2 till Lunds offentliga.

Kol. 2: De i tabellen inom () ställda talen afse kompletteranter, som redan äro medräknade vid något ofvanför stående ämne; dessa tal äro ej inräknade vid summeringen.

Kol. 5: Häri äro inräknade 4 utan uppgifven orsak uteblifne, nemligen 2 anmälde i grekiska (Gymn. 1, Nya elem.-skolan 1), 1 anmäld i grek. och i hebr. (Lunds offentl. — uteblef från båda ämnena) samt ännu 1 anmäld i grek. och i hebr. (Uppsala — examinerades i hebr., men uteblef från grek.).

Tab. 13.

Ämnen för arbetena vid den skriftliga afgangsexamen vårterminen 1878.

A. För båda linierna.

Ämnen för uppsats på modersmålet.

1. Kristendomens och hedendomens olika uppfattning af verldsstyrelsen.
2. Teckning af hemsederna under grekernas hjelteålder med ledning af skildringarna hos Homerus.
3. I hvilka afseenden betecknar Augusti öfvertagande af statsstyrelsen i Rom en vändpunkt i romerska folkets historia?
4. Hvarpå berodde Frankrikes stora inflytande i Europa under Ludvig XIV:s tidehvarf?
5. Jemförelse mellan Kristinas och Karl XI:s förmyndarregeringar.
6. Om instinkten hos djuren.
7. Oehlenschläger och Tegnér.
8. Hvad innebär skaldens uppmaning till svenska folket att inom Sveriges gräns eröfra Finland åter?

B. För latinlinien.

Latinskt översättningsprof.

Det var en hos de gamla folken djupt rotad öfvertygelse, att det heligaste af alla band vore det, som naturens egen hand knutit mellan syskon. Och långt ifrån att denna vördnad för blodsbandet inskränkt sig till bröder, ser det fast hellre ut, som om förbindelsen mellan broder och syster aktades ännu dyrbarare. Jag vill ej tala om Germanerne, om hvilka Tacitus vitnar, att de företrädesvis vårdade sig om sina systrars barn, liksom om släktskap på denna sida varit närmare och heligare än den på fädernet. Men hvar och en torde minnas Herodoti berättelse om Intafernes' hustru, en berättelse, hvilken den store Sofokles sannolikt haft i tankarne, då han skref sin Antigone. Då nemligen förenämnda persiska qvinna fick tillåtelse att från döden befria en, hvilken hon ville, af sina lifdömde anhörige, valde hon ej, såsom man skulle tro, sin man eller sin son, utan sin bror, emedan hon, som hon sade, väl kunde få man och son igen, men ej någon bror, helst hennes föräldrar vore döda.

Tyskt översättningsprof.

Den eldsvåda, som under Neros tid utbröt i Rom och varade i sex dagar, förstörde största delen af staden. Kejsaren miss-tänktes för att hafva låtit anlägga elden i afsigt att åt sig uppbygga en skönare hufvudstad på den nedbrändas ruiner. Från en höjd åsåg han med välbehag det förfärliga skådespelet och deklamerade under tiden ett poem öfver Trojas undergång. Efteråt sökte han skjuta skulden för detta nidingsdåd på de kristne, hvilka afträttades på kejsarens befallning på det grymmaste sätt. De korsfästes, kastades för vilddjur att sönderslitas och insyddes i säckar, som besmordes med brännbara ämnen och antändes. Hvilket intryck denna förföljelse och Neros vilddjurslika grymhet gjorde på de kristne, bevisas af den sägen, som utspriddes och länge bibehöll sig bland det kristna folket, att Nero icke dött, utan endast dragit sig undan bortom Euftrat, hvarifrån han en gång skulle återkomma som antikrist.

Franskt översättningsprof.

Bland alla luftens bevingade inneväpnare finnes det väl ingen, som kan täfla med den lilla kolibrin i fågning. Också besudlar han aldrig sin praktfulla fjäderbeklädnad med jordens stoft, och under hela hans luftiga lif ser man honom endast för några få ögonblick i sänder lätt beröra den gröna gräsmattan. Om dagen uppehåller han sig nästan oupphörligt i luften, sväfvande från blomman till blomman. Han hemtar från dem sin föda utan att likväl förstöra dem; han dricker blott daggen ur deras kalkar och insuger deras ljufva honungssaft. Dessa foglar sakna deremot förmågan att sjunga; de kunna endast frambringa ett svagt skrik, som de låta höra i lunderna från morgonrodnadens gryning, till dess de vid solens första strålar svinga sig upp i luften.

Geometrisk uppgifter.

1. I en triangel är en höjdlinie dragen. Konstruera en cirkel, som har sin medelpunkt på denna linie och tangerar två af triangelns sidor.
2. Bevisa, att skärningspunkterna mellan de 4 räta linier, som skära midt itu en rektangels vinklar, bilda hörnpunkterna i en kvadrat.
3. Att upprita ett paralleltrapezium, då man känner längden af hvardera af de parallela sidorna och storleken af de invid den ena af dem belägna vinklarna.
4. Att dela en fyrhörning i två lika stora delar genom en rät linie dragen från en af dess vinkelspetsar.
5. Två rätvinkliga trianglar hafva samma hypotenusor. Upprita på en lika stor hypotenusor en ny rätvinklig triangel lika stor med dessa trianglars skilnad.
6. Skär en gifven rät linie i 4 delar så, att af dessa kan uppritas en fyrhörning, likformig med en gifven.
7. Bevisa, att basen i en likbent triangel är medelproportional mellan summan af benen och det stycke af ena benet, som ligger mellan basens ändpunkt och den perpendicular, som drages från den motstående vinkeln.

B. För latinlinien (forts.).

Algebraiska uppgifter.

1. Två köpmän sålde tyg af samma sort, den ene 280 och den andre 320 alnar. Den förste tog 25 öre mera för alnen än den andre, men begge inkasserade lika mycket. Hvilka voro deras priser för alnen?
2. En kvadrat och en romb stå på samma bas, och rombens ena vinkel är $\frac{2}{3}$ af en rät; hvilket förhållande ha figurernas ytor till hvarandra?
3. En cirkel är inskrifven i en cirkelkvadrant. Angif med minst 3 decimaler förhållandet mellan dessa figurers ytor.
4. Bilda den equation, hvilkens rötter äro de reciproka värdena af rötterna till equationen:

$$x^2 - 2x = 1.$$
5. En person sålde genom kommissionär en vara, hvarvid försäljningspriset understeg inköpspriset med så många procent af det senare som $\frac{1}{100}$ af detta sjelft, uttryckt i kronor. Dessutom betalade han till kommissionären 5 procent af försäljningssumman och erhöll sålunda i slutliqvid 699 kronor 20 öre. Huru stort var inköpspriset?
6. Upplös equationen:

$$\frac{4-x}{1+\sqrt{5-x}} = \frac{3+x}{\sqrt{5+x}-\sqrt{2}} - 1.$$
7. På en sida i en bok ha alla raderna samma antal bokstäver. Om bokstäfvernas antal på hvarje rad minskas med 5 och radernas antal ökas med 4, kommer hela antalet bokstäfver att ökas med 30. Ökas deremot bokstäfvernas antal på raden med 5 och minskas radernas antal med 3, så minskas hela antalet bokstäfver med 15. Huru många rader voro der och huru många bokstäfver i hvarje rad?

C. För reallinien.

Tyskt översättningsprof.

Karl den store har visat, hvilken magt att ombilda sitt tidehvarf en stor furste besitter. Han ensam framstår med glans i medeltidens allmänna mörker. Ty när han försvann, återföll Europa i samma kaos af barbari, som varit rådande före honom. Det ofantliga välde, som denne store man hade upprättat och i nära femtio år vidmagthållit, krossade under sin tyngd hans alltför svage efterträdare. Efter honom ser man endast uppträden af vanära och styggelse: brorsöner, som mördas af sina farbröder, bröder, som bekämpa hvarandra med en otyglad ärelystnads hela vildhet, en far, som störtas från tronen af sina egna söner. Till dessa inre olyckor sälla sig äfven yttre. Norden gifver ännu ifrån sig svärmar af barbarer, hvilka kasta sig öfver Karl den stores välde, likasom fordom öfver det första romerska kejsarriket. Vid denna tid, då barbariets ström hotar att bortföra allt, räddar kyrkan, som ensam står orubblig, medan allt vacklar omkring henne, ännu en gång samhället och bereder, genom att bevara konster och vetenskaper, kommande århundradens ära.

Franskt översättningsprof.

De skandinaviska ländernas historia börjar först ganska sent. Romarnes kunskap om dem var nästan ingen. Att döma efter några ord af Plinius den äldre skulle man till och med vara frestad att tro, att Romarne genom sina eröfringar i det Norra Europa afbrutit de förbindelser, som förut torde hafva egt rum emellan Skandinavien och det öfriga Europa. Man sökte den tiden i ritning åt det håll, der Skandinavien är beläget, ett land vid namn Thule, hvilket antogs vara en stor ö; något senare trodde man, att detta land bestod af flera öar. Det var först efter Karl den stores eröfringar i norra Tyskland, som Skandinavien blef känt af missionärerna, och tio århundraden efter Romarnes inbrott i Germanien stodo de skandinaviska folken på ungefär samma grad af odling, som Germanerna på Cæsars tid. Detta vill dock icke säga, att Skandinavien före denna tidpunkt saknat allt inflytande på det öfriga Europa. Tacitus visste, att det på hans tid innehöll mäktiga riken, och Jornandes påstår, att Göterne kommit från Skandinavien; ja, Saxare och Franker påstodo sig också härstamma derifrån.

Engelskt översättningsprof: a)

Mongolernas beherskare Tamerlan fann mycket nöje i sin hofman Ahmedis qvicka skämt. Då Tamerlan en dag badade till samman med en stor del af sitt hoffolk, sade han till Ahmed: »Inbilla dig nu, att du vore på en marknadsplats och ville köpa slafvar. Vi äro alla till salu; låt höra, huru högt du värderar oss.» Ahmed förhöll sig härvid med mycken urskilning; stolta och narraktiga personer uppskattade han ganska högt, men på kloka, som förstodo skämt, satte han endast ett lågt pris. »Säg nu också uppriktigt», sade Tamerlan, »hur högt du uppskattar mig.» »Åh sultanen», svarade Ahmed, »må väl vara värd tolf goda piastrar.» »Hvilket dumt prat», invände Tamerlan, »detta usla badkläde, som jag har på mig, kostar ensamt tio.» »Det vet jag nog», sade Ahmed, »och jag har också tagit det i beräkning, ty sultaner kan man egentligen icke använda till någon ting; de duga hvarken till trädgårdsmästare eller till handtverkare.» Tamerlan log i stället för att blifva förtörnad och gaf den frispråkige Ahmed en dyrbar skänk.

" "

- b) Peter den store uppehöll sig någon tid i Holland för att inhemta skeppsbyggnadskonsten. Han fann det kränkande, att England icke hade skyndat att sända honom en beskickning, då han befann sig så nära, och denna brist på uppmärksamhet förtörnade honom så mycket mera, som han hade god lust att ingå ett handelsfördrag med detta land. Slutligen anlände beskickningen, men han uppsköt med att gifva henne företräde. Sedermera tillkännagaf han sig vilja på viss utsatt tid mottaga henne om bord på ett stort holländskt fartyg. Sändebuden funno stället besynnerligt, men det var nödvändigt att begifva sig dit. Ännu större blef deras förvåning, när de kommit om bord: czaren lät säga dem, att han var i maskkorgen och att det var der som han ville mottaga dem. Sändebuden sökte undflykter för att slippa begifva sig dit upp, men czaren envisades, och de märkte slutligen, att de måste foga sig efter hans infall och klättra upp i maskkorgen. På dess trånga område mottog czaren dem med samma värdighet, som om han hade suttit på sin tron. Han afhörde talet, svarade förbindligt derpå och lyckade sedan med den fruktan, som stod målad i sändebudens ansigten.

C. För reallinien (forts.).

Geometrisk uppgifter.

1. Den triangel, som bildas genom att sammanbinda mittpunkten af en af de icke-parallela sidorna i ett paralleltrapez med den motsstående sidans ändpunkter, är lika stor med halfva trapezet.
2. Upprita en kvadrat med gifven sida så, att två af dess vinkelspetsar ligga på hvar sin af två gifna räta linier, och att dess ena diagonal går genom dessa liniers skärningspunkt.
3. Hvilken har den största omkretsen af alla trianglar med samma bas och samma vinkel vid spetsen?
4. Om likformiga och lika ställda figurer uppritas på de tre olika diagonalerna i en regulier åttahörning, bestäm förhållandet mellan dessa figurer.
5. Konstruera en rätvinklig triangel, då dess omkrets är gifven och det begäres, att den ena kateten skall vara medelproportional mellan hypotenusan och den andra kateten.
6. Om en korda i en cirkel skäres midt i tu af en annan, och man från den sednares ändpunkter drager tangenter till cirkeln, så blifva de stycken af dessa tangenter, som ligga mellan tangeringspunkterna och deras skärningspunkter med förlängningen af den midt i tu skurna kordan, lika stora.
7. Att inom en regulier tetraëder finna en så belägen punkt att de plan, som bestämmas af densamma och hvar och en af tetraëderns kanter, dela tetraëdern i fyra lika stora delar.

Algebraiska uppgifter.

1. Ett segelfartyg afsändes från en hamn och går med en hastighet af 20 mil i dygnet. Några dagar derefter utfärdas krigsförklaring, till följd hvaraf fartyget inom 14 dygn efter afseglingen måste bringas i säkerhet. Man besluter därför att utsända ett ångfartyg, för att upphinna detsamma och föra det hem igen. Då ångfartyget kan tilldelas en hastighet af 60 mil i dygnet, men förlorar $\frac{1}{4}$ deraf, då det får segelfartyget på släp, så frågas vid hvilken tid ångfartyget senast bör afsändas, för att begge fartygen i rätt tid skola hinna tillbaka?
2. Hvilken bland likbenta trianglar med lika stor omkrets har den egenskapen att summan af de två kvadrater, som uppritas på basen och en af sidorna, blir ett minimum?
3. En officer skulle uppställa ett antal soldater. Han ordnade dem först i kvadrat, men fick då 20 man öfver. Derefter försökte han af dem bilda en liksidig triangel med en half gång till så många man på hvarje sida, som han förut haft i kvadraten, men fick då 45 man för litet. Huru många soldater hade han? (Soldaterna tänkas radvis uppfylla de ifrågavarande figurerna.)
4. I en liksidig triangel inskrifves en cirkel, i denne en liksidig triangel, i denna triangel ånyo en cirkel o. s. v. i oändlighet. Huru stor blir summan af alla dessa cirkelars radier?
5. En årsränta af 1,500 kronor skall vid slutet af hvarje år erläggas under 16 års tid. Man vill förändra den till en annan, som skall utgå under 20 års tid. Huru stor blir denna, då $4\frac{1}{2}$ procents ränta på ränta beräknas?
6. Bestäm x och y ur de två eqvationerna:

$$\cos x = \sqrt{\frac{1}{3} - \sin^2 y} \text{ och } \tan y = \frac{\cos x}{\sqrt{3 - \cos^2 x}}$$

Uppgifter af mekaniskt och fysikaliskt innehåll.

7. I en rät kon är bottenradien $= a$. Huru stor skall då konens sida göras, för att den deri inskrifne sfærens volym skall blifva hälften af konens?
1. Bestäm tyngdpunktens läge för en likamad, på vanligt sätt inrättad, vågbalans, som väger 109,5 gramm, hvars armar äro 2 decimeter långa, och hvilken, ifall han på sitt underlag kunde vrida sig utan friktion, skulle göra ett utslag af 6° , om man i ena vågskålen lade 5 decigramm.
2. Af tvenne vigter P och Q , hvilka sinsemellan äro förenade medelst ett fint snöre af $1\frac{1}{2}$ fots längd, ligger den ena på ett glatt horisontelt bord, medan den andra hänger straxt utanför bordskanten. Hvad blir förhållandet mellan de tider, som erfordras för den på bordet liggande kroppen att komma fram till bordskanten, ifall rörelsen sker endast till följd af tyngdkraftens inflytande och utan begynnelsehastighet, då det antages, att det ena gången är P , och den andra Q , som befinner sig på bordet?
3. I ett invändigt cylindriskt, i ena ändan slutet, i andra öppet, glaströr är luft inneslängd af en 8 tum lång quicksilfverpelare. Ligger man röret horisontelt, upptager den inspärade luften 12 tums längd. Hvilken längd upptager luften, om man ställer röret vertikalt med öppningen nedåt under förutsättning, att intet quicksilfver rinner ut, och att barometerståndet under hela tiden är 25,2 tum?
4. Man slår an en stämgaflä, som gör 435 dubbla svängningar i sekunden, och håller honom framför mynningen af en öppen pipa af 0,397 meters längd. Pipan ljuder dervid klart med stämgafläns ton. Huru stor är ljudets fortplantningshastighet vid det tillfället?
5. En kon af jern med $\frac{1}{2}$ tums basradie och 2 fots höjd är försedd med en trådfin ring af koppar, som vid 0° tätt omsluter konen på $\frac{2}{3}$ af hans höjd från spetsen räknadt. Huru långt mot basen kan ringen förflyttas, om temperaturen stiger 100° ? Jernets och koppars lineära dilatationskoefficienter äro 0,000012 och 0,000018.
6. Lågorna af en lampa och ett stearinljus stå på 12,5 fots afstånd från hvarandra. Lamplågans lyskraft är 6 gånger så stor som stearinljusets. Hvarest skall en skärm ställas på förbindningslinien mellan lågorna, för att skärmen skall lika starkt belysas från båda lågorna?
7. Beräkna infallsvinkeln hos en ljustråle, äfvensom den brytande vinkeln hos prismat, hvars brytningsindex är 1,5, då den vid prismats första yta under minimi-deviation brutna strålen antages bilda rät vinkel med den från samma sidoyta reflekterande strålen.
8. En galvanisk stapel af 10 par slutes med ett yttre ledningsmotstånd af samma storlek som det i ett af stapelns särskilda par. Strömstyrkan må dervid kallas S . Huru stor blir hon, om 3 par vändas i motsatt ordning mot de öfriga?

Ann. För det engelska översättningsprovet voro 2 ämnen gifna, emedan det realisterna åliggande arbetet att verkställa översättningar till 2 främmande språk var deladt på två tidsafdelningar med tyska under den ena och franska under den andra samt engelska (valfritt i st. för ettdera af de båda förra språken) under bådaderna.

Tab. 14.

Ämnen för arbetena vid den skriftliga afgangsexamen höstterminen 1878.

A. För båda linierna.

Ämnen för uppsats på modersmålet.

1. Munkväsendets uppkomst, förtjenster och fel.
2. Athenarnes skaplynne, jemfördt med Spartanernas.
3. Orsakerna till Nederländska frihetskrigets lyckliga utgång.
4. Jemförelse mellan Gustaf Wasas och Karl XI:s förtjenster om fäderneslandet.
5. Flyttfoglarnes egendomligheter.
6. Hvilket inflytande har Runeberg utöfvat genom sin diktsamling Fänrik Ståls sägner?
7. Huru långt sträcker sig människans rätt att råda öfver djuren?
8. Gustaf III:s förtjenster om svenska vitterheten.

B. För latinlinien.

Latinskt översättningsprof.

Jag vet icke, om någon af Ciceros vänner stod i förtroligare förhållande till honom än Attikus, utgifvaren af hans skrifter. Att deras vänskap varit af innerligaste art, framgår bland annat af den ofantliga mängd bref, som vexlats dem emellan, af hvilka dock beklagligen endast Ciceros finnas i behåll. Men äfven af dessa kan man vinna en ganska säker kunskap om Attikus' lynne och karakter, en kunskap, som för ett riktigt bedömande af Cicero är af största vikt. Attikus, som var af god familj, var en man af lysande naturgåfvor, framstående lärdom, fin smak, derjemte ofantligt rik och frikostig, och det är intet tvifvel underkastadt, att han äfven i politiken skulle hafva spelat en betydande roll, om han ej fast beslutit att fullkomligt afhålla sig från alla offentliga värf. Derigenom lyckades det honom ej mindre att rädda sig själf undan alla de snaror, i hvilka under denna stormiga tid så många af hans samtida sågo sig invecklade, än äfven att i sin mon skydda sina mindre försigtiga vänner mot hotande faror. Att Cicero behöfde en sådan vän, och att han vid många tillfällen både drog fördel af hans bistånd och följde hans råd, derpå lemna mångfaldiga ställen i Ciceros bref talande vittnesbörd.

Tyskt översättningsprof.

År 375 inträngde Hunnerna från norra Asien till Europa och kullkastade de gotiska folkens samhällen. Dessa Hunners tidigare öden känner ingen. Greker och Romare hade högst ofullständiga föreställningar om de länder, som voro föremål för deras färder och bragder. De sjelfve visste ingenting om forntiden. Enligt Amminianus Marcellinus kunde ingen af dem säga hvarifrån han kom, ingen hvart han ville hän. Deras faders grafvar voro dem okända, och okänt deras ungdoms land. Flyktingar like drogo de omkring. En kärra var deras hus, marken deras härd, och deras hembygd den nejd, som gaf dem föda. Den beskrifning, som den nämnde författaren och Jornandes lemna om deras utseende och lefnadssätt, ser visserligen ut att vara mycket öfverdrifven, men har emellertid historiskt värde därför, att det med säkerhet tör kunna förutsättas, att den ändock stadnär långt under den föreställning, som rådde bland folken, och emedan den vittnar om det intryck, som Hunnerna hade gjort på Tyskar, liksom på Greker och Romare.

Franskt översättningsprof.

Efter Moskvas brand och sedan Napoleon förgäfvos väntat att få se Rysslands kejsare komma för att bedja om fred, måste han slutligen beqväma sig till att anträda återtåget. Hans soldater ledo derunder på en gång af köld, hunger och fiendens anfall, de marscherade utan ordning, utan tillgångar och utan hopp, utmärkande sin väg genom de efterlemnade liken. Napoleon visade sig ofta midt ibland dem och sökte att uppmuntra desse olycklige, som like uthungrade spöken trängde sig omkring honom. Då han fått veta, att ryktet om hans motgångar åstadkommit en stark rörelse i Frankrike, öfverlemnade han befälet öfver arméen åt Murat. Åtföljd af blott tre personer kastade han sig i en släde, genomreste under de största faror Polen, Preussen och Tyskland och anlände den 19 December 1812 i ett anspråkslöst åkdon till Paris, der man dagen förut hade fått veta, att den stora arméen icke mera fans till.

Geometrisk uppgifter.

1. Att på en gifven rät linie bestämma en punkt, som är på lika afstånd från två gifna punkter. Diskussion.
2. Afskär af en likbent triangel medelst en rät linie ett paralleltrapez, som har tre lika stora sidor.
3. Inuti en cirkel äro uppritade två mindre cirklar, som tangera honom innantill och hvarandra utantill. Bevisa att omkretsen af den triangel, som har sina spetsar i de tre medelpunkterna, är lika med den yttre cirkelns diameter.
4. Bestäm på förlängningen af en cirkels diameter en punkt så, att tangenterna, som derifrån dragas till cirkeln, bilda med kordan mellan tangeringspunkterna en liksidig triangel.
5. Konstruera en regulier sexhörning lika stor med en gifven liksidig triangel.
6. Två olika stora kvadrater äro gifna. Konstruera en rektangel, hvars yta är lika stor med den mindre kvadratens yta, och hvars omkrets är lika lång som den större kvadratens.
7. Om en korda i en cirkel utdrages ett stycke lika långt som radien, och från förlängningens ändpunkt drages en sekant, som går genom cirkelns medelpunkt, så är den ene af de två bågar, som mellan dessa linier afsküras på periferien, tre gånger så lång som den andre.

B. För latinlinien (forts.).

Algebraiska uppgifter.

1. Två tal förhålla sig till hvarandra som 7:5. Deras summa förhåller sig till deras skillnad som det första talet ökad med 1 till det andra minskadt med 19. Hvilka äro dessa tal?
2. En person, hvilkens årliga inkomst är beskattad med 10 procent, använder 75 procent deraf i lefnadskostnader. Sedan han erhållit en löneförhöjning af 1,000 kronor, lefver han för samma pris som förut, tillfölje hvaraf hans årliga behållning blir dubbelt så stor som förut. Huru mycket hade han om året?
3. En handlande, som köpt 500 kannor vin efter 5 kronor för kannan, tillsätter vissa procent vatten och höjer derefter vid försäljningen priset med hälften så många procent, som han tillsatt vatten. Härigenom förtjenar han 152 kronor. Huru stort var försäljningspriset?
4. En yngling tillfrågad om sin ålder svarade: om jag lefver 39 år härefter, så är kvadraten på det tal, som då angifver min ålder, 2352 enheter större än kuban på det tal, som för 11 år sedan angaf den. Huru gammal var han?
5. En liksidig triangels yta är 4 qv.-tum. Huru stor är ytan af den omskrifna cirkeln?
6. Om två lika stora cirklar med radier = r gå genom hvarandras medelpunkter, huru stor blir då deras gemensamma del?

C. För reallinien.

Tyskt öfversättningsprof.

I slaget vid Bouvines hade Filip August till en början dragit sig undan för fienden och var så långt ifrån att vänta ett angrepp, att han lade sig att sova under en ek. Men när största delen af den franska hären gått öfver floden Marque, angrepp de förbundne eftertruppen, hvilken syntes på sätt och vis afskuren från de öfriga. Konungen väcktes genast och hertig Otto af Burgund sade till honom: »Herre, rädda dig åt fäderneslandet och dröj i den fasta borgen Lens, medan vi utkämpa striden åt dig.» — »Det vore mycket okonungsligt», svarade Filip August; »men hvem är den värdigaste att till rikets ära bära riksbanneret?» — »Jag känner», svarade hertigen af Burgund, »en stark och tapper, men fattig riddare; han har pantsatt hvad han eger och har för en häst, blott för att få vara med i striden; anför tro fanan åt honom.» Han tillkallades, och Konungen sade: »Min vän, jag anför tror dig Frankrikes ära.» — »Herre», ropade denne förvånad, »hvem är jag, att jag skulle kunna öfvertaga detta?» — »Du är», talade Konungen uppmuntrande, »en man som ingenting får frukta och som, så snart vi med Guds hjälp hafva segrat, skall få rik belöning.»

Franskt öfversättningsprof.

Sulla var nog modig att afsäga sig enväldsmakten; han förnedrade sig af egen drift till en simpel medborgares ställning, utan att frukta att så många lysande familjer, hvilkas hufvudmän han bragt om lifvet genom sina grymma proskriptioner, skulle låta honom dyrt umgälla en så blodig oförrätt. Tvärtom påstår man att han, efter att hafva nedlagt diktaturen, utropade högt på torget, att han var redo att göra räkenskap för sitt uppförande. Han afskedade samtidigt sina liktorer och spatserade ännu en stund på torget med några af sina vänner och i folkmassans närvaro, hvilken, slagen af förvåning, ansåg en så oväntad förändring som ett underverk. På qvällen återvände han hem ensam, utan att bland ett stort antal fiender, som han skaffat sig, någon enda vågade brista i vördnad mot honom. Det fanns i en så stor stad endast en ung vildhjerna, som förolämpade honom offentligt; denne följde honom under yttrande af otidigheter till hans husdörr. Sulla gitte*) icke svara honom; han sade endast att denne unge mans oförsämldhet skulle blifva en orsak att, om någon efter honom komme till samma grad af makt, denne icke så lätt skulle nedlägga densamma som han gjort.

*) daigner.

Engelskt öfversättningsprof: a)

Blondel, som såg, att hans herre Richard Lejonhjerter ej kom tillbaka, ehuru det berättades med säkerhet, att han afseglat från Syrien, trodde, att han blifvit tillfångatagen af sina fiender. Han beslöt derför att söka få rätt på honom och reste för detta ändamål genom många länder utan framgång. Slutligen kom han till en liten stad, bredvid hvilken låg ett slott, som tillhörde hertigen af Österrike, och, då han af sin värd fått veta, att der fanns en fånge, begaf han sig dit och gjorde sig bekant med fängvaktaren. Han kunde dock ej få se fången, ej heller få veta hans stånd. Derför stälde han sig under ett fönster i det torn, der fången satt, och sjöng några verser af en sång, som han och Richard författat tillsammans. Då Kungen hört första delen deraf, upprepade han den andra, hvilket öfvertygade Blondel om att fången var ingen annan än Richard. Han skyndade derför tillbaka till England och förskaffade snart Konungen friheten förmedelst en stor summa penningar, som betalades för hans lösen.

" "

b) Erasmus Rotterdams var liten till växten och af en späd, men välbildad kroppsbyggnad. Hans hållning var värdig, hans blick så väl som hans stämma angenäm och uttrycksfull. Hans svaga helsa och hans från barnåren förklemade uppfostran gjorde honom beroende af tusende små omständigheter, och i stället för att med kraft bekämpa sina besynnerliga egenheter tycktes hans själfbelåtna fäfänga uti dem finna ett nöje. Så t. ex. förorsakade blotta lukten af fisk honom illamående, och något annat vin än Bourgogne kunde han ej fördraga. Värmen i eldade rum angrep hans nerver, och den minsta vindstöt ådrog honom lätt förkylning. Med undantag af ridt, som var för honom ett behof, afskydde han hvarje kroppsöfvelse. Såsom yngling erfor han en rysning, enligt hvad han själf tillstår, blott ordet »död» nämndes, och han yttrade ofta skämtande om sig själf, att han icke var född till martyr.

Geometrisk uppgifter.

1. Att konstruera ett paralleltrapez, då man känner de parallela sidorna samt de bägge diagonalerna, hvilka antagas vara lika stora.
2. Afskär hörnen af en gifven kvadrat så, att en regulier åttahörning återstår.

C. För reallinien (forts.).

Geometriska uppgifter.

3. Konstruera en rektangel, som har samma omkrets och yta som en gifven triangel.
4. En punkt är gifven utom en cirkel. Att från densamma draga en sekant, som delas midt itu af cirkelperiferien.
5. I en gifven liksidig triangel inskrif en annan liksidig triangel så, att dess sidor blifva vinkelräta mot hvar sin af den gifnas.
6. En triangels spets sammanbindes med en punkt på basen. Från denna punkt dragas linier parallela med sidorna. Från de punkter, der parallelerna råka sidorna, dragas nya linier parallela med första sammanbindningslinien. Bevisa att basen blir delad i 4 proportionella delar, och att de mellersta äro lika stora.
7. Från en punkt utom en cirkel är en sekant dragen. Drag från samma punkt en annan sekant så, att af de mellan dessa bägge linier afskurna bågarna den ene blir dubbelt så lång som den andre.

Algebraiska uppgifter.

1. En handlande, som uppköpt 25,000 kubikfot råg, delar partiet efter dess olika godhet i två delar och bestämmer priset för den bättre delen till 3 kronor 50 öre för kubikfoten samt för den sämre delen till 3 kronor 25 öre för kubikfoten. Om han erhöles dessa priser, skulle han förtjena 10,000 kronor; men det lyckas honom endast att för den bättre delen erhålla det bestämda priset, hvaremot han måste försälja den sämre delen för inköpspriset, och till följe häraf blir hans vinst endast 7,500 kronor. Huru stort var inköpspriset?
2. På hvilket afstånd från medelpunkten i en cirkel ligger den korda, som med samma afstånd bildar den största möjliga rektangeln?
3. Siffrorna i ett tresiffrigt tal bilda en geometrisk progression, och summan af deras kvadrater är 133. Om talet minskas med 73 och resten sedan divideras med 99, så blir qvoten talets första siffra. Hvilket är detta tal?
4. Sök x ur eqvationen

$$\sqrt[3]{x+1578} - \sqrt[3]{x-142} = 10.$$

5. Ett kapital löpande med 5 procents ränta på ränta amorteras under 40 år genom lika stora afbetalningar vid hvarje års slut. Huru stora äro dessa i förhållande till kapitalet?
6. En sfer, hvars radie är 10 tum, skäres af ett plan så att ytans delar förhålla sig som 1:4. Huru stora äro de motsvarande segmentens volymer?
7. Huru stor del af cirkeln utgör ett segment, hvars höjd är $\frac{1}{2}$ af diametern?
8. En vinkel i en triangel är 45° , och den höjdlinie, som från hans spets nedfälls, delar basen i delar, hvilka förhålla sig som 5:6. Beräkna vinkeln delar.

Uppgifter af mekaniskt och fysikaliskt innehåll.

1. Två kroppar A och B kastas samtidigt nedåt i hvar sin lodlinea; A från en punkt, belägen 40 fot högre än utgångspunkten för B , som är belägen 99 fot öfver marken. A går förbi B en sekund innan B med 82,5 fots hastighet träffar marken. Hvad är villkoret för att detta skall kunna ske? På luftmotståndet fästes ej afseende i beräkningen, i hvilken g sättes = 33 fot.
2. Vid den nedre, planslipade änden af en öppen cylinder med 2,5 tums inre diameter och 0,1 tums tjocklek i godset fasthålls en planslipad 0,5 tums tjock, cirkelrund messingsskifva (sp. v. 8,45) af 3,2 tums diameter. Huru djupt bör denna apparats nedre ände till det minsta sänkas ned i vatten, för att man ej skall behöfva befara att messingsskifvan skall lossna, om man upphör att hålla henne fast?
3. I en upptill öppen, 3 fot hög cylinder med en fots inre diameter införes vid 26 tums barometerstånd en lufttätt slutande 30 Φ tung solid cylinder, som kan löpa utan märkbar friktion uti den ihåliga. Huru djupt sjunker han?
4. Huru långt bör ett i båda ändar öppet, smalare rör göras för att bäst förstärka ljudet af den vanliga stämgaflöden, som ger tonen a ?
5. På 7 fots afstånd från ett 18,7 millimeter högt, lysande föremål står en skärm och på denne har föremålet en tydlig 64,8 millimeter hög bild, förorsakad af en mellan föremålet och skärmen inskjuten lins. Angif afstånd och öfriga bestämmingar för den bild, som skulle erhållas genom att ställa samma lins på en fots afstånd från ifrågavarande föremål.
6. En jerncylinder, hvars höjd och diameter äro 0,75 och 1,25 tum vid 0° C. , upphettas i ett öppet kärl med quicksilfver från 0° till 100° C. Huru mycket förändras dervid hans höjd ofvan quicksilfret? Jernets sp. v. vid 0° är 7,5, lin. dil. koëff. $\frac{1}{84300}$, quicksilfrets sp. v. 13,6 och kub. dil. koëff. $\frac{1}{5556}$.
7. Förhållandet mellan elektromotoriska kraften i ett Groves och ett Daniells par är 1,8; men förhållandet mellan deras ledningsmotstånd 0,5. Om man till enhet för strömstyrka väljer den hos ett Groves par, hvars poler förenas med en viss koppartråd; huru stor är då strömstyrkan af båda paren, på det sättet hopsatta, att bådas zink förenas med hvarandra och de andra polerna med nyssnämnde koppartråd.

Anm. Med afseende på de två ämnena för det engelska översättningsprovet se anm. till Tab. 13.

Tab. 15.

De under kalenderåret 1878 utan aflagd afgangsexamen afgångne lärjungarne, fördelade efter tillämnad lefnadsbana närmast efter afgangsen samt efter läroverksgrupper, klasser och linier.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Klasser.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t													S u m m a.
	för att, enligt föräldrars och målsmäns (eller sin egen) uppgift, öfvergå till											genom döden. utan att dylik uppgift om dem jemnats.		
	annat offentligt all- mänt läroverk, folk- skola, seminarium och dylikt.	enskilda studier eller enskilda läroverk.	tekniskt läroverk.	landbruk eller läro- verk för landbruk.	bruker-, fabriks- eller handverks-föreseg.	handel- eller handels- institut.	sjömansyrket.	sådana civila tjänste- mannabanoer, hvilka afgångsexamen ej er- fordras.	militäryrket eller krigsskola.	apotek.	andra lefnadsbanoer.			
1	28	3	—	1	6	1	1	—	—	—	—	55	7	102
2	26	9	2	3	9	10	6	—	4	—	—	65	5	139
3	28	5	2	9	18	22	9	2	—	—	2	70	11	178
R. 4.....	9	2	7	15	12	30	10	8	3	—	2	58	2	158
L. ".....	19	4	—	7	3	10	—	1	—	—	—	36	4	84
R. 5.....	12	2	23	7	8	31	5	1	3	1	—	42	2	137
L. ".....	24	6	5	5	6	15	4	—	—	5	—	31	3	104
6 o. 7	S e n ä s t a s i d a u n d e r » S a m m a n d r a g ».													
Samtliga klasser	208	106	61	68	73	154	44	20	12	21	9	467	47	1,290
B. Femklassiga allmänna läroverk.														
1	22	7	3	1	10	2	—	—	—	—	—	29	2	76
2	26	5	2	7	19	7	—	2	2	—	1	35	1	107
3	14	6	4	8	21	20	8	—	2	—	2	30	—	115
R. 4.....	10	2	6	4	16	27	8	2	2	—	1	29	2	109
L. ".....	7	3	—	1	2	2	3	—	—	—	—	6	2	26
R. 5.....	73	6	8	4	9	36	4	3	5	—	1	41	1	191
L. ".....	120	2	3	1	3	12	—	—	—	7	—	21	1	170
Summa	272	31	26	26	80	106	23	7	11	7	5	191	9	794
C. Treklassiga allmänna läroverk.														
1	3	5	1	1	—	1	—	—	1	—	—	16	—	28
2	12	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	30	—	47
3	86	3	1	6	9	12	2	2	—	—	—	41	1	163
R. 4.....	7	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	8	—	17
L. ".....	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	—	16
Summa	118	8	2	8	9	16	5	2	1	1	—	100	1	271

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Klasser.	L ä r j u n g a r , s o m a f g å t t														Summa.
	för att, enligt föräldrars och målsmäns (eller sin egen) uppgift, öfvergå till											utan att dylik uppgift om dem lemnats.		genom döden.	
	enklida studier eller enskildt läroverk.	tekniskt läroverk.	handbruk eller läroverk för handbruk.	bruks-, fabriks- eller handverks-föreelse.	handel eller handels-institut.	sjömansyrket.	sådana civila tjänstemänbanor, hvar till afhängigseramen ej erfordras.	sådana civila tjänstemänbanor, hvar till krigsskolan.	militäryrket eller krigsskolan.	apotek.	andra lefnadsbanor.				

D. Tvåklassiga pedagogier.

1	5	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	11	—	19
2	10	1	—	3	6	5	—	1	—	—	—	18	1	45
3	7	3	—	—	2	1	1	1	—	—	—	1	—	16
Summa	22	5	—	3	10	6	1	2	—	—	—	30	1	80

E. Enklassiga pedagogier.

1	9	2	1	4	5	7	1	1	—	—	—	22	2	54
2	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	—	7
3	5	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	3	—	10
Summa	14	3	1	5	6	9	1	1	—	—	—	29	2	71

Sammandrag.

1	67	18	5	7	23	11	2	1	1	—	—	133	11	279
2	74	16	4	15	34	25	8	3	6	—	1	152	7	345
3	140	17	7	23	51	56	20	5	2	—	4	145	12	482
R. 4	26	4	13	19	28	58	19	10	5	—	3	95	4	284
L. »	36	7	—	8	5	12	3	1	—	1	—	47	6	126
R. 5	85	8	31	11	17	67	9	4	8	1	1	83	3	328
L. »	144	8	8	6	9	27	4	—	—	12	—	52	4	274
R. 6:1	13	6	11	6	3	17	2	4	1	—	—	28	1	92
L. »	13	4	5	3	4	5	3	1	—	11	2	26	5	82
R. 6:2	4	7	2	7	2	4	3	—	—	1	—	13	—	43
L. »	16	15	2	3	1	7	—	1	—	3	2	23	2	75
R. 7:1	1	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	11
L. »	12	29	1	—	—	—	—	2	—	—	1	14	5	64
R. 7:2	—	6	1	1	1	1	1	—	1	—	—	2	—	14
L. »	3	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	7
Gemensamma linien	281	51	16	45	108	92	30	9	9	—	5	430	30	1,106
Reallinien	129	37	58	45	51	147	34	18	15	2	4	224	8	772
Latinlinien	224	65	16	20	19	52	10	5	—	27	5	163	22	628
Summa	634	153	90	110	178	291	74	32	24	29	14	817	60	2,506

